

Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

LUONNOS LAUSUNTOKIERROKSELLE 7/2013

HUOM! LUONNOSVERSIOTA EI OLE TAITETTU, VALMIILLE SUUNNITELMALLE TEHDÄÄN TAITTO JULKAISUA VARTEN

Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Käännös:

Kansikuva: .

© Metsähallitus 2013

ISSN 1796-2943
ISBN 978-952-446-

KUVAILEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	julkinen	DIAARINUMERO	
SUOJELUALUETYYPI/ SUOJELUOHJELMA	Kansallispuisto, Natura 2000, lehtojensuojeluohjelma		
ALUEEN NIMI	Sipoonkorpi		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Sipoonkorpi (FI0100066), Sipoonjoki (FI0100086)		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Suunnitelman on kirjoittanut Arja Halinen. Suunnitteluryhmään ovat kuuluneet Metsähallituksesta lisäksi Antti Below, Tiina Kanerva, Madeleine Nyman, Minttu Perttula ja Annukka Rasinmäki.		
JULKAISUN NIMI	Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma		
TIIVISTELMÄ			
AVAINSANAT			
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C		
ISSN	1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-446-
SIVUMÄÄRÄ		KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	
TYP AV SKYDDSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM			
OMRÅDETS NAMN			
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD			
REGIONENHET			
FÖRFATTARE			
PUBLIKATION			
SAMMANDRAG			
NYCKELORD			
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C		
ISSN	1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-446-
SIDANTAL		SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

SISÄLLYS

NYKYTILAN KUVAUS.....	1
1 Suunnittelalueen kuvaus ja suunnittelutilanne	1
2 Perustamistarkoitus.....	8
3 Osallistaminen.....	10
4 Vesistöt ja merialueet.....	14
5 Geologia.....	16
6 Natura 2000 -luontotyytit.....	18
7 Lajisto.....	22
8 Kulttuuriperintö.....	24
9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu.....	26
9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä.....	29
10 Erätalous: nykytila.....	36
11 Tutkimus.....	38
12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset.....	39
KESKEISET ARVOT JA UHAT	45
13 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot.....	45
14 Uhka-analyysi.....	47
TAVOITTEEN ASETTELU	51
15 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta	51
16 Kehittämismahdollisuudet	54
17 Visio.....	55
18A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke.....	56
18B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke.....	58
TOTEUTUS	60
19 Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet	60
20 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet.....	65
21A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet.....	67
21B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus	70
22 Erätalouden toimenpiteet	76
23 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet.....	78
24 Hallinto	82
25 Rakennuskanta	84
26 Resurssit	85
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	88
27 Ympäristövaikutusten arviointi	89
SEURANTA	95
28A Suunnitelman toteutuksen seuranta	95
28B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta	98
LÄHTEET.....	100
LIITTEET	102
Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto.....	103
Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta.....	105
Liite 3. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit	106
Liite 4. Luonnos suunnittelualueen tai sen osan järjestyssäännöksi	111
Liite 5. Lausuntokooste	113
Liite 6. Kuvaliite.....	114
Liite 7. Vahvistuskirje.....	115

YHTEENVETO

Suunnittelualueen nimi, sijainti ja pinta-ala

Sipoonkorven kansallispuisto ja lähialue, Vantaa, Sipoo ja Helsinki, 2 410 ha (koko suunnittelualue)

I Nykytilan kuvaus

Sipoonkorpi sijaitsee Sipoon, Vantaan ja Helsingin kuntien alueella. Se on yksi merkittävimmistä rakentamattomista metsäalueista pääkaupunkiseudun läheisyydessä yhdessä Nuuksion järviylängön ohella. Alueellisesti Sipoonkorvella on suuri merkitys metsäluonnon monimuotoisuuden säilyttäjänä.

Sipoonkorpeen kuuluu monenlaisia metsiä, soita ja kulttuurimaisemia. Järviä alueella on melko vähän. Maasto on vaihtelevaa ja korkeuserot paikoitellen suuria. Myös avokallioita on paljon. Alueella on lisäksi paljon korpia ja pienialaisia soistumia. Luontoarvot perustuvat laajaan, yhtenäiseen metsäalueeseen, jonka luontoa leimaa vaihtelevuus ja pienipiirteisyys.

Sipoonkorven metsät ovat monin paikoin kuusivaltaisia. Tuoreita ja lehtomaisia kankaita sekä kalliometsiä on runsaasti. Osa alueen metsistä on arvokasta, luonnontilaisen kaltaista vanhahkoa metsää, josta löytyy koti myös lahopuustosta riippuvaisille eliölajeille. Alueen kasvisto ja eläimistö onkin monipuolista ja runsasta, ja siellä esiintyy uhanalaisia ja harvinaisia kasvi-, sien- ja eläinlajeja lajeja. Muun muassa lehdoissa kasvaa harvinainen lehtosinijuuuri, keltavuokko ja pystykiurunkannus. Lisäksi Sipoonkorvessa tavataan lähes kaikki eteläsuomalaiset metsänisäkäs- ja lintulajit. Yhtenä pääkaupunkiseudun viimeisistä alueista se tarjoaa suojaa myös suuria erämaisia metsäalueita vaativille lajeille, kuten metsolle.

II Keskeiset arvot ja uhat

Kansallispuiston keskeisiä arvoja ovat:

Perinnemaisemat. Kansallispuiston pohjoisosassa sijaitsevat Byabäcken-laakson kauniit perinnemaisemat, jotka ovat osa Sipoonjoen maakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa. Sipoonjoen sivuhaara, Byabäcken-joki kiertää kumpuilevassa maisemassa peltojen sekä laidunnettujen niittyjen, hakamaiden ja metsäsaarekkeiden läpi. Puiston pohjoisosa rajautuu idässä Hindsbyn kylään, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Kylän talojen entisiä laidun- ja nautinta-alueita sijoittuu myös nykyisen kansallispuiston alueelle.

Retkeily ja virkistys. Sipoonkorpi sijaitsee aivan pääkaupunkiseudun kyljessä, suurten asutuskeskusten vieressä. Sijainti tekee siitä erittäin helposti saavutettavan, paikallisesti tärkeän retkeily- ja ulkoilualueen, jonka suosio perustuu luonnonarvoihin ja kauniisiin maisemiin. Sipoonkorvessa retkeillään pienissä ryhmissä perheen tai ystävien kanssa, usein mukana on myös koira. Loppukesällä ja syksyllä metsät täyttyvät marjastajista ja sienestäjistä. Alueen latuverkosto vetää kävijöitä puistoon myös talvisin. Luontomatkailukohteena Sipoonkorvella on paljon mahdollisuuksia, koska se on niin hyvin saavutettavissa pääkaupunkiseudulta.

Luontokasvatus. Sijaintinsa vuoksi Sipoonkorpi tarjoaa oppimismahdollisuuksia suurelle joukolle pääkaupunkiseudun koululaisia ja opiskelijoita. Vantaan Luontokoulu on jo pitkään toiminut aktiivisesti Sipoonkorvessa, nykyisen kansallispuiston eteläosassa, ja tilausta luontokasvatustoiminnalle on muissakin kunnissa.

Pääkaupunkiseudun itäinen metsämanner. Avoimien kulttuurimaisemien ohella Sipoonkorpi on erämaisten, kallioisten metsien kansallispuisto. Erämaisuutta kuvastavat myös alueen linnusto, kuten kanalinnut, petolinnut ja kehrääjä, sekä muu lajisto, kuten ilves, karhu ja saukko. Kansallispuistossa elää suuri määrä uhanalaisia lajeja, ja erityisesti kääpä- ja muu sienilajisto on hyvin runsas. Puiston ympärille sijoittuvat rakentamattomat alueet kasvattavat kansallispuiston alueen Nuuksioon verrattavaksi metsämantereeksi. Osana pääkaupunkiseutua ympäröivää viherkehää Sipoonkorpi kytkeytyy sekä ekologisesti että toiminnallisesti muihin luonnonsuojelu- ja viheralueisiin.

Monipuolinen toimijaverkosto. Kansallispuistoa ja muuta Sipoonkorpea ympäröi yhtäältä tiivis, kaupunkimainen asutus, toisaalta maaseutumaiset kyläalueet. Kansallispuiston käyttö on hyvin monimuotoista, erilaisia tapoja olla ja liikkua luonnossa on paljon. Sipoonkorvessa toimii useita yhdistyksiä ja ryhmiä, kuten luonto-, retkeily-, liikunta-, partio- ja asukasyhdistyksiä sekä metsästysseuroja. Metsähallituksen ohella kunnat ovat keskeinen toimija erityisesti virkistyskäytön ja palvelujen kehittämisessä. Aktiiviset, elinvoimaiset kylät ja paikallisyhteisöt ovat merkittävässä asemassa kansallispuiston käyttäjinä.

Niihin kohdistuvia merkittävimpiä uhkia ovat viljelyn, niiton ja laidunnuksen loppuminen, rakentaminen: asutus, vierasperäiset lajit, roskaaminen, retkeily- ja matkailutoiminta: kuluminen, häirintä, ekologisen ja sosiaalisen kestävyyden ylittyminen, ilkivalta, metsästyksen loppuminen, ja ilmastonmuutos.

III Päämäärät ja toimenpiteet

Suunnitelman päämäärät ovat:

Kansallispuisto on kaikille avoin luontokohde.

Luontoon pääsee laadukkaasti.

Sipoonkorpi on ekologisesti ja toiminnallisesti keskeinen osa pääkaupunkiseudun viherkehää.

Luontoarvoja suojataan kestäväällä käytöllä.

Kansallispuisto on hyvä naapuri ja kumppani.

Lisäksi kehittämistavoitteena on luoda uudenlaista kansallispuistokulttuuria.

Suunnitelmassa esitettäviä keskeisimpiä toimenpiteitä ovat opastusaineiston laatiminen ja ylläpito ja palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito sekä kansallispuiston käytön ohjaaminen siten, että luontoarvot säilyvät. Opastuksen ja palveluvarustuksen kehittäminen kansallispuistostatuksen edellyttämälle tasolle edellyttää merkittäviä ponnostuksia lähivuosien aikana. Ensimmäisiä toteutettavia kohteita ovat Byabäckenin, Storträskin alueen sekä Kalinkpolttajan polut, pysäköintialueet ja maasto-opastus.

Luonnonsuojelun toimenpiteitä ovat luonnontilan säilyttäminen, ennallistaminen, luonnonhoito, inventointi, seuranta ja vierasperäisten lajien torjunta. Noin neljännes suunnittelualueen luontotyypeistä on toistaiseksi inventoimatta, ja myös lajistotietoja tulee täydentää. Seuranta kohdistuu ensisijaisesti uhanalaisiin sekä luonto- ja lintudirektiivien lajeihin. Luonnontilan säilyttäminen liittyy läheisesti virkistyskäytön ohjaamiseen.

Muita toimenpiteitä ovat mm. suojelualuekiinteistön muodostaminen, rajan merkintä ja järjestyssäännön laatiminen sekä sidosryhmätyö ja viestintä. Sijainnista johtuen Sipoonkorven kansallispuistolla on poikkeuksellisen paljon aktiivisia sidosryhmiä. Puiston käyntimäärä on korkea ja sen odotetaan kasvavan lähiaikoina edelleen voimakkaasti, mikä korostaa ajantasaisen ja aktiivisen viestinnän tarvetta.

IV Vyöhykejaon keskeiset ratkaisut

Suunnittelualueesta ensi vaiheessa 25 %, laajimmassa vaihtoehdossa 40 %, on retkeily- ja luontomatkailuvyöhykettä, jolle sijoitetaan retkeilyreitit ja –rakenteet ja jonne ohjataan pääosa kävijöistä. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke sijoittuu Palokallion YSA-alueita lukuun ottamatta kansallispuistoon. Muu osa alueesta on syrjävyöhykettä, jossa omatoiminen retkeily on sallittua, mutta opastettuja reittejä ei ole. Kansallispuistossa ei ole liikkumisrajoitusalueita.

VI Ympäristövaikutusten arviointi ja suunnitelman seuranta

Suunnitelman avulla säilytetään ja parannetaan Sipoonkorven luonnontilaa ja virkistyskäytön ja luontomatkailun toimintaedellytyksiä. Suunnitelmalla ei ole haitallisia vaikutuksia luontotyyppeihin, lajistoon tai Natura 2000 –suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin.

Seuranta kohdistuu suunnitelmassa esitettyihin toimenpiteisiin ja niiden vaikuttavuuteen, eli miten suunnitelman päämäärät saavutetaan.

Vahvistaminen

Ympäristöministeriö vahvistaa suunnitelman kansallispuiston osalta.

Lisätietoa suunnittelusta

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Sen avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita. Suunnitelman avulla sovitetaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Suunnitelmakausi on noin 15 vuotta.

Hoito- ja käyttösuunnittelu on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon periaatteiden mukaista osallistavaa suunnittelua. Osallistumistilaisuuksia ja palautemahdollisuuksia järjestetään koko suunnitteluprosessin ajan. Tavoitteena on saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä pohjaksi hoidon ja käytön ratkaisuille. Keskustelun avulla pyritään saamaan tavoitteille ja toiminnalle yleinen ja hyväksyntä sekä luomaan pysyvä yhteistyö ja vuorovaikutus eri toimijoiden kesken.

Perinnemaisemat. Kansallispuiston pohjoisosassa sijaitsevat Byabäcken-laakson kauniit perinnemaisemat, jotka ovat osa Sipoonjoen maakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa. Sipoonjoen sivuhaara, Byabäcken-joki kiertää kumpuilevassa maisemassa peltojen sekä laidunnettujen niittyjen, hakamaiden ja metsäsaarekkeiden läpi.

Puiston pohjoisosa rajautuu idässä Hindsbyn kylään, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Kylän talojen entisiä laidun- ja nautinta-alueita sijoittuu myös nykyisen kansallispuiston alueelle.

Retkeily ja virkistys. Sipoonkorpi sijaitsee aivan pääkaupunkiseudun kyljessä, suurten asutuskeskusten vieressä. Sijainti tekee siitä erittäin helposti saavutettavan, paikallisesti tärkeän retkeily- ja ulkoilualueen, jonka suosio perustuu luonnonarvoihin ja kauniisiin maisemiin. Sipoonkorvessa retkeillään pienissä ryhmissä perheen tai ystävien kanssa, usein mukana on myös koira. Loppukesällä ja syksyllä metsät täyttyvät marjastajista ja sienestäjistä. Alueen latuverkosto vetää kävijöitä puistoon myös talvisin. Luontomatkailukohteena Sipoonkorvella on paljon mahdollisuuksia, koska se on niin hyvin saavutettavissa pääkaupunkiseudulta.

Luontokasvatus. Sijaintinsa vuoksi Sipoonkorpi tarjoaa oppimismahdollisuuksia suurelle joukolle pääkaupunkiseudun koululaisia ja opiskelijoita. Vantaan Luontokoulu on jo pitkään toiminut aktiivisesti Sipoonkorvessa, nykyisen kansallispuiston eteläosassa, ja tilausta luontokasvatustoiminnalle on muissakin kunnissa.

Pääkaupunkiseudun itäinen metsämanner. Avoimien kulttuurimaisemien ohella Sipoonkorpi on erämaisten, kallioiden metsien kansallispuisto. Erämaisuutta kuvastavat myös alueen linnusto, kuten kanalinnut, petolinnut ja kehrääjä, sekä muu lajisto, kuten ilves, karhu ja saukko. Kansallispuistossa elää suuri määrä uhanalaisia lajeja, ja erityisesti kääpä- ja muu sienilajisto on hyvin runsas. Puiston ympärille sijoittuvat rakentamattomat alueet kasvattavat kansallispuiston alueen Nuuksioon verrattavaksi metsämantereeksi. Osana pääkaupunkiseutua ympäröivää viherkehää Sipoonkorpi kytkeytyy sekä ekologisesti että toiminnallisesti muihin luonnonsuojelu- ja viheralueisiin.

Monipuolinen toimijaverkosto. Kansallispuistoa ja muuta Sipoonkorpea ympäröi yhtäältä tiivis, kaupunkimainen asutus, toisaalta maaseutumaiset kyläalueet. Kansallispuiston käyttö on hyvin monimuotoista, erilaisia tapoja olla ja liikkua luonnossa on paljon. Sipoonkorvessa toimii useita yhdistyksiä ja ryhmiä, kuten luonto-, retkeily-, liikunta-, partio- ja asukas yhdistyksiä sekä metsästysseuroja. Metsähallituksen ohella kunnat ovat keskeinen toimija erityisesti virkistyskäytön ja palvelujen kehittämisessä. Aktiiviset, elinvoimaiset kylät ja paikallisyhteisöt ovat merkittävässä asemassa kansallispuiston käyttäjinä.

I NYKYTILAN KUVAUS		IV TOTEUTUS	VI SEURANTA
1. Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne	11. Tutkimus	19. Luonnonsuojelun ja hoidon toimenpiteet	28A ja B. Suunnitelman vaikutavuuden ja toteutuksen seuranta
2. Perustamistarkoitus	II KESKEISET ARVOT JA UHAT	20. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet	VII LÄHTEET
3. Osallistaminen	13. Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot	21A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	29. Lähteet
4. Vesistöt ja merialueet	14. Uhka-analyysi	21B. Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus	VIII LIITTEET
5. Geologia	III TAVOITTEEN ASETTELU	22. Erätalouden toimenpiteet	Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto
6A. Natura 2000 -luontotyyppit	15. Uhkatekijöiden torjuminen	23. Muu luonnonvarojen ja alueiden käyttö: toimenpiteet	Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta
	16. Kehittämismahdollisuudet	24. Hallinto	Liite 3. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit
7. Lajisto	17. Visio	25. Rakennuskanta	Liite 4. Luonnos suunnittelualueen tai sen osan järjestys-säännöksi
8. Kulttuuriperintö	18A. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	26. Resurssit	Liite 5. Lausunntokooste
9A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	18B. Syrjävyöhyke	V YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	Liite 6. Kuvalliite.
9B. Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä		27. Ympäristövaikutusten arviointi	Liite 7. Vahvistuskirje
10. Erätalous			

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne

Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaisten kotiseutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle.				
Suunnittelualueen nimi	Sipoonkorven kansallispuisto ja Sipoonkorven Natura 2000 -alue			Pinta-ala (ha)	2 410 ha
				Josta vesialuetta (ha)	3
Maakunta	Uusimaa	Kunta	Helsinki, Sipoo, Vantaa		

Suunnittelualueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet

Nimi	Koodi	Alueen kokonais-pinta-ala (ha)	Tyyppi ¹	Toteutustapa	Suunnitelman kattavuus
Sipoonkorpi	FI0100066	1 267	SCI	Luonnonsuojelulain nojalla perustettava luonnon-suojelualue	Koko alue
Sipoonjoki	FI0100086	pituus 69 km	SCI	Vesilain nojalla tapahtuva lupaharkinta	Pieni osa (Byabäckenin yläosat, Ritobäckén) sisältyy suunnittelualueeseen

Suunnittelualueen maankäyttö

Perustetut suojelualueet	Valtionmaiden suojelualueet	Päämaankäyttöluokka	Suojelu- aluetyyppi	Perustamis- ajankohta	Pinta-ala (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)
		Sipoonkorven kansallispuisto*	Kansallispuisto	202	1.5.2011	1 889
	Yksityiset suojelualueet (YSA)			Kpl	Pinta-ala (ha)	Yhteenveto YSA-kohteiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty hoito- ja käyttösuunnitelman liitteessä 3.
	Yksityiset suojelualueet yksityismailla			4	62	
	Valtion yksityiset suojelualueet			1*	30	
	Yksityiset suojelualueet, jotka sijoittuvat sekä yksityis- että valtion maille					
Suojeluun varatut valtion alueet	Tyyppi	Päämaankäyttöluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja	

¹ SPA = Special Protection Area = lintudirektiivin nojalla muodostettavat erityiset suojelualueet; SCI = Sites of Community Importance = luontodirektiivin nojalla nimettävät, yhteisön tärkeinä pitämät alueet, joista muodostetaan SAC = Special Area of Conservation = luontodirektiivin nojalla muodostettava erityisten suojelutoimien alue.

	Nimi, tyyppi	Päämaan- käyttöluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
Muut suunnittelualueeseen kuuluvat kohteet	Helsingin valtiolle luovuttamat maat	-	9 palstaa	420	Alueet siirtyvät Metsähallituksen ja Uudenmaan ELY-keskuksen hallintaan
	Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen maat	-	2	39	Palstat sijaitsevat Fiskträsk -järven länsi- ja itäpuolella.

*Kansallispuistoon sisältyy Flatbergetin luonnonsuojelualue YSA014186, pinta-ala 30,41 ha.

Suunnittelualueeseen kuuluvat kansallispuistoon rajoittuvat kolme YSA-alueita (YSA Horfvät 014314, Storgårds 201107 ja Tuonenlehto 202714) ja luonnonsuojelulain nojalla rajattu suojeltavan luontotyyppin alue (Byträskin pähkinäpensaslehto LTA202351). Puistoon rajoittuva YSA201142 on rajattu pois suunnittelualueesta maanomistajan pyynnöstä. Lähialueella on myös muutama muu YSA, joista Kuusijärven lähellä sijaitseva Palokallion YSA (019901) kuuluu suunnittelualueeseen. Em. YSA:t ja LTA-kohde eivät kuulu Sipoonkorven Natura-alueeseen.

Sipoonkorven Natura-alueesta 15 ha:n osalta Naturan toteutus on vielä avoinna. Tämä ei kuulu suunnittelualueeseen. Uudenmaan ELY-keskus neuvottelee Naturan toteutuskeinoista maanomistajien kanssa.

Kansainväliset sitoumukset ja suojeluohjelmat		
Alue	Tyyppi	Lisätietoja
Ei ole		
Saamelaisten kotiseutualueet		
Suunnittelualue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella		Lisätietoja
☐ Osittain	☐ Kokonaan	

Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu			
Kaava tai suunnitelma	Hyväksymis- vuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Itä-Uudenmaan maakuntakaava	2010	Koko suunnittelualue	<p>Kaavaan on merkitty Sipoonkorven ja Sipoonjoen Natura 2000 –alueet sekä pääosa nykyisen kansallispuiston alueesta (tuolloin Sipoonkorven luonnonsuojelualue) SL-alueena. Puiston pohjoisosan länsipuoli on osoitettu merkinnällä SL/ep eli luonnonsuojelualue, joka on puolustusvoimien käytössä. Suunnittelumääräyksen mukaan alue on ensisijaisesti luonnonsuojelualue, jolla on otettava huomioon puolustusvoimien tarpeet. Kansallispuiston pohjois- ja keskiosissa on osoitettu arvokaiden geologisten muodostumien alueita.</p> <p>Laaja osa suunnittelualueesta on osoitettu merkinnällä MU eli maa- ja metsätaloustaluttainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa tulee turvata maa- ja metsätalouden sekä muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytykset. Ulkoilumahdollisuuksia ja –toimintoja tulee edistää, ja alueiden käytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi polkujen tai ulkoilureittien ja niihin liittyvien levähdys- ja tuki-alueiden toteuttaminen. Alueen ulkoilutoiminnot tulee suunnitella ja sijoittaa siten, ettei merkittävästi haitata alueen maa- ja metsätaloustaluttavuutta. Sipoonkorvesta tode-</p>

			<p>taan erikseen, että laaja metsäalue muodostaa ulkoilu- ja luonnonarvoiltaan valtakunnallisesti merkittävän kokonaisuuden. Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon Sipoonkorven metsäalueen erityiset luontoarvot, ekologisten yhteyksien tarve ja ulkoilutarpeet.</p> <p>Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen hallinnassa olevat palstat on osoitettu VU-merkinnällä urheilualueina. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee pyrkiä sovittamaan yhteen alueen pääkäyttötarkoitus ja yleisen ulkoilutoiminnan tarpeet. Lisäksi kaavaan on merkitty puiston halki kulkeva maakaasun runkoputki, jota koskien on suunnittelumääräyksen mukaan otettava huomioon maakaasuputkiston suojaetäisyyksistä annetut määräykset.</p> <p>Suunnittelualueen itäpuolelle sijoittuu Hindsbyn kylä, joka on osoitettu ma/v-merkinnällä valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen, maisema-alueen kokonaisuus ja identiteetti. Alueen käytöllä on turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen.</p>
Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava	Hyväksytty 20.3.2013 maakuntavaltuustossa, parhaillaan vahvistettavana ympäristöministeriössä	Koko suunnittelualue	Sisältää Sipoonkorven osalta lähinnä samat merkinnät kuin itä-Uudenmaan maakuntakaava. Östersundom (ml. Sipoonkorven eteläosa) jätettiin pois kaavasta. Kaavalla ei muutettu luonto- ja viheralueiden merkintöjä, joita tarkastellaan seuraavassa 4. vaihemaakuntakaavassa.
Sipoon yleiskaava 2025 (strateginen yleiskaava)	2011	Sipoon kunnan puolella sijaitseva osa suunnittelualueesta	Yleiskaavamerkinnät ovat pitkälti samoja kuin maakuntakaavassa. Maakuntakaavassa MU-merkinnällä osoitetut metsät on yleiskaavassa osoitettu MLY-merkinnällä laajoina yhtenäisinä metsäalueina. MLY-alueet ovat metsätalousvaltaista aluetta, joka on laaja, yhtenäinen ja ekologisen verkoston kannalta merkittävä. Alueen suunnittelussa tulee turvata metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytykset. Alueen säilyminen yhtenäisenä tulee turvata välttämällä alueen pirstomista muulla maankäytöllä siten, että syntyy alueen kokoon nähden vaikutuksiltaan laaja-alaista, pysyvää tai muuta merkittävää pitkäkestoista haittaa. Alueelle voidaan toteuttaa ulkoilu- ja virkistysreittejä sekä virkistystä palvelevia rakennuksia ja rakenteita. Reittien sijoittelussa tulee ottaa huomioon alueen luontoarvot. Toteuttamisen tulee perustua yksityiskohtaiseen suunnitelmaan. Lisäksi yleiskaavassa on osoitettu suunnittelualueelta useita muinaismuistokohteita sm-merkinnällä, sekä viheryhteystarpeita kansallispuiston pohjoisosaan.
Vantaan yleiskaava 2007	2010	Vantaan kaupungin puolella sijaitseva osa suunnittelualueesta	Yleiskaavamerkinnät ovat pitkälti samoja kuin maakuntakaavassa. Maakuntakaavassa MU-merkinnällä osoitetut metsät on Vantaan yleiskaavassa osoitettu VR-merkinnällä retkeily- ja ulkoilualueena, joka varataan yleiseen retkeily- ja ulkoilutoimintaan. Alueella sallitaan ulkoilua tai muuta yleistä virkistystoimintaa palveleva

			vähäinen rakentaminen. Maisemaa muuttava rakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide on luvanvaraista kuten maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä on määrätty. Suunnittelualueelta on osoitettu myös useita luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita luo-merkinnällä. Alueen suunnittelussa, käytössä ja hoidossa tulee turvata alueen sisältäminen erityisten luonnonarvojen säilyminen. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattavissa oleva toimenpide on MRL 128 §:n mukaan luvanvaraista. Suunnittelualueelle on merkitty myös ohjeellisia ulkoilu- ja ratsastusreittejä.
Metsähallituksen suunnitelma	Hyväksymisvuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Metsähallituksen selvitys Sipoonkorven kansallispuiston perustamisedellytyksistä	2010	Koko suunnittelualue ja osin myös ympäröivät Natura-alueet	Metsähallituksen esitys Sipoonkorven kansallispuiston perustamiseksi ja aluerajaukseksi. Esitetty alue oli laajempi kuin vuonna 2011 perustettu kansallispuisto.
Sipoonkorven eteläosien hoito- ja ennallistamissuunnitelma	2011	Kansallispuiston keski- ja eteläosat	Suunnitelmassa esitetään hoito- ja ennallistamistoimia 128 ha:n alueelle. Toimenpiteitä ovat soiden ja metsien ennallistaminen, lehtojen ja jalopuiden hoito sekä yhden pienen puron ennallistaminen. Suunnitelma on pääpiirteissään toteutettu.
Sipoonkorven Byabäcken –laakson perinnemaisemien ja peltojen hoitosuunnitelma	2003	Kansallispuiston pohjoisosaa	Suunnitelmassa esitetään luonnonhoitotoimia 84 ha:n alueelle. Toimenpiteitä ovat raivaus, laidunnus, niitto, peltojen viljely ja suojavyöhykkeiden perustaminen. Suunnitelmassa otetaan myös kantaa puiston pohjoisosan virkistyskäyttöön. Suunnitelma on toteutettu.
Sipoonkorven Byabäcken –laakson ”Perinnepostia” –polun luontopolkusuunnitelma	2003	Byabäckenin luontopolku	Polun opastussuunnitelma, toteutettu
Kytkeytyneisyystarkastelu			
<p>Sipoonkorpi on pääkaupungin viherkehän itäinen metsämannerosa. Viherkehä koostuu Helsingin ympärillä mantereella ja saaristossa sijaitsevista valtion luonnonsuojelualueista sekä kuntine ja Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen virkistysalueista. Viherkehä muodostaa tärkeän viherpuskurivyöhykkeen nopeasti kasvavan pääkaupunkiseudun ja ympäröivän maaseudun väliin. Yleisökäytön kannalta viherkehän tärkein alue on kansallispuistosta ja kuntien ulkoilualueista koostuva Nuuksio, mutta jatkuvasti kasvavaa merkitystä on myös mm. Sipoonkorven, Vestran-Petikon, Meikon, Porkkalan ja meren saariston alueilla. Viherkehän osa-alueet käsittävät monipuolisen valikoiman metsien, saariston ja perinneympäristön luontotyyppisiä, ja niillä elää suuri määrä uhanalaisia eläin- ja kasvilajeja.</p> <p>Sipoonkorven kansallispuiston kanssa samaan toiminnalliseen ja ekologiseen kokonaisuuteen kuuluvat myös E75-moottoritien eteläpuoliset suojelukohteet, jotka ovat luontotyyppiltään lähinnä meren mannerrantavyöhykkeen reheviä, matalia merenlahtia ja lintuvesiä sekä rantaruovikoita. Nämä alueet on tarpeen yhdistää Sipoonkorpeen viherkäytävillä.</p> <p>Metsähallituksen luontopalvelujen hallinnassa on viherkehällä maa-alueita yli 9 000 ha ja kunnilla on virkistysalueita ja –metsiä lähes saman verran. Viherkehään kuuluvia alueita käytetään hyvin paljon sekä arkiulkoiluun että luontoliikuntaan ja lisäksi telttaretkelyyn. Ne ovat myös retkeily- ja suunnistusjärjestöjen keskeisiä toiminta-alueita. Yleisökäytön tärkeimmät ja suurimmat osa-alueet ovat Nuuksion järviylänkö, Sipoonkorpi, Meikonsalo ja Porkkalan alueet. Sipoonkorvessa Metsähallituksen alue eli nykyinen kansallispuisto liittyy maantieteellisesti ja toiminnallisesti kuntien ja Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen virkistysalueisiin ja niiden palveluvarustukseen. Näin ollen kansallispuiston hoidon ja käytön suunnittelu ja järjestäminen edellyttää kiinteää yhteistyötä kuntien kanssa.</p> <p>(Metsähallitus 2010)</p>			

Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen

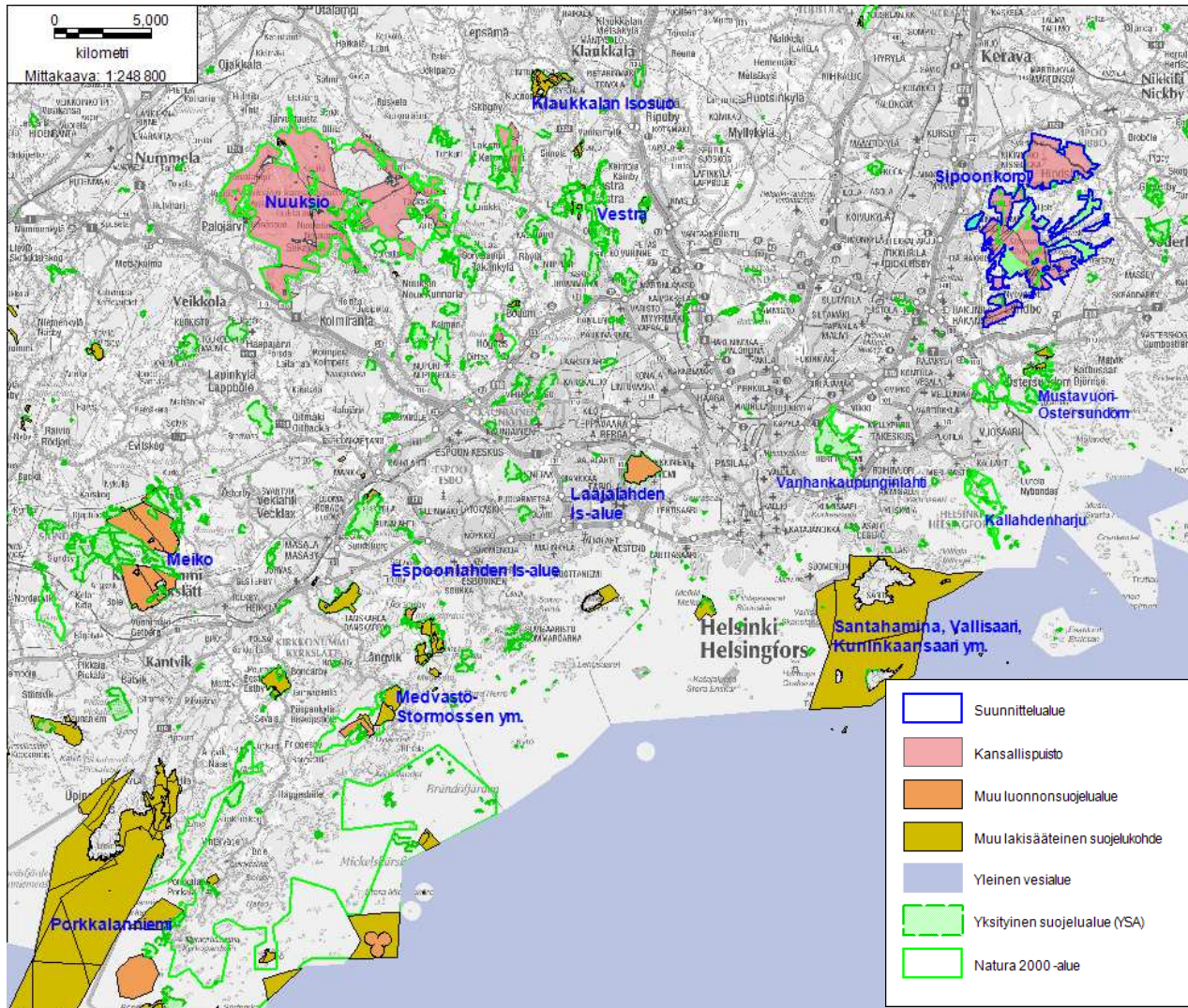
Ennen kansallispuiston perustamista Sipoonkorpeen oli valtionmaille perustettu Sipoonkorven luonnonsuojelualue (1 677 ha, perustettu asetuksella 1381/2006, joka kumottiin kansallispuiston perustamisen yhteydessä). Sipoonkorven luonnonsuojelualueelle ei ollut laadittu hoito- ja käyttösuunnitelmaa.

Suunnittelualan yleiskuvaus

Sipoonkorpi sijaitsee Sipoon, Vantaan ja Helsingin kuntien alueella. Se on yksi merkittävimmistä rakentamattomista metsäalueista pääkaupunkiseudun läheisyydessä yhdessä Nuuksion järviylängön ohella. Alueellisesti Sipoonkorvella on suuri merkitys metsäluonnon monimuotoisuuden säilyttäjänä.

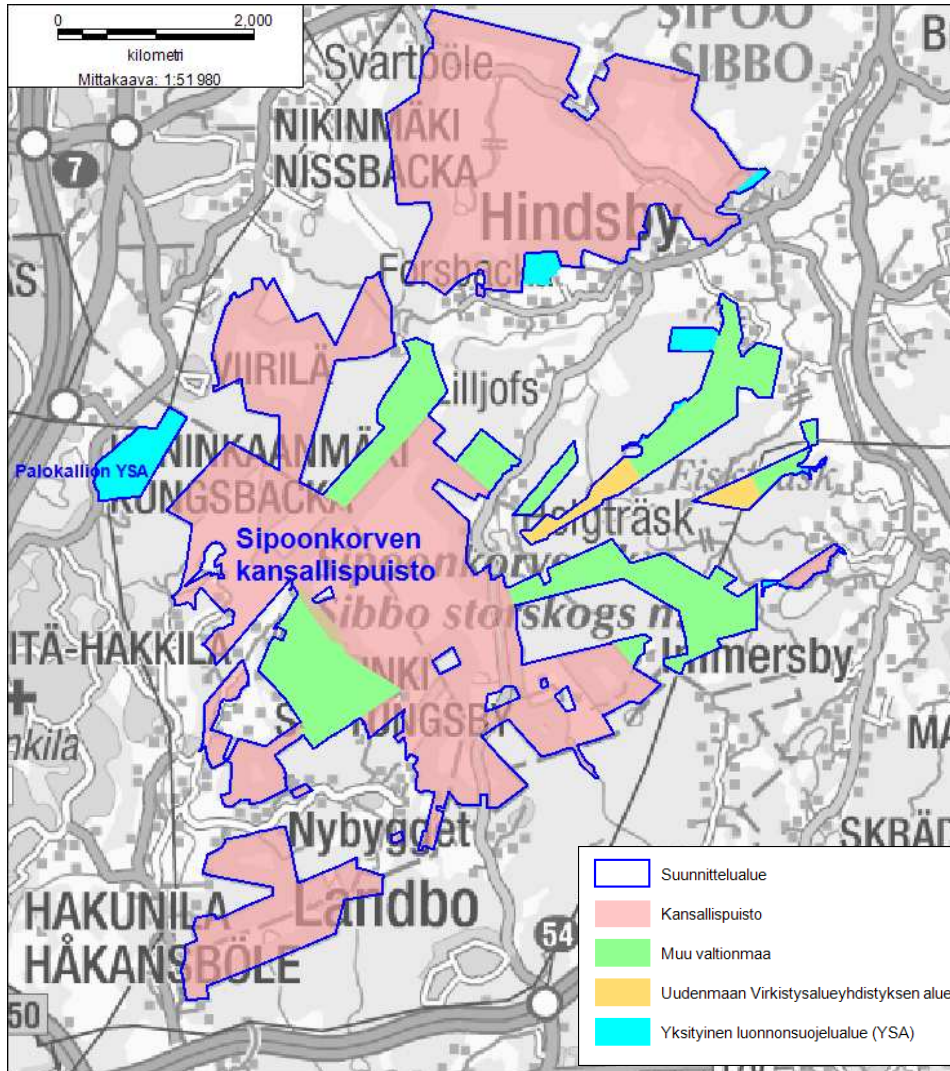
Sipoonkorpeen kuuluu monenlaisia metsiä, soita ja kulttuurimaisemia. Järviä alueella on melko vähän. Maasto on vaihtelevaa ja korkeuserot paikoitellen suuria. Myös avokallioita on paljon. Alueella on lisäksi paljon korpia ja pienialaisia soistumia. Luontoarvot perustuvat laajaan, yhtenäiseen metsäalueeseen, jonka luontoa leimaa vaihtelevuus ja pienipiirteisyys.

Sipoonkorven metsät ovat monin paikoin kuusivaltaisia. Tuoreita ja lehtomaisia kankaita sekä kalliometsiä on runsaasti. Osa alueen metsistä on arvokasta, luonnontilaisen kaltaista vanhahkoa metsää, josta löytyy koti myös lahpuustosta riippuvaisille eliölajeille. Alueen kasvisto ja eläimistö onkin monipuolista ja runsasta, ja siellä esiintyy uhanalaisia ja harvinaisia kasvi-, sieni- ja eläinlajeja. Muun muassa lehdossa kasvaa harvinainen lehtosinijuuri, keltavuokko ja pystykiurunkannus. Lisäksi Sipoonkorvessa tavataan lähes kaikki eteläsuomalaiset metsänisäkäs- ja lintulajit. Yhtenä pääkaupunkiseudun viimeisistä alueista se tarjoaa suojaa myös suuria erämaisia metsäalueita vaativille lajeille, kuten metsolle.

Kuva 1. Sipoonkorpi sijaitsee pääkaupunkiseudun itäpuolella, ja muodostaa pääkaupunkiseudun viherkehän itäisen metsämantereen, joka on Nuuksion järviylängön kanssa suurimpia yhtenäisiä, rakentamattomia luontoalueita pääkaupunkiseudulla. Pääosa suunnittelualueesta kuuluu Sipoonkorven kansallispuistoon.

(© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13).

Kuva 2. Sipoonkorven kansallispuiston sijainti ja suunnittelualue.

Suunnittelualueen pinta-ala on 2410 ha, joka on hieman kasvanut suunnittelun alun jälkeen, johtuen valtiolle hankituista, kansallispuistoon liitetystä maista. Pääosa suunnittelualueesta, 1889 ha, kuuluu Sipoonkorven kansallispuistoon. Lisäksi suunnittelualueeseen kuuluu 420 ha muita valtion maita, 39 ha Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen maata sekä 15 ha yksityisiä luonnonsuojelualueita.

(© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13).

2 Perustamistarkoitus

Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden ja -ohjelmakohteiden perustamistarkoitus sekä tiettyjen suunnittelualuetta koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissäädöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualueen perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen vision määrittelyyn sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. pääluku II). Suojeluohjelmakohteilla, joita ei vielä ole perustettu luonnonsuojelualueiksi, suojelun tarkoitus on määritelty ao. suojeluohjelmassa. Suojelualueisiin kohdistuvia tavoitteita sisältyy mm. kosteikkojen suojelua koskevaan Ramsarin sopimukseen.	
Perustetut suojelualueet	Perustamissäädös	Alueen perustamistarkoitus
Sipoonkorven kansallispuisto	Laki Sipoonkorven kansallispuistosta 325/2011	Metsäluonnon monimuotoisuuden, kallioiden ja perinneympäristöjen sekä näihin liittyvien eliölaajien suojelu, lajien elinympäristöjen hoito, yleisön virkistäytyminen ja retkeily sekä yleisen luonnonharrastuksen edistäminen ja opetus (laki 325/2011, 1§). (Kansallispuiston perustamisen myötä aiempi Sipoonkorven luonnonsuojelualue lakkautettiin)
Hofvetin luonnonsuojelualue (YSA014314)	Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös 18.11.1999	Natura 2000 –verkostoon kuuluvan alueen suojeleminen.
Flatbergetin luonnonsuojelualue (YSA014186)	Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös 2.9.2002	Rauhoituksen tarkoituksena on säilyttää Vantaan Sotungin erämaaselänteeseen kuuluva kalliometsäalue rehevine rinnelehtoineen sekä maisemallisena että luonnon monimuotoisuutta säilyttävänä tekijänä Itä-Vantaan kylämiljöössä.
Tuonenlehdon luonnonsuojelualue (YSA 202714)	Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös 20.10.2006	Valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan ja Natura 2000 –ohjelmaan kuuluvan alueen suojelun toteuttaminen. Alueella on merkitystä boreaalinen lehto –luontotyyppin suojelulle.
Palokallion luonnonsuojelualue (YSA019901)	Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös 4.9.2007	Sipoonkorven laajaan metsäalueeseen kuuluvan arvokkaan vanhan metsän luonnonarvojen säilymisen turvaaminen. Alueella on merkitystä myös lajistonsuojelulle.
Storgårds naturskyddsområde (YSA201107)	Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös 21.12.2004	Sipoon osayleiskaavaan S-1- ja S-2 –aluevarauksilla osoitettujen alueiden rauhoittaminen.
Byträskin pähkinäpensaslehto (LTA202351)	Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös 18.1.2006	Luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojellun luontotyyppin (pähkinäpensaslehto) rauhoittaminen
Suojeluohjelma-alueet	Suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen perustamistarkoitus
Sipoonkorpi (FI0100066)	Natura 2000, Valtioneuvoston päätökset Euroopan yhteisön Natura 2000 –verkoston Suomen ehdotuksesta 20.8.1998, 8.5.2002 ja 2.6.2005	Luontodirektiivissä mainittujen luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen sekä lintu- ja luontodirektiiveissä mainittujen lajien suotuisan suojelutason turvaaminen.
Sipoonjoki (FI0100086)	Natura 2000, Valtioneuvoston päätökset Euroopan yhteisön Natura 2000 –verkoston Suomen ehdotuksesta 20.8.1998, 8.5.2002 ja 2.6.2005	Luontodirektiivissä mainittujen luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen direktiiveissä mainittujen lajien suotuisan suojelutason turvaaminen.
Hindsbyn lehdot (LHO010114)	Lehtojensuojelutyöryhmän mietintö (Ympäristöministeriö, Komiteanmietintö	Eri kasvillisuusvyöhykkeillä esiintyvien erityyppisten lehtojen suojelu ja niiden eläin- ja kasvilajiston turvaaminen.

1988:16)

Yhteenveto

Sipoonkorven suojelua on esitetty ensimmäisen kerran virallisesti kansallispuistokomitean mietinnössä vuonna 1976, ja sittemmin asiaa ovat käsitelleet mm. Uudenmaan lääninhallituksen asettama Sipoonkorpityöryhmä I vuonna 1993 sekä Itä-Uudenmaan liiton perustama Sipoonkorpityöryhmä II vuonna 2004. Jälkimmäisen työryhmän ehdotusten mukaisena jatkotoimena laadittiin selvitys Sipoonkorven luontoarvoista sekä alueen virkistyskäytön kehittämiseen tähtäävä ulkoilureittisuunnitelma. Suojelu- ja kehittämistoimet eivät kuitenkaan edenneet mm. pirstoutuneen maanomistuksen, lukuisille toimijoille hajaantuneen hallinnon ja osin ristiriitaisten tavoitteiden vuoksi. Mm. luonnonsuojelun ta-
sosta ja suojelualueen rajauksista oli lukuisia näkemyksiä, eikä virkistyskäytön kehittämiseen löytynyt resursseja.

Sipoonkorven kansallispuiston perustamiseksi tehtiin lukuisia aloitteita mm. luontojärjestöjen taholta sekä eduskunnassa. Vuonna 2007 Matti Vanhasen II hallituksen hallitusohjelmaan sisällytettiin Sipoonkorven kansallispuiston perustamisedellytysten selvittäminen. Vuonna 2009 perustettiin yksityisten maanomistajien aloitteesta myös METSO Sipoonkorpi –yhteistoimintaverkosto, joka pyrki sovittamaan yhteen alueen eri käyttömuotoja ja selvittämään mm. maisema-alueen perustamista.

Metsähallitus selvitti kansallispuiston perustamisedellytyksiä vuonna 2010 ympäristöministeriön toimeksiannosta. Kansallispuiston perustamisen hyväksi puoliksi arvioitiin mm. se, että kansallispuisto on kävijöiden kannalta selkeä ja tunnettu aluetyyppi ja kansallispuistot ovat yleisesti arvostettuja. Siten opastusaineiston tekeminen ja tiedotus arvioitiin helpommaksi ja suojelutoimien arvioitiin saavuttavan laajempi hyväksyntä suhteessa sellaiseen tilanteeseen, jossa Sipoonkorpeen olisi perustettu useita erillisiä pieniä suojelu-
alueita. Kansallispuisto-nimike on myös kansainvälisesti tunnettu, minkä vuoksi aluetta voitaisiin paremmin markkinoida luontomatkailukohteena, myös ulkomaisille matkailijoil-
le. Lisäksi hyvinä puolina pidettiin luonnonsuojelulain kansallispuistoille tarjoamaa vahvaa luonnonsuojelullista asemaa, myönteisiä vaikutuksia pääkaupunkiseudun ja koko Suomen julkisuuskuvaan sekä Nuuksion kävijäpaineen helpottumista, kun osa pääkaupunkiseudun luontoliikunnasta ohjautuu Sipoonkorpeen.

Kansallispuisto-statuksen varjopuoliksi todettiin, että kansallispuisto- nimi toisaalta myös houkuttelee luontomatkailijoita ja retkeilijöitä laajaltakin alueelta, mikä lisää luonnon kulumista. Opastus- ja opetusaineistosta muodostuu kustannuksia, mutta toisaalta opastus lisää luonnon arvostusta ja edesauttaa luontoarvojen säilymistä. Epäyhtenäinen kiinteistörakenne asettaa haasteita suojelulle myös kansallispuistossa.

Selvityksen yhteenvetona todettiin, että kansallispuisto-status antaa parhaat mahdollisuudet Sipoonkorven virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämiseksi. Hoitokustannukset eivät kohoa merkittävästi, koska pääkaupunkiseudun läheisyyden vuoksi alueella on joka tapauksessa suuri kysyntä virkistyspalveluille, ja niitä on sekä yleisöpalvelun tarpeista että luonnonsuojeluyhdistysten kehittävää.¹

Sipoonkorven kansallispuiston luonnonsuojeluperusteita ovat metsäluonto, kalliot ja perinneympäristöt sekä näihin liittyvät lajit. Muita perusteita kansallispuiston perustamiselle ovat virkistäytyminen ja retkeily sekä luonnonharrastuksen edistäminen ja opetus². Sipoonkorven kansallispuisto on tärkeä lisä kallioalueista, metsistä, pikkusoista ja kulttuuriympäristöistä sekä pienistä virtavesistä riippuvaisten luontotyyppien sekä lajien suojelussa². Yksityiset luonnonsuojelualueet täydentävät suojelukokonaisuutta.

¹ lähde: Metsähallituksen selvitys Sipoonkorven kansallispuiston perustamisedellytyksistä

² lähde: Laki Sipoonkorven kansallispuistosta 325/2011

³ lähde: Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Sipoonkorven kansallispuistosta

3 Osallistaminen

Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.	
Kohdennettu osallistaminen	Osallistetut tahot	Nimetty edustaja
	Hallinto ja viranomaistahot	
Yhteistyöryhmä	Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto	Liisa Kuokkanen-Suomi, 25.6.2012 alkaen Anni Järvtalo
	Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto	Tiina Saukkonen
	Helsingin kaupunki, Ympäristövirasto	Raimo Pakarinen
	Keravan kaupunki	Kari Hirvensalo
	Sipoon kunta	Christel Kyttälä
	Sipoon kunta	Kaisa Yli-Jama
	Vantaan kaupunki, Kaupunkisuunnittelu	Laura Muukka
	Vantaan kaupunki, Kuntatekniikan keskus	Aino Leino
	Vantaan kaupunki, liikuntapalvelut	Veli-Matti Kallistahti
	Vantaan kaupunki, ympäristökeskus	Jaakko Vähämäki
	Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Tero Taponen, varalla Jani Seppälä
	Uudenmaan liitto	Lasse Rekola, varalla Silja Aalto
	Suomen Metsäkeskus, Rannikko	Annikka Selander, varalla Mona Bäckman
	Suomen Riistakeskus Uusimaa	Visa Eronen, varalla Markku Laulumaa
Neuvottelut	Vantaan kaupunki (neuvottelu 12.3.2012)	Useita virastoja
	Helsingin kaupunki (neuvottelu 4.6.2012)	Useita virastoja
	Kuntapalaveri (neuvottelu 5.6.2012)	Helsingin, Keravan, Sipoon ja Vantaan viranomaiset
	Sipoon kunta (neuvottelu 15.8.2012)	Useita virastoja
	Liikenneasioita koskevat neuvottelut ja liikenneselvityksen ohjausryhmän kokoukset	Helsingin, Sipoon ja Vantaan kunnat, Uudenmaan ELYn L-vastuualue, HSL
	Järjestöt ja ryhmät	

Yhteistyöryhmä	Hindsby Marthakrets	Hed-Mari Björkell
	Immersby IK	Tina Nyberg, varalla Niklas Meinander
	Landbon omakotiyhdistys	Kirsi Lintula, varalla Samu Lehtikainen
	Metsänhoitoyhdistys Eteläinen metsäreviiri	Rolf Wickström
	Natur och Miljö	Maria Aroluoma
	Nylands Svenska Producentförbund	Henrik Lindström
	Pääkaupunkiseudun Partiolaiset	Päivi Anttonen
	Sipoon Riistanhoitoyhdistys	Mats-Peter Fredriksson
	Sotungin kyläyhdistys	Hans Helenius, varalla Dick Sjöblom
	Suomen Luonnonsuojeluliitto, Uudenmaan piiri	Keijo Savola, varalla Tiina Raivikko
	Uudenmaan virkistysalueyhdistys	Rea Nyström
	Vantaan Latu	Hannu Kerman, varalla Peter Lauren
	Vantaan luontokoulu	Olli Viding
	Vantaan riistanhoitoyhdistys	Dick Sjöblom
	Viirilä-Myyraksen omakotiyhdistys	Torsti Jääskeläinen
	Östersundom-seura	Anni Laakso
	Sipoonkorven alueen tiekunnat (neuvottelut 18.1.2012 ja 17.4.2013)	Tiekuntien edustajat
Neuvottelut	Storträskin kalastus (neuvottelu 6.11.2012)	Storträskin kalastusyhdistys, Esa Tiihonen
	Maastopyöräily (neuvottelu 9.11.2012)	Mountain Bike Club Finland ry, Mari Pajala
Muut	Metso-yhteistoimintaverkoston "Samarbete i Storskogen" hallituksen kokoukset ja muut tilaisuudet	Tiina Kanerva, Metsähallitus, sekä Arja Halinen, Metsähallitus
	Hoito- ja käyttösuunnittelun esittely Sipoo-Pornainen Rotary-klubille (esitelmä 15.5.2012)	
	Hoito- ja käyttösuunnittelun esittely Vantaan/Tikkurilan Rotary-klubille (esitelmä 7.1.2013)	
	Yritykset	
Lisätietoja		
Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)		

Suunnittelualueeseen sisältyvien yksityisten suojelualueiden omistajille on tiedotettu suunnittelun aloittamisesta ja yleisötilaisuuksista kirjeitse sekä lähetetty lausuntopyyntö.			
Avoimet osallistamistilaisuudet	Paikka	Pvm	Osallistajat (lkm)
Yleisötilaisuus, suunnittelun käynnistäminen	Helsinki, Sakarinmäen koulu	14.2.2012	32
Yleisötilaisuus, suunnittelun käynnistäminen	Sipoo, Byagården, Hindsby	15.2.2012	43
Yleisötilaisuus, suunnittelun käynnistäminen	Vantaa, Kuusijärven ulkoilu-keskus	16.2.2012	45-50
Ennallistamisen ja luonnonhoidon yleisöretki	Sipoonkorpi, puiston pohjois-osa	16.8.2012	40
Metsästystyöpaja (kutsuttiin metsästysseurat, riistaviranomaiset ja RKTL)	Tikkurila, Metsähallitus	19.9.2012	10
Retkeilytyöpaja	Tikkurila, Metsähallitus	17.10.2012	20
Reittiretki (reittisuunnitteluun tutustuminen maastossa)	Sipoonkorpi, Storträskin alue	10.11.2012	15
Luontomatkailutyöpaja (kutsuttiin alueesta kiinnostuneet luontomatkailuyrittäjät)	Tikkurila, Metsähallitus	20.11.2012	13
Suunnistustyöpaja (kutsuttiin alueella toimivat suunnistusseurat ja -liittojen alueorganisaatiot)	Tikkurila, Metsähallitus	26.11.2012	9
Yleisötilaisuus, suunnitelmaluonnoksen valmistuminen	Vantaa, Sotungin Nuorisoseurantatalo	16.4.2013	70
Yleisötilaisuus, suunnitelmaluonnoksen valmistuminen	Sipoo, Byagården, Hindsby	17.4.2013	45
Osallistajat yhteensä			
Pyydetty lausunnot (kpl)		Saadut lausunnot (kpl)	Lausuntoyhteenveto on suunnitelman liitteessä 5.
Lisätietoja			
Osallistamisen vaikutus suunnitelmaan			

Sipoonkorven kansallispuiston perustaminen ja kehittäminen on herättänyt laajalti kiinnostusta. Kansallispuiston alueella toimii lukuisia intressiryhmiä, kuten asukas-, luonto-, retkeily- ja liikuntajärjestöjä, metsästysseuroja, maa- ja metsätalouden elinkeinojen harjoittajia ja heidän järjestöjään sekä viranomaisia, kuten puiston kaikkien kolmen sijaintikunnan viranomaiset. Puiston hoitoon ja käyttöön liittyy erittäin runsaasti erilaisia, osin ristiriitaisia näkemyksiä ja tavoitteita. Hoito- ja käyttösuunnittelussa päätettiin panostaa alusta lähtien laajaan osallistamiseen ja aktiiviseen viestintään, ja perinteisten yleisötalouksien rinnalle otettiin käyttöön useita muita osallistumisen keinoja. Suunnittelulle perustettiin laajapohjainen yhteistyöryhmä, johon kutsuttiin viranomaisten ja järjestöjen edustajia (ks. yllä). Metsähallitus vastasi ryhmän koolle kutsumisesta, ja ensimmäisessä kokouksessaan ryhmä vielä teki joitakin täydennyksiä kokoonpanoonsa. Puheenjohtajana ja sihteerinä toimivat Metsähallituksen edustajat. Ryhmä kokoontui suunnittelun aikana XX kertaa, ja käsitteli kokouksissaan suunnittelun tavoitteita ja reunaehdoja, suunnittelualueita koskevia tietoja, ryhmän jäsenten näkemyksiä ja tavoitteita suunnitelmalle, sekä suunnitelman pääkohtia. Näitä olivat alueen keskeisten arvojen määrittäminen, uhka-analyysi, päämäärien ja tavoitteiden asettaminen, toimenpiteet, vyöhykkeistäminen sekä retkeilyreitistön ja –palvelujen suunnittelu. LAUSUNTOKIERROKSEN JÄLKEEN...TÄYDENNETÄÄN MYÖHEMMIN

Yleisötalouksia järjestettiin sekä suunnittelun aluksi, helmikuussa 2012 että suunnitelmaluonnosta viimeisteltäessä, huhtikuussa 2013. Suunnittelun alkuvaiheessa pidetyissä kolmessa tilaisuudessa käytiin läpi kansallispuiston perustamisen vaiheita ja alueen kehittämisen reunaehdoja sekä hoito- ja käyttösuunnittelun tavoitteita ja menetelmiä. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä noin 130 henkilöä. Keskustelu oli vilkasta, ja esiin tuli useita näkemyksiä ja toiveita puiston kehittämiseksi. Suunnitelmaluonnosta viimeisteltäessä järjestettyihin kahteen yleisötalouksuuteen osallistui yhteensä noin 120 henkilöä. Näissä tilaisuuksissa esiteltiin suunnitelman pääkohtia, kuten päämääriä ja tavoitteita, vyöhykkeistämistä ja retkeilyreitien suunnittelua. Tilaisuuksista saatu palaute otettiin huomioon lausuntokierrokselle lähetetyn suunnitelman viimeistelyssä.

Vuonna 2012 järjestettiin suunnitteluun liittyviä maastoretkeilyjä, joilla käsiteltiin ennallistamista ja luonnonhoitoa sekä retkeilyreitien ja –palvelujen suunnittelua. Maastoretkeilyä jatketaan myös vuonna 2013. Syksyllä 2012 järjestettiin työpajoja, joissa käsiteltiin metsästystä, suunnistusta, retkeilyreitien suunnittelua ja luontomatkailua, ja keväällä 2013 järjestettiin luontokasvatuksen työpaja. Retkeilytyöpaja oli avoin kaikille, muihin kutsuttiin osallistujia kohdennetusti. Työpajoissa käytyjen keskustelujen myötä saatiin arvokasta tietoa alueesta ja siihen liittyvistä toiveista ja tarpeista.

Ehkäpä tärkeintä työpajoissa ja muissakin osallistamistilaisuuksissa oli, että Sipoonkorven kansallispuistossa ja lähialueella eri rooleissa ja tehtävissä toimivat ihmiset tutustuivat keskenään ja alueen kehittämistä päästiin pohtimaan yhdessä. Muodostuneiden henkilösuhteiden ja yhteistyöverkostojen ylläpitäminen ja vuorovaikutteinen toiminta myös hoito- ja käyttösuunnitelman valmistumisen jälkeen otettiin myös osaksi suunnitelman tavoitteita ja toteutusta. Yhteiset tapaamiset ja keskustelut ovat välttämättömiä Sipoonkorven kaltaisen, sekä alueellisesti että toimijaverkostoltaan monimuotoisen kansallispuiston hallinnossa ja kehittämisessä.

Sipoonkorven hoito- ja käyttösuunnittelussa hyödynnettiin ensimmäistä kertaa paikkatietoon eli karttapaiikannuksiin perustuvaa verkkopalvelua, jonka avulla selvitettiin kävijöiden kokemuksia kansallispuistosta ja toiveita alueen kehittämiseksi. Kyselyyn vastanneita pyydettiin mm. merkitsemään kartalle saapumipaikkansa puistoon, puistossa kulkemansa reitit, paikat joista kävijät pitivät tai eivät pitäneet, sekä säilytettävät ja kohennettavat paikat. Karttapaiikannusten ohella kysyttiin mielipiteitä alueen kehittämisestä sekä tietoja kävijöiden omista arvostuksista ja kansallispuistoa koskevista näkemyksistä.

Kyselyyn vastasi hieman yli 300 henkilöä, ja karttapaiikannuksia kertyi 1750. Vastauksissa korostuivat etenkin kävijöiden kokemukset kansallispuiston ja lähialueen nykytilasta (mm. yli 300 vastaajaa merkitsi käyttämänsä reitin), mutta kehittämisehdotuksia tulevaisuutta ajatellen kertyi vähemmän: tulevaisuuden reittitoiveita merkittiin vain 30. Vaikka Sipoonkorpi onkin uusi kansallispuisto, on alueella retkeilyä, ulkoilua ja harrastettua pitkään, ja mm. polkuverkosto on muodostunut vuosien kuluessa kattavaksi. Tiedot suosituista reiteistä ja pidetyistä paikoista sekä toisaalta kohentamista kaipaavista kohteista ovat olleet tärkeä apu hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisessa, ja palautetta hyödynnetään myös puiston opastusaineiston ja retkeilypalvelujen tarkemmassa toteuttamisessa.

Myös palautetta suunnitelmaluonnoksesta kerättiin saman verkkopalvelun kautta...TÄYDENNETÄÄN MYÖHEMMIN

4 Vesistöt ja merialueet

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualan veden laatua ja lintuvesiluonnetta makean veden ja merialueiden osalta. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa ja lintuvesipisteet (ESA-pisteytys) kohteen lintuvesiarvoa. Lomakkeeseen liittyy kartta, joka kuvaa alueen vesistöjä ja vesistöaluejakoa

Yleiskuvaus Suunnittelualueella on melko vähän vesistöjä. Merialuetta ei sisälly suunnitelmaan.

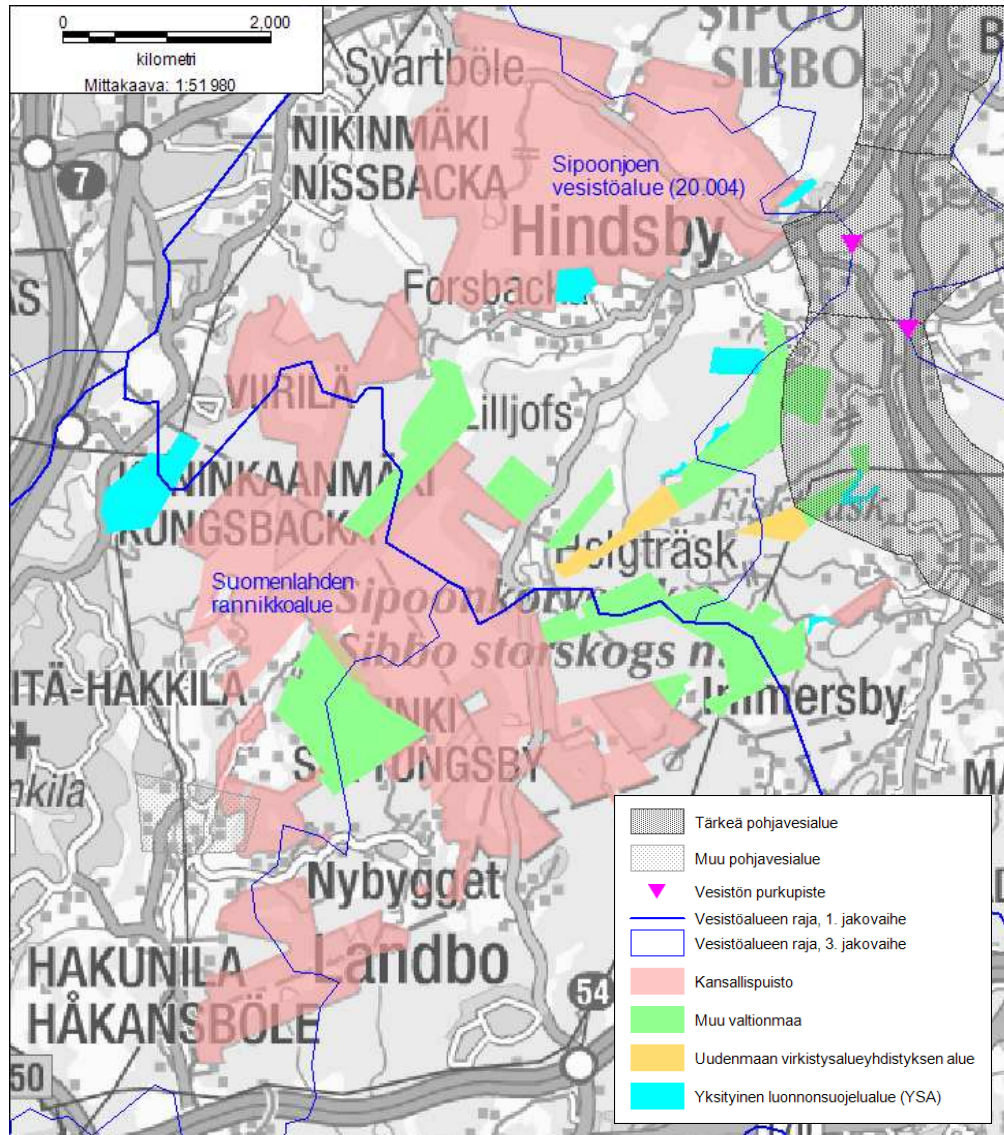
Järvet, virtavedet ja pohjavesialueet

Järvet	Suojeluperuste (rekisterissä)	Vesipuidedirektiivitunnus	Vertailuvesistön tunnus	Lintuvesipisteet (ESA)	Laatuluokka
Bisajärvi, Storträsk, Gumböle träsk, Bakunkärrs träsket					
Virtavedet					
Byabäcken, Ritobäcken					
Pohjavesialueet					
Muu pohjavesialue Sotungissa					

Lisätietoja

Yhteenveto

Alueella on lähinnä joitakin pieniä järviä ja lampia sekä jokia. Kansallispuiston alueen lammista ja järvistä suurimpia ovat Bisajärvi, Storträsk, Gumböle träsk sekä Bakunkärrs träsket. Kuusijärvi suunnittelualan länsipuolella, ulkoilukeskuksen yhteydessä, sekä Fiskträsk alueen itäpuolella ovat virkistyskäytön kannalta myös merkittäviä vesiä. Byabäcken ja Ritobäcken ovat osa Sipoonjoen Natura-alueita. Sipoonjoki on yksi neljästä joesta Suomenlahden puolella, joissa on jäljellä alkuperäinen meritaimenkanta. Luokkaan Muu pohjavesialue sijoittuva alue Sotungissa on pieneltä osin kansallispuistossa.

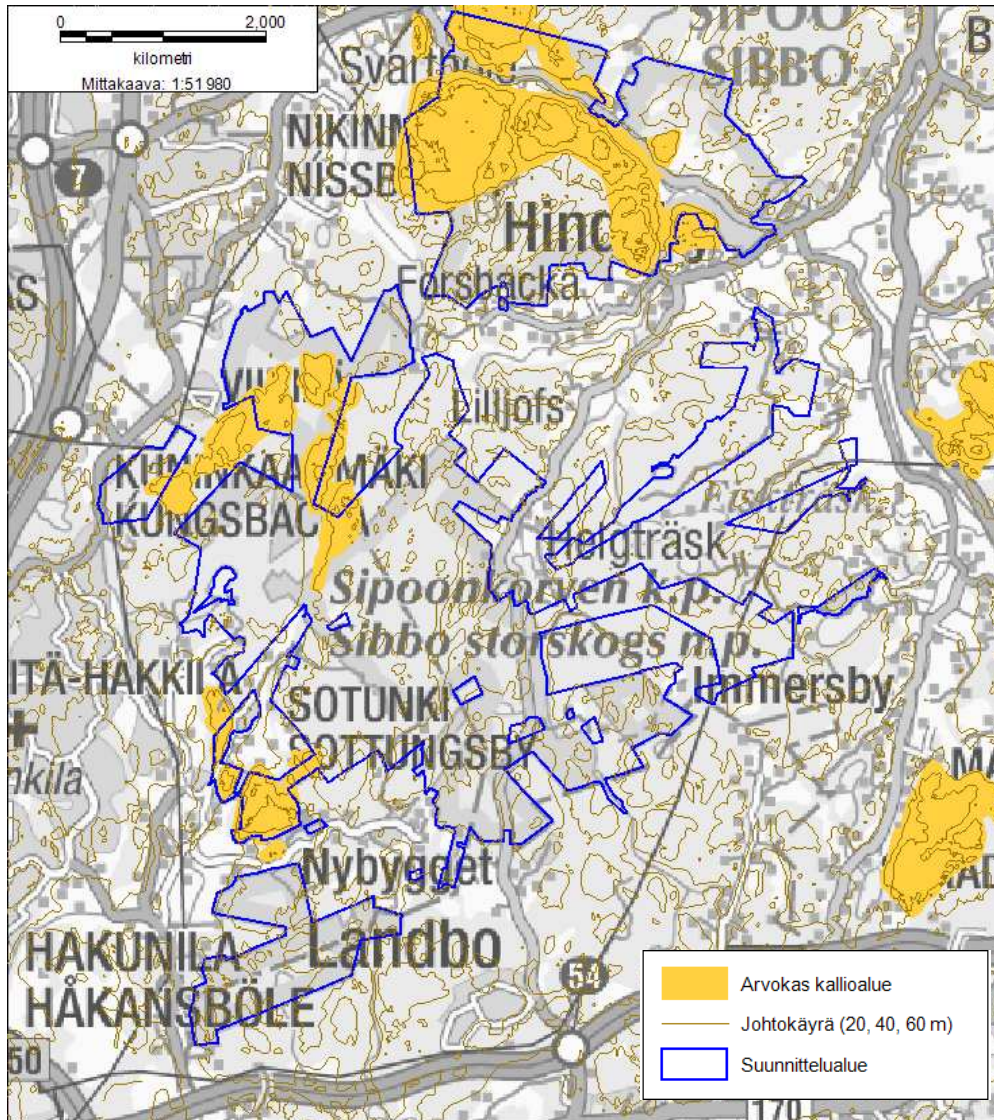

Kuva 3. Suunnittelualueen valuma-alueet ja pohjavesialueet sekä vesistöjen purkupisteet. Suunnittelualueeseen ei kuulu juurikaan vesialueita. Alueella on lähinnä joitakin pieniä lampia ja järviä sekä jokia, joista osa sisältyy myös Sipoonjoen Natura 2000 –alueeseen.

© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13.

5 Geologia

Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualan keskeiset geologiset piirteet: kallioperään, maaperään ja geomorfologiaan liittyvät tiedot.
Kallioperä	Alueen kallioperän yleinen kivilaji on mikroliinigraniitti. Kallioperälle on tyypillistä pinnanmuotojen pienipiirteisyys. Alueella on eri suuntiin olevia ruhjelaaksoja, joissa hallitsevin ruhjesuunta on pohjois-eteläsuunta (Kielosto ym. 1997 a ja b). Alueen laajimmat ja merkittävimmät kallioalueet ovat pohjoisella suunnittelualueella, Hindsbyn alueella.
Maaperä	Metsäalueilla kallioalueita verhoaa yleensä karkea kivennäismaa, hiekkamoreeni. Hienojakoisia kivennäismaalajeja on alavilla alueilla. Hienojakoinen kivennäismaa on pääasiassa savea, mm. aitosavea ja liejusavea (Kielosto ym. 1997 a ja b).
Geomorfologia	Korkeusvaihtelu alueella on 2,5- 80 metriin. Aluetta luonnehtivat äkkijyrkät korkeuserot. Tämä näkyy maastossa paikoin nopeina muutoksina maaperän rehevyyksissä ja näin ollen myös metsätyypeissä, kasvillisuustyypeissä.
Lisätietoja	
Yhteenveto	Sipoonkorven kansallispuiston kallio- ja maaperä ovat tyypillisiä eteläiselle rannikkoalueelle lukuun ottamatta hiekka- ja soramuodostumien vähäisyyttä. Alueella on useita arvokkaita kallioalueita. Suuria siirtolohkareita on paljon, ja niistä suurimmat ovat näyttäviä maisemaelementtejä. Kansallispuistosta on inventoitu yli 130 geologisesti arvokkaaksi luokiteltua luontokohdetta.

Kuva 4. Suunnittelualueen pinnanmuodot.

Sipoonkorven alueelle sijoittuu useita ympäristöhallinnon inventoinneissa arvokkaiksi todettuja kallioalueita. Pääosa näistä on kansallispuiston pohjoisosassa (Gillerberget, Bisapottsberget, Ängesböleberget), mutta kohteita on myös Viirilän eteläpuolella (Palokallio, Brännbergen, Tavellskär) sekä Sotungissa (Högberget).

© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13.

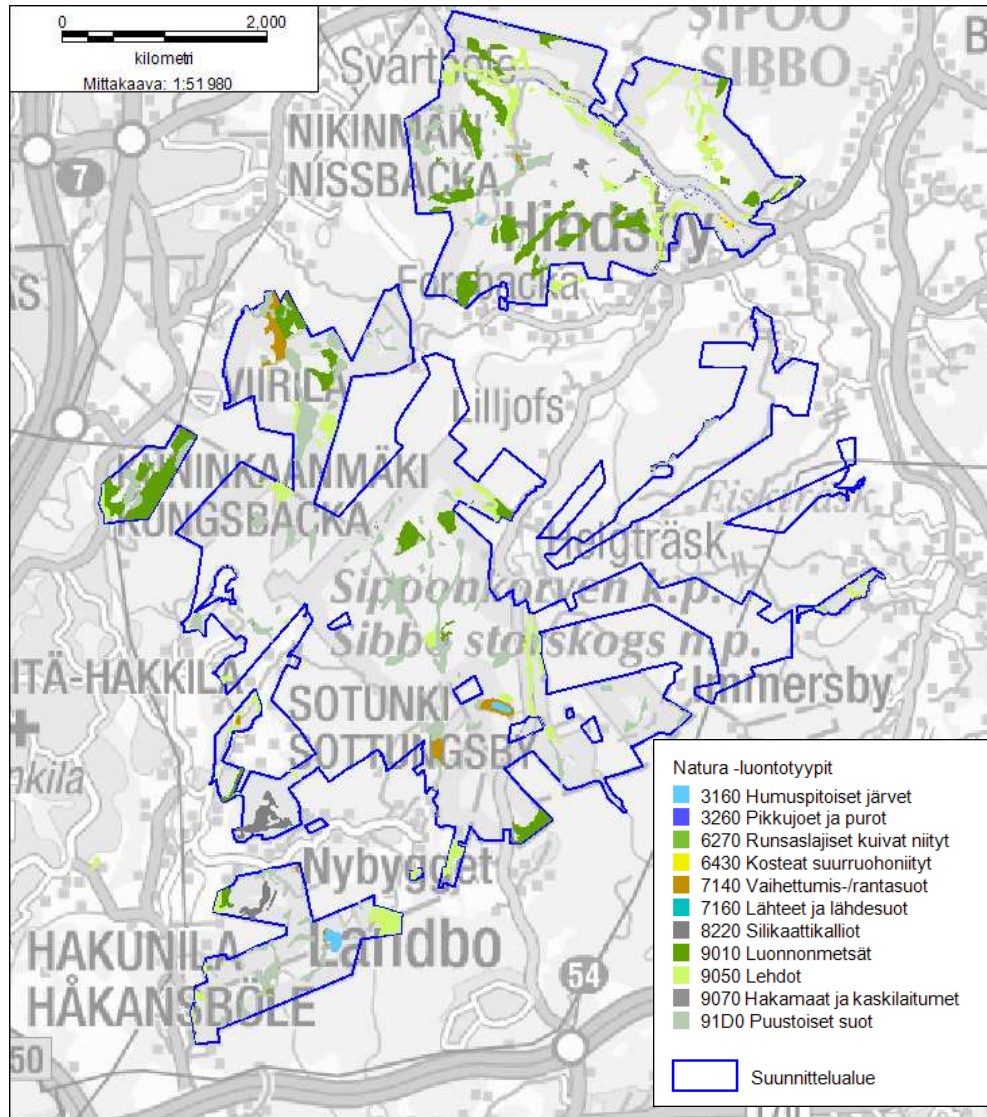
6 Natura 2000 -luontotyypit

Selite Lomakkeella kuvataan koko suunnittelualueen Natura 2000 -luontotyypit, niiden pinta-alat ja edustavuudet. Edustavuus -käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteen-
vetoa Natura-tietolomakkeiden edustavuus ja luonnontilaisuus -tiedoista. Edustavuus ilmentää, miten ”tyypillisenä” luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikutta-
vat mm. luontotyypin rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja
kytkeytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin.

Luontotyypit				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II ²							
Koodi	Luontotyyppi * = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
3160	Humuspitoiset järvet ja lammet	4,37				4,37					
3260	Pikkujoet ja purot	2,62		1,74		0,72		0,16			
6270	Runsaslajiset tuoreet ja kuivat niityt	1,30				1,30					
6430	Kosteat suuruuhoniityt	0,86								0,86	
7140	Vaihettumissuot ja rantasuot	13,31				10,11		3,20			
7160	Lähteet ja lähdesuot	0,004		0,004							
8220	Silikaattikalliot	12,47		0,08				12,15			
9010	Luonnonmetsät	101,51				6,94		94,57			
9050	Lehdot	84,41		3,80		31,68		46,72		2,21	
9070	Hakamaat ja kaskilaitumet	2,74		0,50		1,53		0,57		0,14	
91D0	Puustoiset suot	117,53				35,40		72,93		9,19	
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		341,13		7,864		92,05		230,3		12,4	
Luontotyyppien osuus suunnittelualueesta (%)		13,1		2,3		27,0		67,5		3,6	
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
Muu kuin Natura-luontotyyppi		1534,656(SK)	<p>Luontotyypit on arvioitu mastossa. Yhteenvedoon käytetty aineisto on otettu Metsähallituksen Suti- gis-paikkatieto-ohjelman kuviotiedoista.</p> <p>Huomioitavaa: YSA-alueet eivät kuulu Natura-alueeseen. YSA-alueilta on inventoitu Natura- luontotyyppijä 30,31 ha eli 65,80 % suunnittelualueeseen kuuluvien YSA-alueiden pinta-alasta. Eniten on luonnonmetsiä 21,31 ha, joista on hyviä 0,49 ha ja merkittäviä 20,82 ha. Lehtoja on 2,63 ha, joista hyviä on 0,45 ha ja merkittäviä 2,18 ha. Hakamaita, arvoltaan ei merkittäviä, on 0,034 ha. Puustoisia soita on 6,33 ha, joista merkittäviä on 4,53 ha ja ei merkittäviä 1,79 ha.</p>								

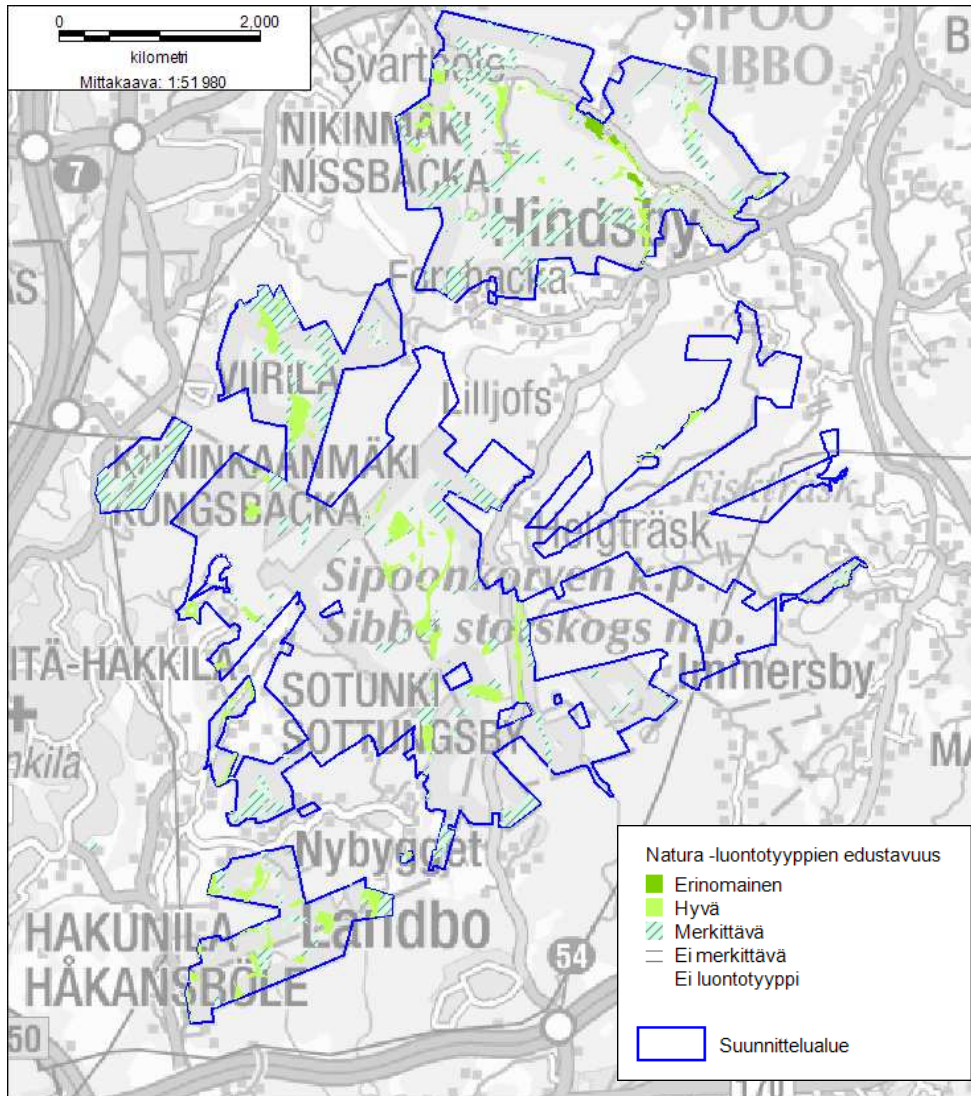
² Luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyypin I kanssa.

	<p>Ei inventoitu</p>	<p>n. 525 ha (tilanne v. 2012 lopussa; sisältää osin kansallispuistoa ja osin muita valtiomaita</p>	<p>Sipoonkorven kansallispuistosta on inventoimatta noin 20 % alkukesällä 2012, ja koko suunnittelualueesta 525 ha.</p>
<p>Kaikki kuvat yhteensä</p>		<p>n. 2400</p>	
<p>Verkostotarkastelu</p>			
<p>Tärkeimmät ekologiset yhteydet Sipoonkorvesta suuntautuvat etelään, Mustavuori-Östersundomin Natura-alueelle, itään Söderkullan ylängön alueelle (Gesterbyn suunta), länteen Sotungin-Hakunilan alueelle sekä pohjoiseen (Paippisten luonnonsuojelualue, Rörstrandin ja Kummelbergenin Natura-alueet. Yhteydet ovat tärkeitä ensisijaisesti metsälajiston säilymisen kannalta.</p>			
<p>Yhteenveto</p>			
<p>Natura-luontotyypeistä on suunnittelualueella eniten puustoisia soita, 117,5 ha ja luonnonmetsiä 101,5 ha. Myös lehtoja on kohtalainen määrä, 84,4 ha. Sipoonkorven aluetta luonnehtii Natura-luontotyyppien monipuolisuus, rehevistä karuihin.</p> <p>Puustoiset suot ovat havu- tai lehtipuumetsiä kosteilla tai märillä turvemailla, joilla vedenpinta on pysyvästi korkealla. Vesi on hyvin niukkaravinteista. Puustokerroksen valtalajeja ovat hieskoivu, paatsama, mänty ja kuusi. Kenttäkerroksessa esiintyy soille tai yleisemmin niukkaravinteisille paikoille luonteenomaisia lajeja, kuten varpuja, rahkasammalia ja saroja. Puustoiset suot –luontotyyppiin kuuluu Sipoonkorvelle tyypillisiä korpikuusikoita.</p> <p>Luonnonmetsiä ovat sekä vanhat luonnonmetsät että luonnontilaiset paloalat ja palon jälkeen luonnontilaisina kehittyneet nuoret lehtipuumetsät. Vanhoihin luonnonmetsiin ihmistoiminta on vaikuttanut vain vähän: ne ovat joko kokonaan ”kirveen koskemattomia”, tai ainakaan voimaperäistä metsätaloutta ei ole harjoitettu. Jälkiä ihmistoiminnasta, kuten poimintahakkuista tai karjan laiduntamisesta, voi kuitenkin esiintyä. Luonnonmetsät ovat monien uhanalaisten lajien, erityisesti sienten, jäkälien, sammalten ja hyönteisten elinympäristöjä. Luonnonmetsissä viihtyvät myös erämaisyyttä ja rauhaa elinympäristöä vaativat eläimet ja linnut, kuten puiston tunnuslaji huuhkaja, sekä lukuisat kolopesijälinnut.</p> <p>Lehdot ovat ravinteisia, kosteita kasvupaikkoja, joissa maalaji on hienojakoista. Kuusi on yleisin puulaji, mutta myös lehtipuiden osuus on merkittävä. Kenttäkerroksessa vallitsevat korkeat ruohot ja saniaiset, mutta lajisto vaihtelee suuresti. Lehtoja luonnehtii kerroksellinen kasvillisuus: pohjakerros on usein aukkoinen ja vain osin sammalten peitossa, kenttäkerros sekä puu- ja pensaskerros ovat runsaslajisia. Kasvillisuuden ohella myös linnusto on runsas.</p> <p>(Lähde: Airaksinen & Karttunen 1998: Natura 2000 –luontotyyppiopas)</p>			

Kuva 5. Natura 2000 -luontotyytit suunnittelualueella. Luontotyypeistä eniten suunnittelualueella on puustoisia soita (117,5 ha) ja luonnonmetsiä (101,5 ha) sekä lehtoja (84,4 ha). Pääosa Natura-luontotyypeistä on hyvin pienialaisia. Sipoonkorven aluetta luonnehtii luontotyyppien moninaisuus, ja luontotyypejä on alueella aina rehevistä lehdoista karuihin kallioihin.

© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13.

Kuva 6. Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus. Luontotyyppien edustavuus kertoo, kuinka "tyypillisenä" luontotyyppi esiintyy, eli kuinka hyvin se on säilyttänyt luontaiset ominaispiirteensä. Sipoonkorven Natura-luontotyytit ovat edustavuudeltaan lähinnä hyviä tai merkittäviä. Edustavuudeltaan erinomaisiksi on luokiteltu vain pieni osa Byabäckenlaakson puronvarsilehdoista.

© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13.

7 Lajisto

Selite		Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikkönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Lajiluettelo on esitetty liitteessä 3.							
Luokitus	Linnut	Nisäkkäät	Kalat, matelijat ja sammakkoeläimet	Selkärangattomat	Putkilokasvit	Sammalet	Sienet	Käävät	Jäkälät
Äärimmäisen uhanalaiset lajit CR			1	-	1	-	1	-	-
Erittäin uhanalaiset lajit EN	2		-	1		1	2		1
Vaarantuneet lajit VU	5	1	-	4	3	1	6	7	1
Silmälläpidettävät lajit NT	12		2	5	2	4	7	24	3
Alueellisesti uhanalaiset lajit	8		-	-	-	1	-	-	1
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II, lintudirektiivin liite I)	25	1	-	2	-	1	-	-	-
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)		3	1	4	-	-	-	-	-
Suomen kansainväliset vastuulajit				-	-	2	-	-	-
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit		2 (Supi, minkki)	1 (Kirjolohti, Istutettu Storträsk-lampeen)		1 (Lupiini)				
Lajistotietoa									
Sipoonkorpi on eläimistöltään erittäin monipuolinen, erityisen hyvin edustettuna ovat rauhallista elinympäristöä vaativat erämaiset lintulajit, kuten petolinnut ja kanalinnut. Korpimetsässä voi kuulla huuhtajan huhuilua, ja metsolla on Sipoonkorvessa soidinpaikkoja, yhtenä harvoista viimeisistä alueista pääkaupunkiseudulla. Monipuolinen luonto tarjoaa elinympäristöjä useille eri luontotyypin linnuille: järeissä vanhoissa metsissä viihtyvät pikkusieppo ja pohjantikka, kallioharjanteilla kangaskiuru ja kehrääjä, Byabäcken-									

laakson lehtipuuvaltaisilla alueilla taas pesivät useat kertut, satakieli, peltosirkku ja pähkinähakki. Erämaisuudesta kertovat myös toistuvat karhu- ja ilveshavainnot.

Sipoonkorpi sijoittuu hemiboreaalisen ja eteläboreaalisen kasvillisuusvyöhykkeen vaihettumisalueelle, mikä selittää lajiston koostumusta ja runsautta. Varsinkin rehevyyttä ja lahpuuta tarvitsevalle lajistolle Sipoonkorven metsät ovat tärkeitä, ja perinnemaisemissa esiintyy puolestaan useita kulttuurivaikuttaisia lajeja. Kääpälajeja on tavattu poikkeuksellisen paljon, noin 130. Jo nyt lahpuusta riippuvaisten lajien yksilömäärät ovat kohtalaisen suuria, ja ne tulevat kasvamaan puuston ikääntymisen myötä. Kaikkiaan Sipoonkorvesta on tavattu 38 valtakunnallisesti uhanalaista ja 59 silmällä pidettäväksi luokiteltavaa lajia.

8 Kulttuuriperintö

Selite Kulttuuriperinnön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot.

Maisema		
Nimi	Kpl	Luokitus
		Maailmanperintökohde
		Kansallinen kaupunkipuisto
		Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue
		Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö
Byabäckenlaakso osana Sipoonjoen maakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa	1	Maakunnallisesti merkittävä maisema
		Luonnonsuojelulain mukainen maisema-alue
		Muu merkittävä maisema
Lisätietoja		
Byabäckenin laakso perinnebiotooppeineen on kansallispuiston alueella sijaitseva osa Sipoonjoen maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (Maisema-aluetyöryhmä 1992). Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsevat Östersundomin kartano, kappeli ja Björkuddenin huvila sekä Hindsbyn kylä ovat valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY2009).		
Rakennusperintö		
Nimi	Kpl	Luokitus
		Valtakunnallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä
		Maakunnallisesti merkittävä rakennus tai rakennusryhmä
		Muu merkittävä rakennus tai rakennusryhmä
Lisätietoja		
Bergströmin torppa tulee huomioida kansallispuiston virkistyskäyttöä suunniteltaessa.		
Arkeologiset kohteet		

Luokitus	Asuinpaikat	Hautapaikat	Puolustus- varustukset	Kulttipaikat	Valmistuspaikat ja työpaikat	Taide ja muisto- merkit	Liikennekohteet	Vedenalaiset koh- teet	Kivi- ja maaraken- teet	Ei määrittely	Yhteensä kpl
Muinaisjäännösrekisterissä oleva kohde	8				5		1		2		16
Muu arkeologinen kohde											
Lisätietoja											
<p>Helsingin yliopiston kulttuurien tutkimuksen laitoksen arkeologian oppiaine suoritti Metsähallituksen toimeksiannosta Sipoonkorven luonnonsuojelualueen inventoinnin 7.-11.5.2007(4). Inventoinnin aikana löydettiin 23 uutta kohdetta ja tarkastettiin 3 tunnettua kohdetta, joista osa sijaitsee suunnittelualueen ulkopuolella tai rajalla. Inventoinnin tulokset ovat muinaisjäännösrekisterissä. Inventoinnissa löydetystä uusista kohteista kymmenen on kivikautisia, historialliseen aikaan sijoittuu 12 kohdetta ja yhtä ei ole pystytty ajoittamaan. Kivikauden kohteista kaksi on irtolöytöpaikkaa, muut luokiteltiin mahdollisiksi asuinpaikoiksi. Historiallisen ajan kohteista kaksi on rajamerkkejä, yhdeksän on jäännöksiä erilaisista kivirakenteista tai rakennuksista. Inventoitu alue on nähtävissä inventointiraportin liitteessä 1. Mahdollinen lisäinventointitarve arvioidaan tapauskohtaisesti, jos toimenpiteitä, kuten rakentamista kohdistuu inventoimattomille alueille. Arkeologisista kohteista on syytä nostaa esille Kalkkiruukin luontopolun varrella sijaitseva, 1800-1900-luvun vaihteessa käytössä ollut Sotungin - Håkansbölen kalkkilouhos hyvin säilyneine kalkkiuuneineen.</p>											
Muu kulttuuriperintö											
<p>Kansallispuiston kulttuuriperintöä on myös ympäröivien kylien asukkaiden omakohtaiset muistot, perinteet sekä nykypäivänä tapahtuva perinteitä vaaliva toiminta esim. kyläyhdistyksissä. Paikallisilla asukkailla on halua tehdä yhteistyötä kansallispuiston kanssa perinteiden vaalimiseksi. Kulttuuriperintöä voi hyödyntää opastuksessa ja ympäristökasvatuksessa.</p>											
Kävijätutkimus											
<p>Kävijätutkimuksessa (2009) (5) tärkeimmiksi syiksi käynnille Sipoonkorvessa nousivat luonnon kokeminen, rentoutuminen, henkinen hyvinvointi sekä pääsy pois melusta ja saasteista. Suosituimpiin aktiviteetteihin kuten kävelyyn ja luonnon tarkkailuun on mahdollista liittyä myös kulttuuriarvoja sisältävien kohteiden, kuten perinnemaisemat ja kalkkiruukki, arvostusta, vaikka kävijät eivät tutkimuksessa kulttuuriperintökohteisiin tutustumista käyntinsä pääasiallisena harrastuksena olisi pitäneetkään. Kävijöiden virkistysmotiiveissa maisemat olivat erittäin tärkeitä tai melko tärkeitä lähes kolmelle neljästä, mutta kulttuuriperintöön tutustuminen alle joka neljännelle.</p>											
Yhteenveto											
<p>Byabäckenin maakunnallisesti arvokas maisema-alue perinnebiotooppeineen lisää Sipoonkorven kansallispuiston monimuotoisuutta. Byabäckenin laitumet liittyvät suunnittelualueen tuntumassa sijaitseviin valtakunnallisesti arvokkaisiin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin (RKY2009). Östersundomin kartanoalue sekä Hindsbyn kylä ovat hyvin säilyneitä esimerkkejä alueen asutushistoriasta, joka on vaikuttanut laajasti Sipoonkorven maankäyttöön ja eränkännyntiin. Byabeckenin perinnemaisemien ohella Sotungin – Håkansbölen kalkkilouhos on kiinnostava alueen kulttuuriperinnöstä kertova mahdollinen opastuskohde.</p>											

9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Selite	Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelualueen vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastytyväisyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.
--------	--

Toimintaympäristön kuvaus

Sipoonkorven alueen luonto- ja virkistyskäyttöarvot on tunnustettu jo kauan sitten, mutta alue ei ole päässyt kehittymään retkeilykohteena. Syynä on ehkä ollut maanomistuksen hajaantuminen useille omistajille, ja toisaalta epäselvyys mm. luonnonsuojelun toteuttamiskeinoista. Kansallispuiston perustaminen on tältä osin selkeyttänyt tilannetta. Alueella on paljon erilaisia sidos- ja käyttäjäryhmiä, ja pääkaupunkiseudulla keskeisestä sijainnista johtuen suuri virkistyskäyttöpaine. Helsingin, Vantaan ja Sipoon nykyinen asutus sekä rakentamispaineet tulevat vaikuttamaan suuresti kansallispuiston virkistyskäyttöön.

Sipoonkorpi on periaatteessa erittäin helposti saavutettavissa oleva retkeilykohde, mutta käytännössä puutteelliset retkeilypalvelut ja mm. pysäköintipaikkojen ja joukkoliikennedyhteyksien puute haittaavat virkistyskäytön kehittämistä ja ohjaamista. Kansallispuistossa on hyvin vähän varsinaisia merkittyjä ja opastettuja retkeilyreittejä ja – palveluita, kuten tulenteko- ja leiriytymispaikkoja.

Sipoonkorven metsät ovat osin vaikeakulkuisia, mutta alueelta löytyy myös helpompia maastoja. Pitkään jatkunut retkeilykäyttö on johtanut varsin laajan ja näkyvän polkuverkoston muodostumiseen, mutta opastus ja viitoitus puuttuvat. Siten aluetta huonommin tuntevien on nykyisellään osin haasteellista retkeillä Sipoonkorvessa.

Partiolaiset käyttävät Sipoonkorpea retkikohteena, ja puistossa on myös yksi partiolaisten kämpppä. Alueella toimivia partiolippukuntia ovat mm. Eräkamut ry, Koudat ry ja Kuksat ry.

Retkeilijöiden ja ulkoilijöiden ohella Sipoonkorpi vetää puoleensa myös luontoliikunnan harrastajia. Alueella harrastetaan mm. suunnistusta, maastopyöräilyä ja kiipeilyä, ja suunnistuksessa järjestetään myös pienimuotoisia kuntosuunnistuskilpailuja. Lisäksi vuonna 2012 Sipoonkorvessa järjestettiin sekä Finnspring –että Jukolan Viesti –kilpailut, joiden yhteenlaskettu osallistujamäärä oli lähes 20 000 henkilöä. Kuntosuunnistuksiin osallistuu tavanomaisesti n. 100-300 henkilöä/kilpailu.

Sipoonkorvessa on paljon kävijöitä myös talvella. Alueella on laaja, vakiintunut latuverkosto. Käyntimäärästä jopa kolmannes voi kertyä joulun- ja maaliskuun välisenä aikana.

Vetovoima ja merkitys

Monipuolinen luonto ja arvokkaat perinnemaisemat ovat keskeisimpiä virkistyskäytön vetovoimatekijöitä. Hyvä saavutettavuus eli sijainti aivan pääkaupunkiseudun kyljessä tekee Sipoonkorvesta erittäin merkittävän retkeily- ja myös luontomatkailukohteen.

Suunnittelualueen kysyntä

Kävijälaskenta

Kävijätutkimus

Suunnittelualan käyntimäärä	Vuosi 2012	95 000	Kävijätutkimuksen kohdealueet:			Vuosi	Kävijätyytyväisyysindeksi (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)			
Käyntimäärän kehitys kohteilta:			Storträsk, Hältingträsk, Bisajärven alue, Fiskträskin alue ja Hindsbyn alue			2009	3,7			
Hindsby: (2007) 2641, (2008) 4775, (2009) 3245, (2010) 5054, (2011) 10946, (2012) 7321 käyntiä. Laskenta on tehty välillä 1.6.-31.10.			Kävijätyytyväisyyden jakautuminen osatekijöihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)							
Vuosi	Käyntikerrat	Muutos	Tyytyväisyys palveluihin	2,0	Tyytyväisyys ympäristöön	3,8	Odotusten täytyminen	4,2	Häiriötekijöiden kokeminen	4,3
2009	41 000		Alueen kävijöiden jakautuminen eri tyypeihin:							
2010	50 500	+ 23,17 %	Paikalliset kävijät (%)	95	Päiväkävijät	Osuus kävijöistä (%)		Viipymä (h)		
						98		2,7		
2011	75 500	+ 49,50 %	Kotimaiset matkailijat (%)	5	Yöpyjät	Osuus kävijöistä (%)		Viipymä (vrk)		
						2		5,5		
2012	95 000	+26	Ulkomaalaiset matkailijat (%)	0	Kävijävuorokaudet ³	15 795				
Lisätietoja										
Sipoonkorven kansallispuisto on etenkin lähialueen ja laajemmin pääkaupunkiseudun asukkaiden lähivirkistyskohde, jossa korostuu päiväkäyttö.. Suosittuja harrastuksia ovat sienestys, marjastus, kävely ja koiran kanssa ulkoilu. Tärkeimpiä syitä käynnille ovat luonnon kokeminen, rentoutuminen ja henkinen hyvinvointi. (von Boehm 2009).										

Retkeilypalvelujen tarjonta									
Rakennukset	Lkm	Kapasi- teetti (hlö)	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin valtion alueella	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Mh	Muu		
	2		1		1	1	1		Partiolaisten omistama kämpä Genaträskin pohjoispuolella on hyväkuntoinen ja aktiivisessa käytössä. Bergströmin torppa kansallispuiston pohjoisosassa on ollut yksityisessä käytössä ennen kansallispuiston perustamista.
Rakennelmat	Lkm	Kapasi-	Kunto			Ylläpito		Muulla	

³ Kävijävuorokaudet = kävijöiden kokonaisviipymä alueella = päiväkävijöiden osuus x kokonaiskäyntimäärä x päiväkävijöiden viipymä alueella (h) /24 + yöpyjien osuus x kokonaiskäyntimäärä x yöpyjien viipymä alueella (vrk).

		teetti	Hyvä	Kesk.	Huono	Mh	Muu	kuin valtion alueella	
Kalkkiruukki laavu		4		x		x			Laavu on siirtynyt Helsingin kaupungilta Metsähallituksen ylläpidettäväksi vuoden 2012 alusta lähtien.
Bisajärvi laavu		6			x	x			Bisajärven laavua ei huonon kunnon vuoksi voi käyttää. Laavua ei ole viime vuosina huollettu.
Reitit	Km	Esteetön (km)	Päälyste (km)	Ylläpito (km)		Muulla kuin valtion alueella			
				Mh	Muu				
Ponun perinnepostia / Byabäckenin luontopolku	1,9	0	0,1		x			Luontopolku. Pituus ympyräreittinä 2,4 km, josta n. 1 km Länsitietä pitkin. Pisto polulta Ängesbölen tulentekopaikalle 150 m.	
Kalkkiruukin luontopolku	4,8	0	0		x		X (osin)	Luontopolku. Pituus ympyräreittinä 4,8 km. Luontopolun varrella on Kalkkiruukin laavu.	
Bakunkär-Fiskträsk-Kalkisbacka	3,4	0	0,8		x		X (osin)	Metsäautotietä ja pitkoksia. Reittimerkintä osin puutteellinen.	
Fiskträsk	1	0	0,1		x		x	Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen reitti. Pitkoksia.	

Matkailun yhteistyö							
Vuosi	2012	Yhteistyöyritysten lukumäärä	2	Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palveleminen		Yhteistyöyritysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)	
Lisätietoja							
<p>Metsähallitus solmii kansallispuistossa luontomatkailupalveluita tarjoavien yritysten kanssa yhteistyösopimuksen. Sopimusyrittäjät noudattavat (Kestävän luontomatkailun periaatteita). Sopimukseen sisältyy käyttömaksu kansallispuiston rakenteiden (mm. tulentekopaikat, laavut) käytöstä. Hoito- ja käyttösuunnitteluun on osallistunut useita yrittäjiä, jotka ovat kiinnostuneita yhteistyöyrittäjyydestä.</p>							

9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualuetta koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet.

Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella

Käyntimäärät			Asiakastytyväisyys asiakaspalvelupisteissä							
Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä	Luontoon.fi-sivuilla	Asiakaspalvelupisteet				Vuosi	Asiakastytyväisyys (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)		
2012	-	27 836								
			Asiakkaita opastetuissa ryhmissä asiakaspalvelupisteissä				Asiakkaita opastetuissa ryhmissä maastossa			
			Vuosi		Henkilöä	Koululaisten osuus (%)	Vuosi		Henkilöä	Koululaisten osuus (%)
			Perustiedon tarjonta				Perustiedon tarjonta			
			Herättelevä opastus				Herättelevä opastus			
			Syventävä opastus				Syventävä opastus			

Lisätietoja

Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella, Metsähallituksen ylläpitämät	Lkm	Kuvaus
Asiakaspalvelupisteet	0	
Opastuspisteet	0	
Luontoon.fi-sivut	1	Sipoonkorven kansallispuiston luontoon.fi -sivut, kieliversiot fi, sv, en. Sipoonkorvesta löytyy tietoa myös Retki-kartta.fi -sivuilta.
Maasto-opasteet	4	Kansallispuiston pysäköintialueille (Byabäcken, Bakunkärr, Storträsk, Kuusijärvi) on pystytetty vuonna 2012 opastetaulut.
Luontopolut	2	Byabäckenin ja Kalkkiruukin luontopolkujen luontopolkumateriaalia (kohdeopasteita) ei ole viime vuosina uusittu. Kalkkiruukin polun esite on ollut saatavana netissä pdf-muodossa.
Esitteet ja muu painomateriaali	2	Kansallispuistoesite, kieliversiot fi, sv
Sähköiset opastustuotteet	0	
Yhteistyötahojen opastusviestinnän kuvaus		

Useat matkailuyrittäjät tarjoavat mm. opastettuja retkiä Sipoonkorpeen. Vantaan luontokoulu toimii kansallispuiston vieressä ja Vantaan ladulla on Bisan maja.

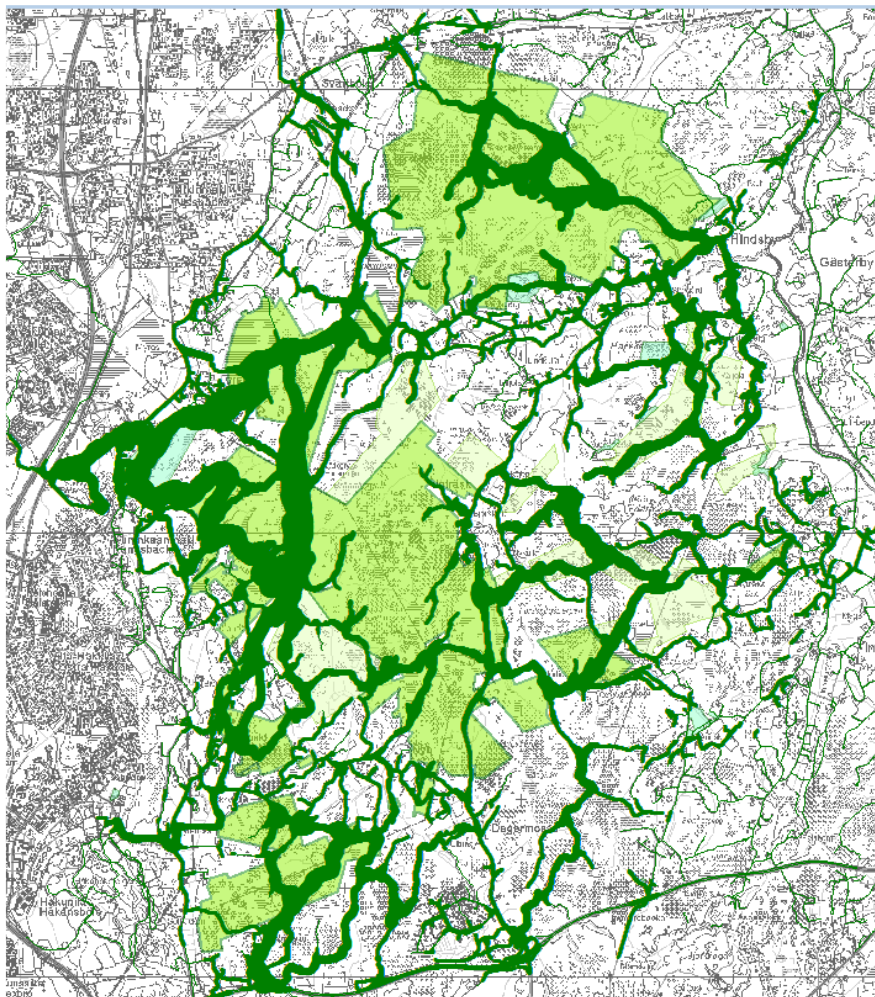
Yhteenveto (Luonnon virkistyskäytön nykytila: Retkeily, luontomatkailu ja opastusviestintä)

Sipoonkorpi on jo pitkään ollut tunnettu ja suosittu retkeilykohde, ja pääkaupunkiseudun asutuksen tiivistyminen lisää jatkuvasti alueelle kohdistuvaa virkistyskäyttöpainetta. Sipoonkorpi on etenkin lähialueen ja laajemmin pääkaupunkiseudun asukkaiden lähivirkistyskohde, jossa tehdään pääosin päiväretkiä. Suosittuja harrastuksia ovat sienestys, marjastus, kävely ja koiran kanssa ulkoilu.

Sipoonkorpi on periaatteessa erittäin helposti saavutettavissa oleva retkeilykohde, mutta käytännössä puutteelliset retkeilypalvelut ja mm. pysäköintipaikkojen ja joukkoliikenneyhteyksien puute haittaavat virkistyskäytön kehittämistä ja ohjaamista. Kansallispuistossa on hyvin vähän varsinaisia merkittyjä ja opastettuja retkeilyreittejä ja –palveluita, kuten tulenteko- ja leiriytymispaikkoja.

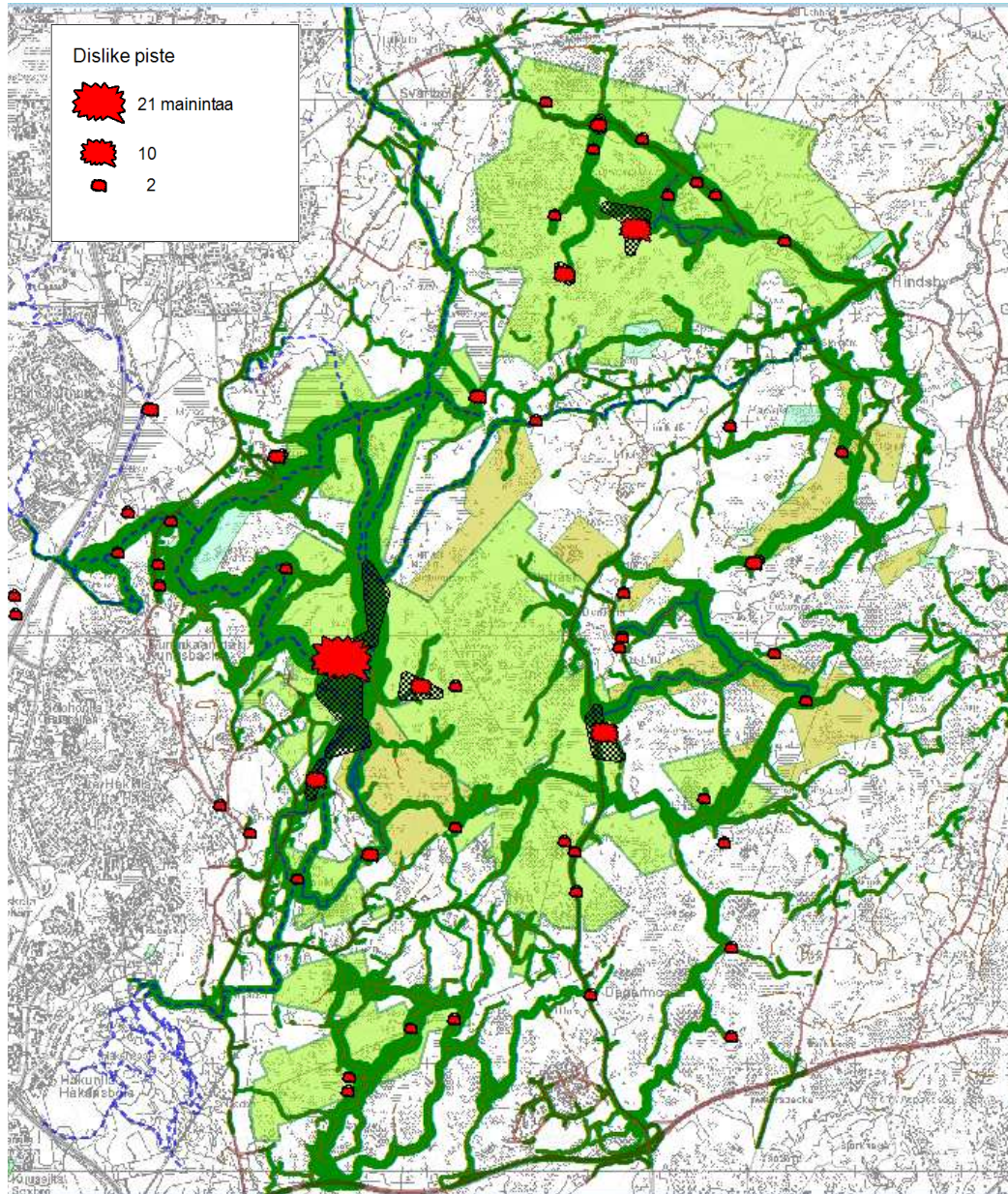
Retkeilijöiden ja ulkoilijoiden ohella Sipoonkorpi vetää puoleensa myös luontoliikunnan harrastajia. Alueella harrastetaan mm. suunnistusta, maastopyöräilyä ja kiipeilyä, ja suunnistuksessa järjestetään myös pienimuotoisia kuntosuunnistuskilpailuja. Lisäksi vuonna 2012 Sipoonkorvessa järjestettiin sekä Finnspring –että Jukolan Viesti –kilpailut, joiden yhteenlaskettu osallistujamäärä oli lähes 20 000 henkilöä. Kuntosuunnistuksiin osallistuu tavanomaisesti n. 100-300 henkilöä/kilpailu.

Sipoonkorven kansallispuiston pääasiallinen opastuskanava on verkkosivusto www.luontoon.fi/sipoonkorpi. Metsähallitus on opastusmateriaalien ja –palvelujen suhteen yleisesti siirtämässä painopistettä painetusta materiaalista verkkoon. Henkilöopastusta Metsähallituksella ei Sipoonkorvessa ole, mutta vuonna 2013 avautuva Suomen Luontokeskus Haltia palvelee myös Sipoonkorven asiakasneuvonnassa. Maasto-opasteita kansallispuistossa on toistaiseksi niukasti, ja etenkin opastettuja ja viitoitettuja reittejä kaivataan.

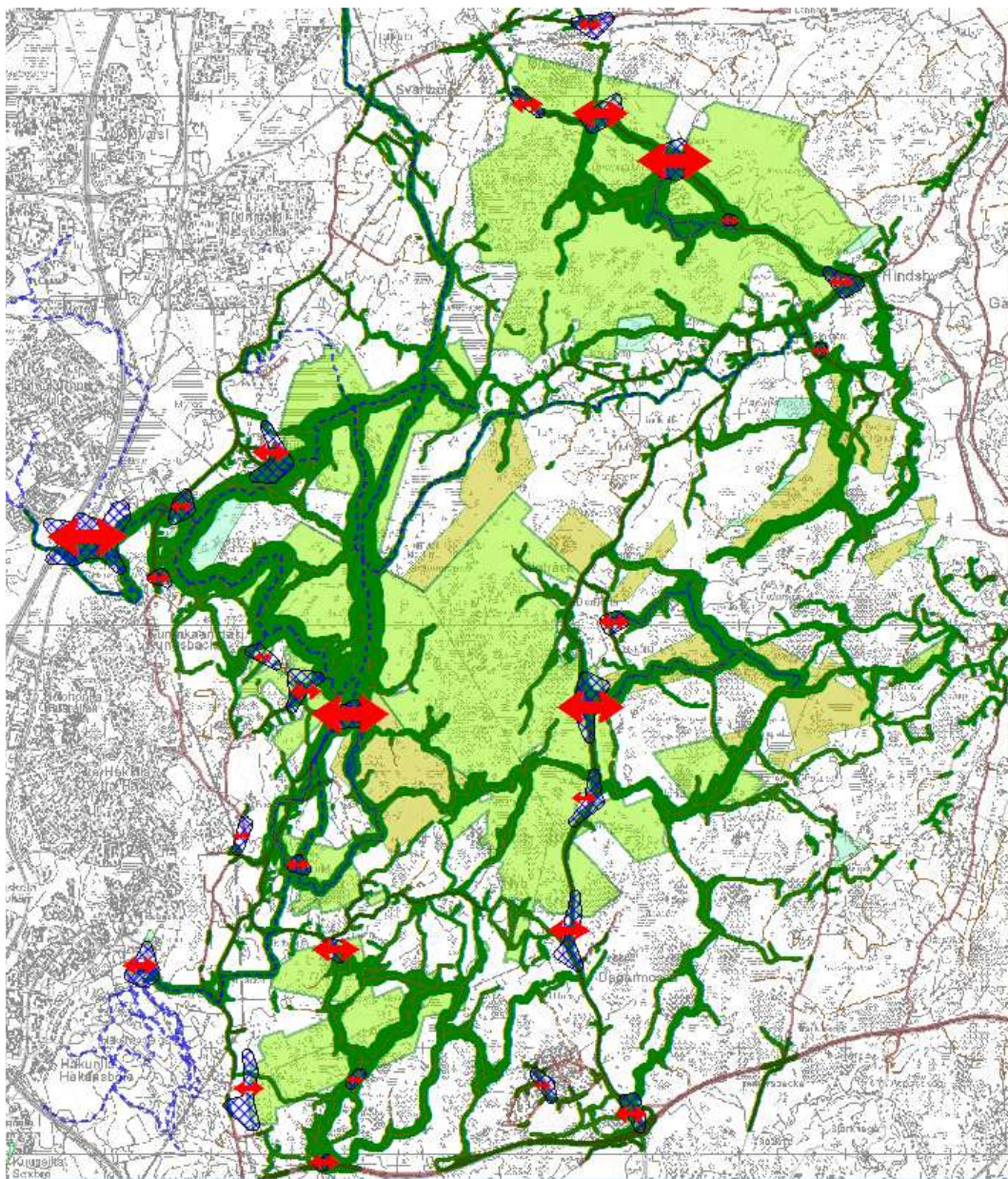
Kuva 7. Vuoden 2012 PehmoGis-kyselyn vastaajien Sipoonkorvessa ja lähialueella käyttämät reitit. Viivan leveys kuvaa liikennevirran voimakkuutta (max noin 20) olemassa olevalla reitillä, polulla tai tiellä. Vastaajien piirtämät reitit on summattu 100 m etäisyydeltä olemassa olevaan reittiin. Tulosten perusteella erityisesti nykyiset luontopolut ja hiihtoladut erottuvat käytetyissä reiteillä, mutta myös muilla poluilla ja tieurilla on runsaasti käyttöä. Vastaajien lukumäärä oli 315.

© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13

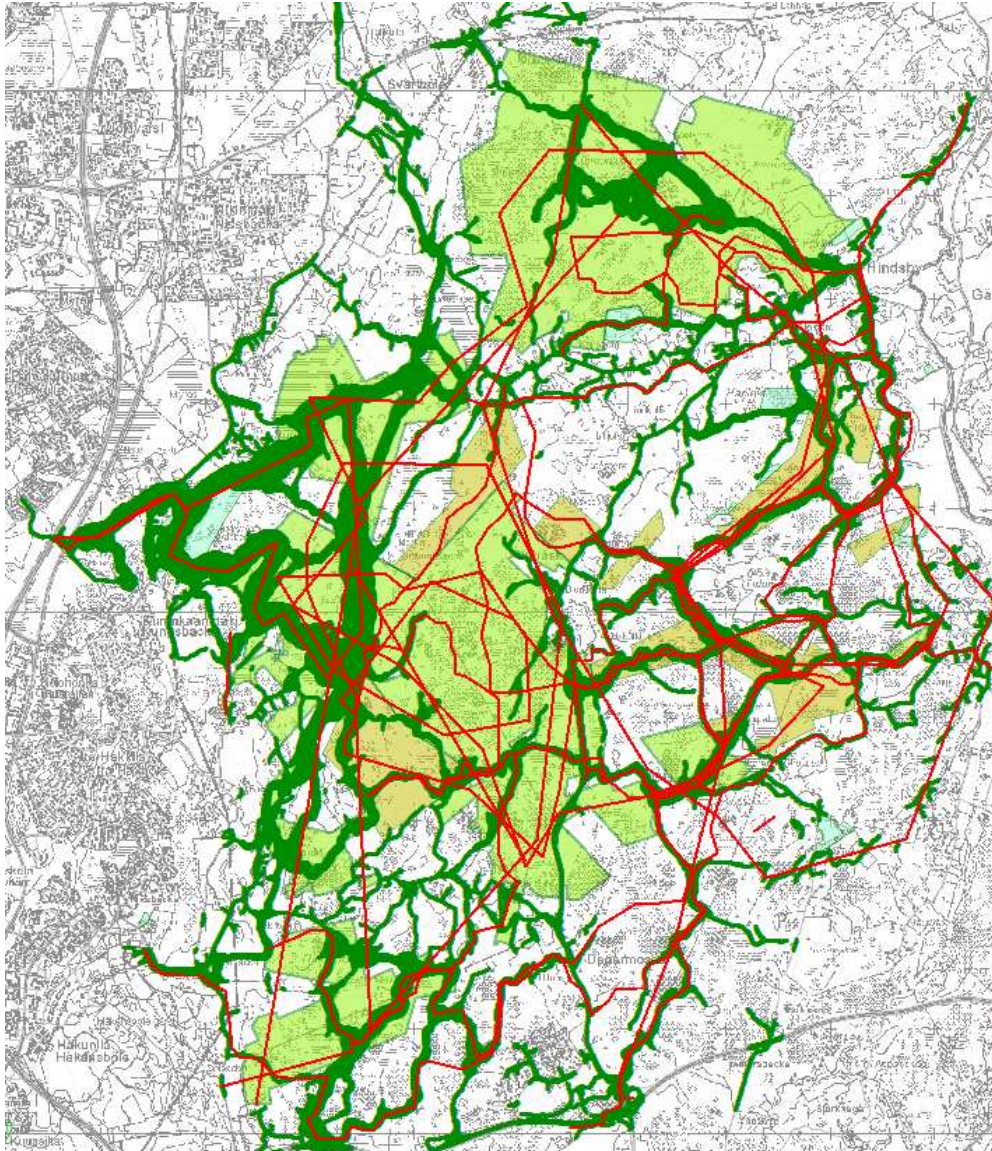
Kuva 8. PehmoGis-vastaajien käyttämät reitit ja paikat, joista vastaajat eivät pitäneet. Osa näistä sijoittuu nykyisten reittien huonokuntoisiin kohtiin, osa teille, jolloin kysymys lienee esim. opasteiden puutteesta tai liikenneturvallisuudesta, kuten heikosta näkyvyydestä. Eniten mainintoja osui alueelle, jossa ennallistamistyömaa oli väliaikaisesti katkaissut suositun polun käyttämisen. Vastaajien lukumäärä oli 96.

© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13

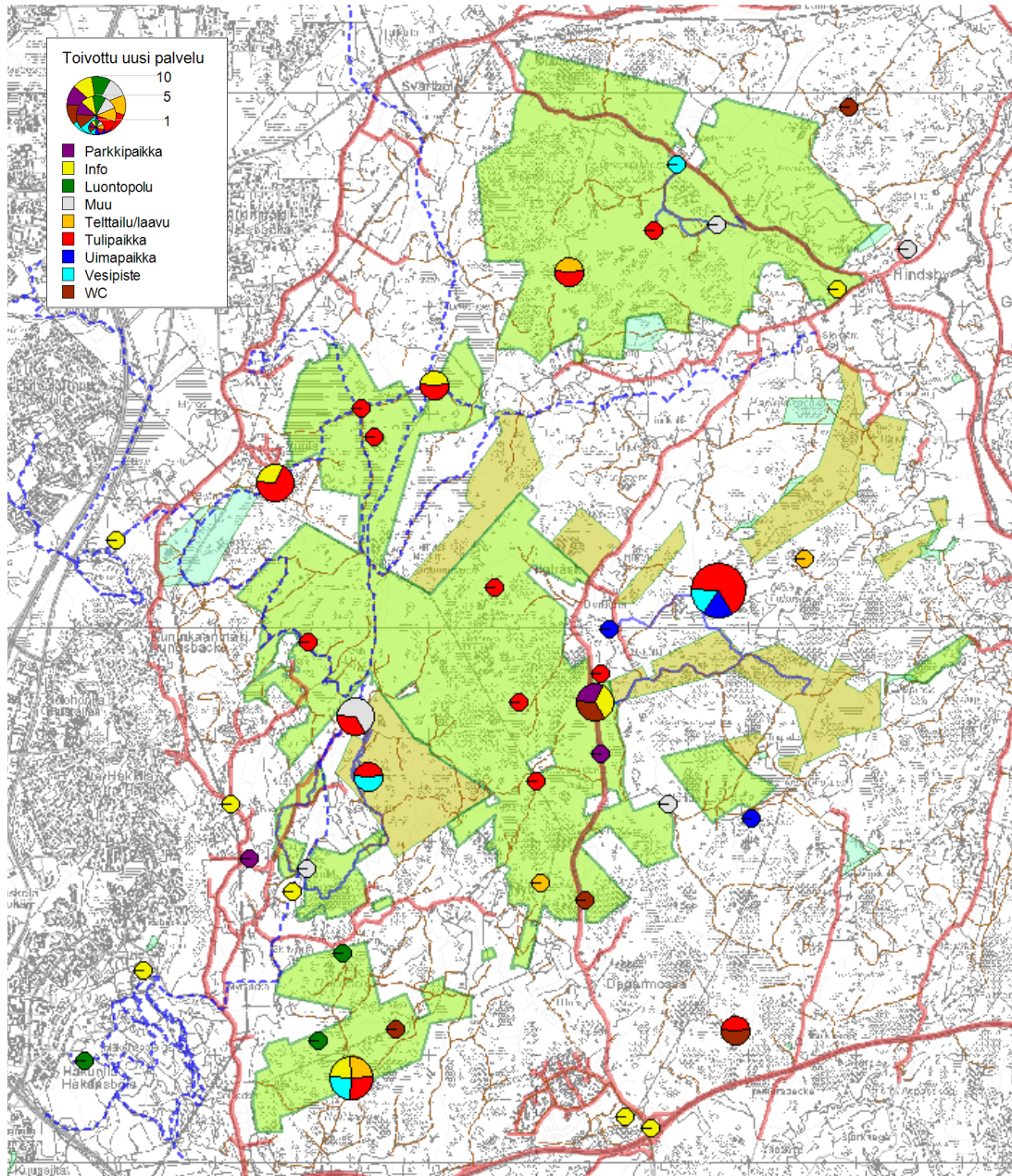
Kuva 9. PehmoGis-vastaaajien saapumispaikat puistoon. Nykyisten pysäköintialueiden ohella vastaaajat ovat käyttäneet myös Kalkkiuuntien päätä, josta on aiemmin ohjattu kulku Kalkkiruukin luontopolulle. Alueella ei ole pysäköintipaikkaa, ja tienvarrelle tai piha-alueille jätetyt autot aiheuttavat häiriötä kansallispuiston naapurikiinteistöjen omistajille. Vastaaajien lukumäärä oli 273.

© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13

Kuva 10. PehmoGis-vastaaajien toivotat reitit (punainen viiva). Osa reittitoiveista on käytetyillä reiteillä, joille oletettavasti toivotaan kunnostusta ja opastusta. Osa reittitoiveista on sijoitettu viitteellisesti merkiten lähinnä lähtö- ja päättymispiste, eli reitin kulkua maastoon ei ole tarkemmin määritetty. Vastaaajien lukumäärä oli vain 33.

© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13

Kuva 11. PehmoGis-vastaajien toivot uudet palvelut puistoon ja lähialueelle. Palveluja toivottiin verraten vähän. Eniten kaivattiin tulentekopaikkoja sekä opasteita. Myös laavuja tai telttailualueita, vesipisteitä ja käymälöitä toivottiin. Vastaajien lukumäärä oli 71. Tulokset ovat samansuuntaisia kuin vuoden 2009 kävijätutkimuksessa. Tuolloinkaan kansallispuistolta ei toivuttu mittavia palveluita, vaan lähinnä omatoimista retkeilyä tukevia rakenteita.

© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13

10 Erätalous: nykytila

Selite		Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.						
Metsästys								
☐	ML 8 § aluetta (kunnan asukkailla oikeus metsästyksen valtion mailla)	Ei						
☐	Yleistä vesialuetta (metsäystyoikeus ML 7 § mukaisesti)	Ei						
☐	Metsästys kielletty	Kyllä, kansallispuiston perustamisen (1.5.2011) jälkeen kolmen vuoden siirtymäajalla. Metsästyskielto astuu voimaan 1.5.2014.						
☐	Lupametsästyksaluetta	Ei						
☒	Sopimusmetsästysaluetta	Seurat (kpl)	Pinta-ala (ha)	Sopimuskauden pituus	Rajoitukset, lisätietoja			
		3	1273,7 ha	Voimassa toistaiseksi ta i 31.12.2013	Katso yhteenveto			
☐	Vain hirvenajo	Ei						
Alueen merkitys metsästyskohteena		Tärkeä pääkaupunkialueen hirvenmetsästysalueena. Ainoita alueita pääkaupunkiseudulla, jossa voidaan harjoittaa hirvenmetsästystä turvallisesti.						
Arvio metsästyspaineesta alueella		☐	Suuri	☐	Keskinkertainen	☒	Pieni	Tarkennus
<p>Riistakannat</p>	<p>Hirvieläinten (hirvi, valkohäntäpeura ja metsäkauris) talvikantojen tiheydet ovat noin 4,1 eläintä / 1000 ha. Kesällä eläimiä on noin 1,5 kertaa enemmän (vaellusten vuoksi voi olla vähän enemmänkin). Puiston alueella on muutama hirven vasomisalue, jossa hirvikanta on tiheämpi, ja kannankasvun potentiaali on voimakas.</p> <p>Muiden lajien osalta voi arvioida, että ilveskanta on Sipoossa ollut viimevuosina reippaassa kasvussa, näin ollen myös kansallispuiston maisemissa. Pienriistan osalta trendit seuraavat muun itäisen Uudenmaan käyriä.</p>							
<p>Lisätietoja</p>	<p>Kansallispuiston alueella vuokrasopimusten nojalla toimivia metsästyksseuroja ovat Hindsbyn metsästyksseura, Immersbyn metsästyksseura ja Sotungin Metsästyksseura.</p> <p>Metsästyksseurat ovat tehneet pienpetopyyntiä alueellaan. Immersbyn metsästyksseuran osalta pyyntimäärät ovat olleet 38 supia ja 4 kettua (vuonna 2010), 45 supia ja 6 kettua (vuonna 2011) ja 48 supia ja 14 kettua (vuonna 2012).</p>							
Kalastus								

☐	Yleistä vesialuetta (kalastusoikeus KL 6 § mukaisesti)	Ei
☐	Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen ja onkiminen sekä viehekalastus läänikohtaisella luvalla on sallittu (KL 8 § mukaisesti)	
☐	Pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus läänikohtaisella luvalla on sallittu osittain	Kyllä, lukuun ottamatta Byabäcken-, Ritobäcken- ja Hälsängsbäcken- jokia sekä Storträsk –lampea.
☒	Lupakalastusvedet	Storträskin kalastusoikeus on vuokrattu Storträskin kalastuksen hoitokunnalle (v. 2012 alkaen Storträskin hoitoyhdistys). Yhdistys vastaa kalastuksen järjestelyistä ja kalastuslupien myynnistä lammella. Sopimus on voimassa 31.12.2014 saakka.
Alueen merkitys kalastuskohteena	Storträsk on pääkaupunkiseudulla paikallisesti merkittävä kalastuskohde.	
Arvio alueen kalastuspaineesta	☐ Suuri ☐ Keskinkertainen ☒ Pieni	Tarkennus
		Luonnonkaloille paine olematon. Storträskin kalastus perustuu istutuksiin.
Saaliskalat	Storträskin merkittävin istutus- ja saaliskala on kirjolohi.	
Kutupaikat	Ei tietoa mahdollisista merestä nousevista kutukaloista tai niiden lisääntymispaikoista.	
Vaelluskalareitit	Byabäcken ja Ritobäcken kuuluvat Sipoonjoen vesistöön, joka on yksi neljästä Suomenlahden alueella jäljellä olevista meritaimenen kutujoista.	
Ammattikalastus	Ei	
Istutukset (kalat, ravut)	Kirjolohi, siika, puronieriä, taimen. Hoitokunta on istuttanut kalaa vuosittain. Käytännössä kirjolohi, joka on vieraslaji, on istutetuista lajeista ainoa, joka on menestynyt lammessa. Kirjoloihen kasvatus on kuitenkin tukeutunut lammen hoitoon kalkituksella, mikä ei ole luonnonsuojelulain ja kansallispuiston perustamislain mukaan enää puiston perustamisen jälkeen mahdollista. Ilman kalkitusta vesi muuttuu ajan myötä kirjoloihen kannalta liian happamaksi.	
Lisätietoja		
Yksityiset suojelualueet		
Erätalouden yhteenveto	<p>Sipoonkorpi on tärkeä alue pääkaupunkiseudun hirvikannan säätelyn näkökulmasta. Se on harvoja yhtenäisiä alueita pääkaupunkiseudulla, jossa voidaan harjoittaa hirvenmetsästystä turvallisesti. Hirvikannan säätely on erityisen tärkeää kyseisellä alueella suuren liikennevahinkoriskin takia (Porvoon moottoritien varrella).</p> <p>Storträskin lampi on paikallisesti tärkeä kalastuskohde, mutta luonnonkaloihin tukeutuvaa kalastusta alueella ei ole. Kalastus perustuu istutuksiin (lähinnä kirjolohi, joka on vieraslaji). Ennen kansallispuiston perustamista lampea on kalkittu kirjolohelle sopivan pH-tason aikaansaamiseksi, mutta kalkitus ei ole kansallispuiston rauhoitussäännösten mukaan mahdollista.</p>	

11 Tutkimus

Selite

Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.

Alueella aikaisemmin tehty tutkimus

Ks. kohta nykyinen tutkimuskäyttö.

☒	Alue on aktiivisessa tutkimuskäytössä	☐	Alueella ei ole säännöllistä tutkimuskäyttöä
☐	Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkostoon	☐	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkostoon
Nykyinen tutkimuskäyttö	Sipoonkorven kansallispuistossa ja aiemmalla luonnonsuojelualueella on rengastettu lintuja ja tutkittu mm. sammal-, sieni-, kääpä- ja selkärangatonlajistoa, pöntötyksen vaikutusta linnustoon sekä kasvillisuuden palautumista tallauskokeen jälkeen. Kansallispuistossa on myös tehty arkeologinen inventointi sekä geologisten arvojen kartoitus. Metsähallitus on tehnyt mm. luontotyyppi- ja kasvistoselvityksiä.		
Koealat	Metlalla on ollut puistossa koealoja liittyen tallauskokeisiin.		
Tutkimustahot	Metlan ohella tutkimusta tekevät mm. Sipoon Perhostutkijat ry. sekä yksittäiset harrastajat.		
Tutkimusluvut	Kansallispuistoon on vuosina 2010-2012 myönnetty tutkimuslupia lähinnä hyönteis- ja muuhun selkärangatonlajiston selvittämiseen.		
Merkitys tutkimuskohteena			
☐	Merkittävä	☒	Kohtalaisen merkittävä
☐		☐	Ei merkittävä

12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön, rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.

Marjastus ja sienestys

☒	Sallittu koko alueella	☐	Kielletty koko alueella
☐	Sallittu osittain		

Poronhoito

☐	Suunnittelualue sijoittuu poronhoitoalueelle	☒	Ei sijoitu poronhoitoalueelle
--------------------------	--	-------------------------------------	-------------------------------

Paliskunta	Suunnittelualueesta kuuluu paliskuntaan (%)	Paliskunnan suurin sallittu poromäärä	Poromääräarvio suunnittelualueella	Talvilaidunten kunto

Toiminnan kuvaus

Rakenteet	Porokämpät	Erotusaitaukset	Muut rakenteet
-----------	------------	-----------------	----------------

Kaivoskivennäiset, maa-ainekset, polttopuut, pohjavesi

Kaivosvaltauokset	Lkm	0	Kaivoskivennäiset	-
Kaivospiirit	Lkm	0	Kaivoskivennäiset	-

Maa-ainesten otto Kielletty kansallispuistossa ja Natura-alueella sekä YSA-alueilla.

Polttopuun otto Kielletty kansallispuistossa ja YSA-alueilla. Puistoon ja siihen liitettäville valtion maille ei myönnetä lupia polttopuun ottamiseen.

Pohjaveden otto Sipoonkorvessa ei sijaitse pohjavesialueita, eikä suunnittelualueella ole vedenottoa. Kansallispuistossa on vain yksi kaivo, joka sijaitsee puiston pohjoisosassa Bergströmin torpalla. Vuonna 2008 tehdyn kaivovesitutkimuksen mukaan vesi täytti talousveden laatuvaatimukset, mutta ei laatusuosituksista sameuden osalta. Kaivo ei ole kovin syvä, ja on välillä kuivana.

Lisätietoja

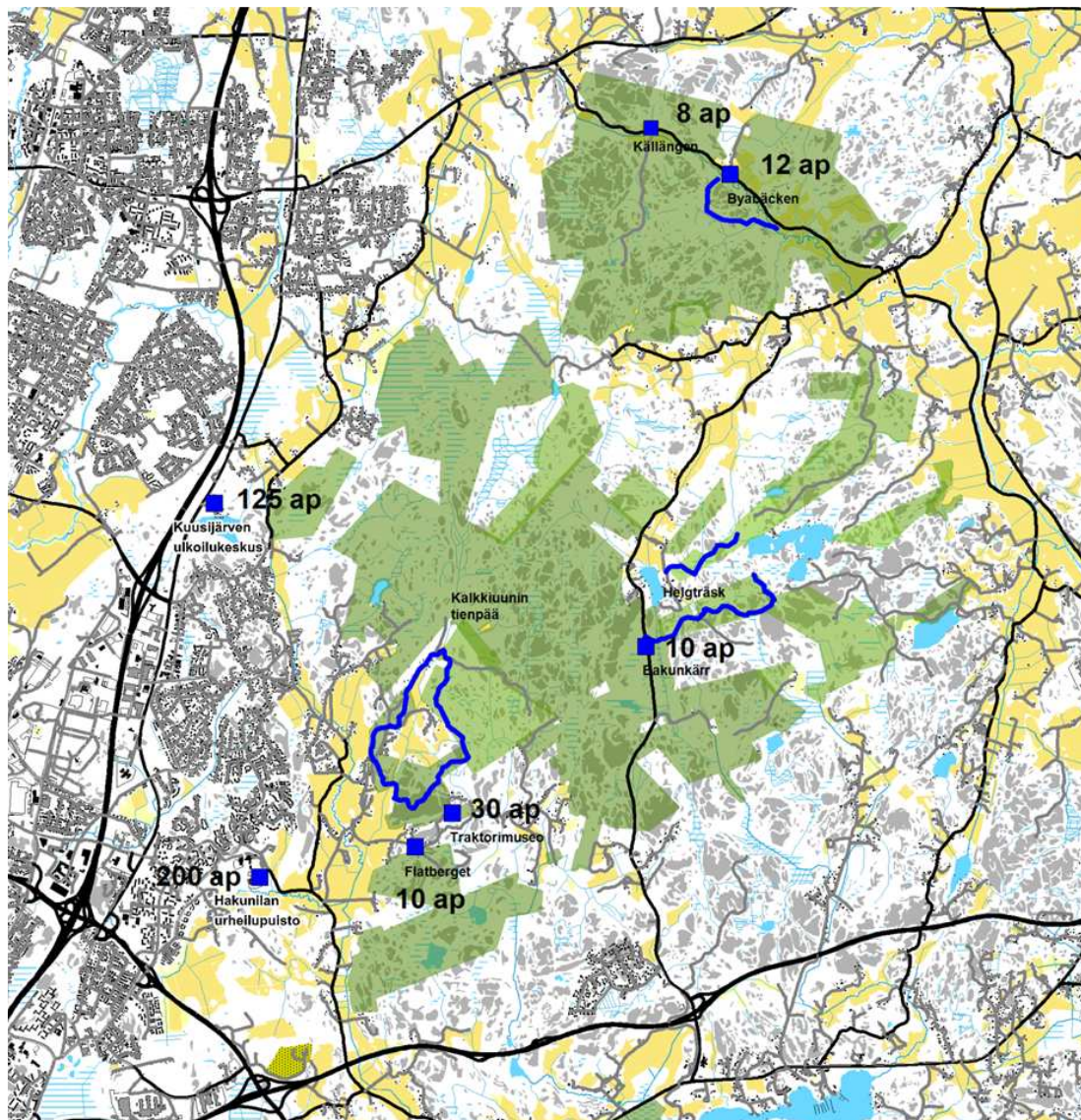
Metsätalous

Kansallispuiston ympärillä on yksityisomistuksessa olevaa metsätalousta. Metsänomistajat ovat osallistuneet aktiivisesti hoito- ja käyttösuunnitelman valmisteluun. Metsänomistajilla oli vuosina 2010-2012 käynnissä Metsä -rahoitteinen yhteistyöverkosto (Samarbete i Sibbo storskog), jonka tavoitteena oli mm. tiedottaa vapaaehtoiset suojeleminen ja luonnonhoidon mahdollisuuksista yksityisille metsänomistajille sekä edistää maanvaihtoja luonnonsojelelutarkoituksiin. Metsähallituksen edustajat osallistuvat verkoston kokouksiin. Vaihtomaan puutteen vuoksi maanvaihtoja ei kuitenkaan saatu tehtyä. Kestävän metsätalouden ympäristötukisopimuksia solmittiin kaikkiaan 46,9 ha:n pinta-alalle, ja noin 50 metsänomistajaa osallistui verkoston järjestämiin tiedotustilaisuuksiin ja luonnonhoidon neuvontaan.

Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset			
Vuokra- ja käyttöoikeus-sopimukset	Kpl	9	Lisätietoja Sopimuksista neljä koskee metsästystä ja yksi kalastusta, katso tarkemmin lomake 10 (Erätalous – nykytila). Genaträskin pohjoispuolella on partioyhdistykselle vuokrattu partiokämppä. Yhdistys omistaa rakennuksen, tontti on vuokrattu kansallispuiston alueelta. Sopimus on voimassa 31.12.2016 asti. Kaksi sopimusta koskee johdinalueita (sähkön ilmajohtoja), ja ne ovat voimassa toistaiseksi. Yksi sopimus koskee puolustusvoimien varastoalueen käyttöä kansallispuiston pohjoisosassa, joka perustuu puiston perustamislakiin. Sopimus on voimassa toistaiseksi.
Alueen suojeluun tai käyttöön vaikuttavat rasitteet	Kansallispuistossa on käynnistetty kiinteistötoimitus vuonna 2012 Sipoon kunnan alueella, ja toimitusta jatketaan vuonna 2013 Vantaalla ja myöhemmin Helsingissä. Kiinteistönmuodostuksen yhteydessä käydään läpi puiston kiinteistöihin kohdistuvat rasitteet ja käyttöoikeudet ja lakkautetaan tarpeettomat.		
Lisätietoja	<p>Metsähallitus on kansallispuiston kiinteistöjen kautta osakkaana useissa yksityisteissä. Näitä ovat Mosabackantie, Viirilän yksityistie, Bisajärven yksityistie, Kalkkiuuntie, Kuusikorventaival, Mäntykorvenkuja ja Nybyggetintie. Metsähallitus käyttää teitä tarvittaessa kansallispuistoon liittyvään huolto- ja valvonta-ajoon, mutta ei pääsääntöisesti ohjaa niille puiston asiakasliikennettä. Poikkeuksena on Nybyggetintie, jota ajetaan Tasakalliontien ja Trollbergan Traktorimuseon pysäköintialueille.</p> <p>Länsitie ja Knutersintie ovat yleisiä teitä. Teiden nopeusrajoitus on toistaiseksi 80 km/h, mikä on näkyvyys ja teiden kunto huomioon ottaen korkea. Osa Perinnepostia –luontopolusta (ks. lomake 9A) kulkee Länsitiellä, mikä on nopeusrajoitus huomioiden turvallisuusriski.</p> <p>Kansallispuistoa sivuaa useita bussilinjoja, jotka jo nykyisellään osin soveltuvat käytettäväksi kulkuvälineinä puistoon.</p> <p>Ns. Bergströmin torppa, joka sijaitsee kansallispuiston pohjoisosassa, on ennen puiston perustamista ollut yksityiskäytössä. Käyttöä on jatkettu edelleen, mutta vuokrasopimusta torpasta ei ole. Torpan käyttäjiin on otettu yhteyttä. Torpan ohella Metsähallituksella on puistossa Bisajärven rannalla sijaitseva mökki, joka on tullut valtion omistukseen luonnonsuojelualuehankinnan myötä.</p> <p>Sipoonkorpi on suosittu koirien ulkoilutus- ja koulutusalue. Alueella on myös järjestetty pelastuskoiraharjoituksia, joihin myös Metsähallitus on ennen kansallispuiston perustamista myöntänyt joitakin lupia. Kansallispuistossa koirien pitäminen irti on kielletty, mutta kieltoa rikotaan usein, mistä tulee Metsähallitukselle paljon palautetta. Alueen ollessa vuokrattu metsästykseseen on koirien kiinnipidosta päättäminen myös metsästysoikeuden vuokraajan päätösvallassa.</p> <p>Kansallispuiston alueella on vakiintunut latuverkosto. Metsähallitus on myöntänyt latujen ylläpitoon maastoliikennelupia ylläpidosta vastaaville yhdistyksille. Latuverkostoa on kuvattu edellä lomakkeella 9A, samoin erilaista ulkoilu- ja liikuntatoimintaa, jota puistossa harrastetaan.</p>		
Yksityiset suojelualueet			
Yksityisillä suojelualueilla ja Byträskin pähkinäpensaslehdossa on kielletty maastopyöräily, ja lisäksi Mariefredin suojelualueella on kielletty ratsastus. Suunnistus ja muut maastokilpailut ja harrastukset on kielletty Hofvetin, Storgårdsin ja Tuonenlehdon luonnonsuojelualueilla.			
Yhteenveto			

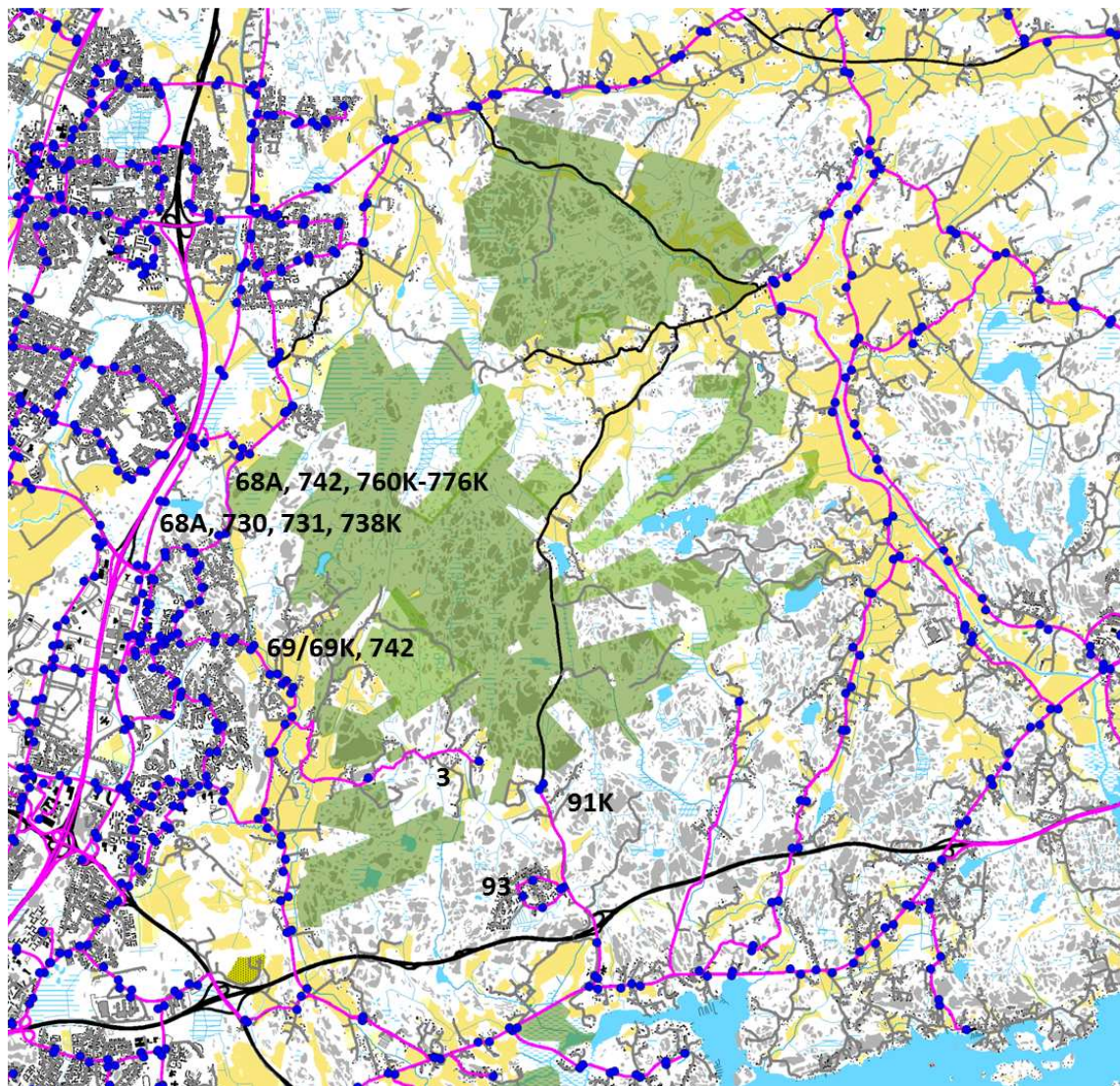
Sipoonkorven kansallispuistossa ja sen lähialueilla on sijainnista johtuen poikkeuksellisen paljon ihmistoimintaa. Retkeilyä ja luontomatkailua, ml. hiihto ja latuverkosto sekä partiotoimintaa, on käsitelty edellä lomakkeilla 9A ja 9B (Luonnon virkistyskäyttö: Retkeily ja luontomatkailu ja Opastusviestintä). Metsästys- ja kalastusasioista on käsitelty edellä lomakkeella 10 (Erätalous – nykytila). Muu kansallispuistoon kohdistuva maankäyttö liittyy lähinnä puolustusvoimien varastoalueeseen.

Kansallispuistoa ympäröi tiheä asutus, joka on Vantaan suunnalla kaupunkimaista ja Sipoossa kyläasutusta. Puiston eteläpuolelle suunnitteilla oleva uusi Östersundomin kaava-alue sekä muut hankkeet, kuten Sibbesborgin yleiskaavoitus Sipoossa, lisäävät entisestään asutusta puiston lähialueella, mikä vaikuttaa lähinnä virkistyskäyttöpaineeseen. Tätä on käsitelty edellä lomakkeilla 1 sekä 9A. Sipoonkorven maankäyttömuodoista kansallispuiston ohella keskeisin on metsätalous, jota harjoittavat yksityiset maanomistajat. Metsätalousalueet tarjoavat kansallispuistolle tuki- ja puskurivyöhykkeen ympäröivää muuta maankäyttöä vasten, mm. osa virkistyskäyttöpaineesta suuntautuu talousmetsiin.

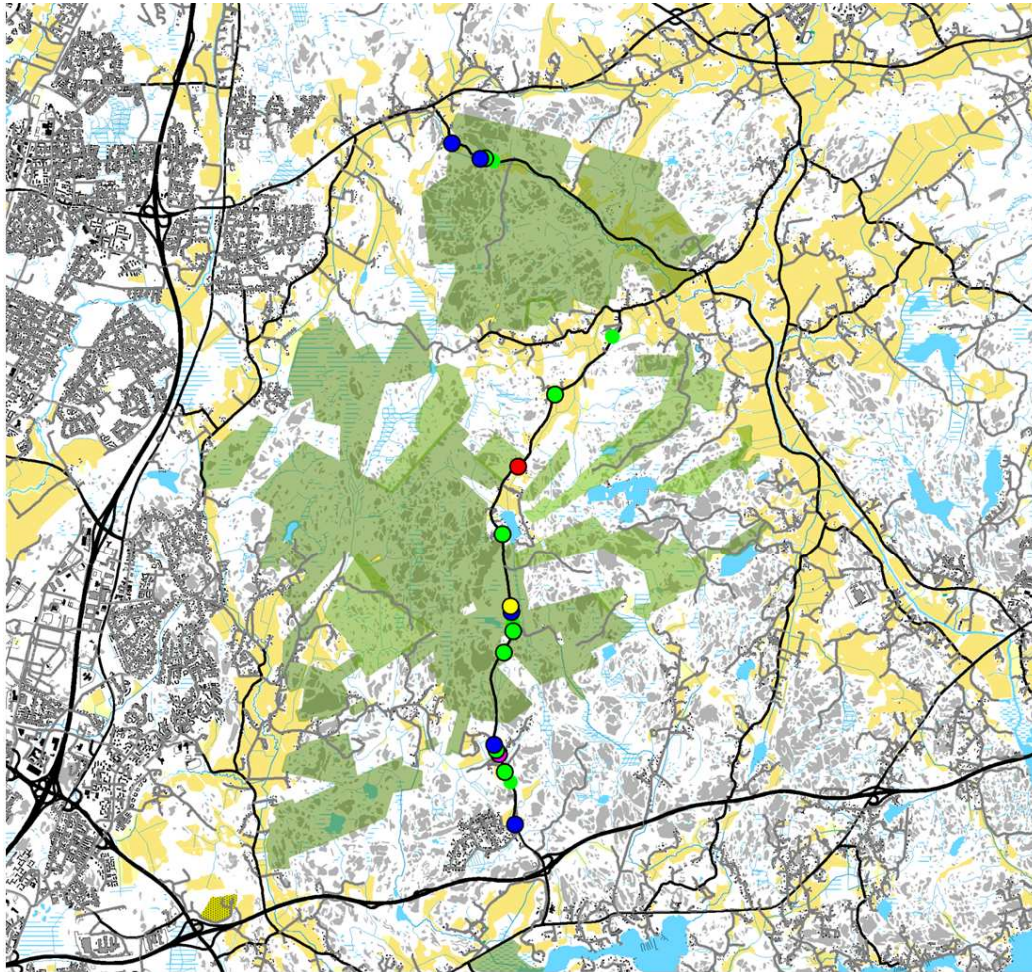
Kuva 12. Sipoonkorven kansallispuiston ja lähialueen nykyiset pysäköintialueet paikkamäärineen sekä nykyiset reitit. Kuusijärven ulkoilukeskuksen ja Hakunilan urheilupuiston pysäköintialueet palvelevat pääasiassa alueiden omia asiakkaita.

© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13

Kuva 13. Sipoonkorven kansallispuiston ja lähialueen nykyiset joukkoliikennedytydet. Kuvaan on merkitty kansallispuistoa parhaiten palvelevat bussilinjat.

© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13

Onnettomuusluokka

- Yksittäisonnettomuus
- Risteämisonnettomuus
- Kohtaamisonnettomuus
- Peräänajo-onnettomuus
- Eläinonnettomuus

Kuva 14. Liikenneonnettomuudet Siipoonkorpea sivuavilla teillä vuosina 2008-2012. Vihreä = yksittäisonnettomuus, purppura = risteämisonnettomuus, sininen = kohtaamisonnettomuus, keltainen = peräänajo-onnettomuus, punainen = eläinonnettomuus. Onnettomuuksia on tapahtunut viime vuosina Länsitien pohjoispäässä sekä Knutersintellä. Kummallakin tiellä on tien leveyteen ja kuntoon nähden korkea nopeusrajoitus, 80 km/h.
© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13

KESKEISET ARVOT JA UHAT

13 Keskeiset suojele- ja käyttöarvot

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoitukset sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.

Nro	Arvotyyppi	Kuvaus
1	Ekosysteemit Luonnon- ja kulttuurimaisemat	Perinnemaisemat. Kansallispuiston pohjoisosassa sijaitsevat Byabäcken-laakson kauniit perinnemaisemat, jotka ovat osa Sipoonjoen maakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa. Sipoonjoen sivuhaara, Byabäcken-joki kiemurtelee kumpuilevassa maisemassa peltojen sekä laidunnettujen niittyjen, hakamaiden ja metsäsaarekkeiden läpi. Puiston pohjoisosa rajautuu idässä Hindsbyn kylään, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Kylän talojen entisiä laidunnus- ja nautinta-alueita sijoittuu myös nykyisen kansallispuiston alueelle.
2	Luonnon virkistyskäyttö	Retkeily ja virkistys. Sipoonkorpi sijaitsee aivan pääkaupunkiseudun kyljessä, suurten asutuskeskusten vieressä. Sijainti tekee siitä erittäin helposti saavutettavan, paikallisesti tärkeän retkeily- ja ulkoilualueen, jonka suosio perustuu luonnonarvoihin ja kauniisiin maisemiin. Sipoonkorvessa retkeillään pienissä ryhmissä perheen tai ystävien kanssa, usein mukana on myös koira. Loppukesällä ja syksyllä metsät täyttyvät marjastajista ja sienestäjistä. Alueen latuverkosto vetää kävijöitä puistoon myös talvisin. Luontomatka-kohteena Sipoonkorvella on paljon mahdollisuuksia, koska se on niin hyvin saavutettavissa pääkaupunkiseudulta.
3	Luontokasvatus	Luontokasvatus. Sijaintinsa vuoksi Sipoonkorpi tarjoaa oppimismahdollisuuksia suurelle joukolle pääkaupunkiseudun koululaisia ja opiskelijoita. Vantaan Luontokoulu on jo pitkään toiminut aktiivisesti Sipoonkorvessa, nykyisen kansallispuiston eteläosassa, ja tilausta luontokasvatustoiminnalle on muissakin kunnissa.
4	Ekosysteemit Luontodirektiivin luontotyytit Luonto- ja lintudirektiivin lajit Uhanalaiset lajit Geologiset kohteet	Pääkaupunkiseudun itäinen metsämanner. Avoimien kulttuurimaisemien ohella Sipoonkorpi on erämaisten, kallioisten metsien kansallispuisto. Erämaisuuksia kuvastavat myös alueen linnusto, kuten kanalinnut, petolinnut ja kehrääjä, sekä muu lajisto, kuten ilves, karhu ja saukko. Kansallispuistossa elää suuri määrä uhanalaisia lajeja, ja erityisesti kääpä- ja muu sienilajisto on hyvin runsas. Puiston ympärille sijoittuvat rakentamattomat alueet kasvattavat kansallispuiston alueen Nuuksioon verrattavaksi metsämantereeksi. Osana pääkaupunkiseutua ympäröivää viherkehää Sipoonkorpi kytkeytyy sekä ekologisesti että toiminnallisesti muihin luonnonsuojelu- ja viheralueisiin.
5	Sosiokulttuuriset arvot Paikalliskulttuuri Luontoharrastukset	Monipuolinen toimijaverkosto. Kansallispuistoa ja muuta Sipoonkorpea ympäröi yhtäältä tiivis, kaupunkimainen asutus, toisaalta maaseutumaiset kyläalueet. Kansallispuiston käyttö on hyvin monimuotoista, erilaisia tapoja olla ja liikkua luonnossa on paljon. Sipoonkorvessa toimii useita yhdistyksiä ja ryhmiä, kuten luonto-, retkeily-, liikunta-, partio- ja asukasyhdistyksiä sekä metsästys-

NYKYTILAN KUVAUS

ARVOT JA UHAT

TAVOITTEEN ASETTELU

TOTEUTUS

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

SEURANTA

LÄHTEET

LIITTEET

Luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö

seuroja. Metsähallituksen ohella kunnat ovat keskeinen toimija erityisesti virkistyskäytön ja palvelujen kehittämisessä. Aktiiviset, elinvoimaiset kylät ja paikallisyhteisöt ovat merkittävässä asemassa kansallispuiston käyttäjinä.

14 Uhka-analyysi

Selite Uhka-analyysi kohdistuu suunnittelualueen keskeisiin suojelu- ja käyttöarvoihin sekä maankäyttömuotoihin, joilla voi olla vaikutusta ko. arvoihin. Tavoitteena on tunnistaa ne käyttömuodot ja toiminnot, joilla voi olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia suojelun kohteena oleviin arvoihin. Analyysissä huomioidaan paitsi suunnittelualueen sisäiset paineet ja kehityssuunnat, myös mahdolliset alueen ulkopuolelta tulevat paineet.

Keskeinen suojelu- tai käyttöarvo, mihin uhka kohdistuu	Uhkatekijä	Uhkan kohdentuminen						Merkittävyys		Uhkan syy ja kuvaus	Mahdollisuudet vaikuttaa suunnittelussa
		Aiempi maankäyttö	Nykyinen maankäyttö	Tuleva maankäyttö	Suunnittelualue	Ulkopuolinen alue	Merkittävä	Erittäin merkittävä			
Perinnemaisemat	Viljelyn, niiton ja laidunnuksen loppuminen	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	Mikäli Byabäcken-laakson peltojen viljely ja laidunnus loppuvat, avoimet perinnemaisemat kasvavat umpeen ja niihin sioksissa olevat lajit häviävät. Luonnonhoitotoimin voidaan osin jäljitellä perinteistä maataloutta. Ilman toimivia maatiloja mm. laiduneläinten hankkiminen on hankalaa.	Voidaan vaikuttaa. Suunnitelmassa linjataan luonnon hoitoa ja käyttöä.	
Pääkaupunkiseudun itäinen metsämanner	Rakentaminen: asutus, ekologisen ja sosiaalisen kestävyys-yhtymisen ylittyminen	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☒	Sipoonkorven eteläpuolella on käynnissä Östersundomin alueen yleiskaavoitus, jossa tavoitellaan jopa 70 000 uuden asukkaan ja 22 000 työpaikan lisäystä. Lisäksi Sipoossa on käynnistymässä Sibesborgin yleiskaava, jonka mitoitus on suuruusluokkaa 65 000 asukasta. Lisääntyvä asukasmäärä tarkoittaa Sipoonkorpeen kohdistuvan virkistyskäyttöpaineen merkittävää kasvua. Lisääntyvä virkistyskäyttö voi johtaa maaston kulumiseen, kasvillisuuden talleantamiseen, eläinten häiriintymiseen sekä toisaalta kävijöiden viihtyvyyden vähenemiseen, mikäli alue ruuhkaantuu tai maasto kuluu.	Voidaan osin vaikuttaa. Kävijöiden ohjaaminen ja opastaminen on suunnitelman keskeinen tavoite. Virkistyskäyttöpainetta voidaan parhaiten hallita retkeilyreittien ja –rakenteiden sijoituksella sekä kävijöiden opastuksella.	

Pääkaupunkiseudun itäinen metsämanner	Vierasperäiset lajit	☐	☒	☒	☒	☒	☐	☐	Vierasperäiset lajit voivat aiheuttaa haittaa alkuperäislajistolle. Etenkin supikannan kasvu uhkaa maassa pesiviä lintuja. Metsästäjien motivaatio pienpetopyyntiin oletettavasti vähenee, kun pienriistan metsästyks kielletään. Lähialueen puutarhoista voi levitä kansallispuistoon puutarhakasveja. Aggressiivisesti leviävät kasvilajit, kuten puiston tienvarsille jo nykyisellään levinnyt lupiini, uhkaavat alkuperäisen kasvilajiston elinolosuhteita ja yksipuolistavat kasvistoa.	Voidaan osin vaikuttaa. Pienpetojen pyyntiin voidaan myöntää poikkeamislupia, tai sitä voidaan toteuttaa Metsähallituksen toimesta. Viestinnän keinoin ja vapaaehtoistyön kautta voidaan kannustaa vieraslajien torjuntaan.
Pääkaupunkiseudun itäinen metsämanner Retkeily ja virkistys	Roskaaminen	☐	☒	☒	☒	☒	☒	☐	Kansallispuistossa ja lähialueella ovat ongelmana luvattomat kaatopaikat, joista löytyy tavaraa huonekaluista ja ongelmajätteistä lähtien. Paikkojen siivoaminen sitoo puiston huoltoresursseja. Roskien heittäminen maastoon ei ole kovin yleistä, kansallispuistossa kävijät lähtökohtaisesti arvostavat luontoa ja siistiä ympäristöä.	Ei juuri voida vaikuttaa. Luvattomista kaatopaikoista kansallispuistossa ilmoitetaan poliisille. Roskattoman retkeilyn periaatetta tehdään tunnetuksi viestinnällä ja opastusaineistoissa.
Pääkaupunkiseudun itäinen metsämanner Retkeily ja virkistys	Retkeily- ja matkailutoiminta: kuluminen, häirintä, ekologisen ja sosiaalisen kestävyyden ylittyminen	☐	☒	☒	☒	☐	☐	☒	Sipoonkorpi on jo pitkään ollut suosittu retkeily- ja virkistyskohde, ja alueelle on muodostunut laaja polkuverkosto. Opastettuja ja viitoitettuja reittejä ja muita retkeilyn palveluvarustusta on kuitenkin hyvin vähän, ja polut sekä niiden lähiympäristö ovat paikoin erittäin kuluneita. Retkeily voi uhata puiston luontoarvoja ja vähentää alueen viihtyisyyttä, jos käyttöä ei saada retkeilyreitien ja –rakenteiden avulla ohjattua kestävästi. Herkät alueet, kuten lehdot, kasvipeitteiset kalliot sekä arkojen lajien elinpaikat rajataan käytön ulkopuolelle tai suojataan reittirakentamisella.	Voidaan vaikuttaa. Ks. edellä kohta ”Rakentaminen: asutus”.

<p>Retkeily ja virkistys</p>	<p>Ilkivalta</p>	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	<p>Sipoonkorpi on helposti saavutettava alue, jossa on paljon tiestöä ja polkuja. Toisaalta alue on siinä määrin syrjäinen, että luvattomatkin toimet (vrt. edellä luvattomat kaatopaikat) voivat jäädä havaitsematta. Ilkivaltariski on melko suuri ja kohdistuu erityisesti rakennettavaan retkeilyn palveluvarustukseen.</p>	<p>Voidaan osin vaikuttaa rakenteiden suunnittelulla ja sijoittamisella. Ilkivaltariskistä ja tulevaisuuden suuresta virkistyskäyttöpaineesta johtuen voi olla, ettei ns. perinteistä kansallispuistojen palveluvarustusta tulentelekoikkoinen ole mahdollista tulevaisuudessa ylläpitää.</p>
<p>Monipuolinen toimijaverkosto</p>	<p>Metsästyksen loppuminen</p>	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	<p>Sipoonkorpi on paikallisesti tärkeä metsästyksalue ja pääkaupunkiseudulla ainoita tarpeeksi laajoja ja yhtenäisiä alueita, joilla hirviä voidaan metsästä turvallisesti. Toisaalta metsästyksellä on tärkeä tehtävä liikennevahinkoriskin hallinnassa. Metsästyksellä on paikallisesti myös suuri sosiaalinen merkitys, metsästykseseurojen toimintaan osallistuu laaja joukko paikallisia asukkaita. Metsästyksen päättyminen kansallispuistossa voi vaikuttaa negatiivisesti paikallisyhteisöihin ja harrastusmahdollisuuksiin sekä toisaalta lisätä hirvieläinten aiheuttamia liikennevahinkoja sekä vahinkoja maa- ja metsätaloudelle. Pienpedot saattavat aiheuttaa vahinkoa pesimälinnustolle. Metsästäjien motivoituminen pienpetopyyntiin voi heiketä, kun pienriistan metsästys kielletään.</p>	<p>Voidaan osin vaikuttaa. Luonnonsuojelulaki ja kansallispuiston perustamislaki mahdollistavat hirvenajon sekä vierasperäisten tai haitallisesti runsastuneiden lajien pyynnin poikkeamisluvilla. Käytännössä tämä tarkoittaa vierasperäisiä pienpetoja (Sipoonkorvessa lähinnä supi) sekä hirveä.</p>

Pääkaupunkiseudun itäinen metsämanner Retkeily ja virkistys	Ilmastonmuutos	☐	☐	☒	☒	☒	☒	☐	Ilmaston lämpeneminen lisää mm. metsätuhojen riskiä, kun olosuhteet muuttuvat tuohyönteisille, kuten kaarnakuoriaisille suotuisemmiksi. Lumisen ajan lyhentymisen ja lumen vähentyminen vaikuttavat puiston talvikäyttöön ja huoltoon. Esim. latuja ei välttämättä saada tehtyä ja huoltoajoista jää enemmän maastovaurioita, mikäli niitä on tehtävä maan ollessa sula. Sademäärien kasvaminen merkitsee, että retkeilyreittejä on rakennettava voimakkaammin mm. sorastamalla ja portailla, jotta ne pysyvät kuivina ja kuljettavassa kunnossa. Sipoonkorvessa maalaji on monin paikoin hienojakoista savimaata, jossa polut helposti vettyvät ja liettyvät.	Ei voida vaikuttaa suunnittelussa, mutta retkeilyreittejä ja -rakenteita voidaan sopeuttaa muuttuviin olosuhteisiin.
--	----------------	--------------------------	--------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------	--	--

Lisätietoja

Muita mahdollisia uhkia liittyy mm. seuraaviin ilmiöihin:

***Aiempi metsätalous** on yksipuolistanut kansallispuiston metsiä. Tilanne korjaantuu ajan myötä puuston ikääntyessä ja ihmistoiminnan muokkaamien alueiden palautuessa luonnontilaan. Metsäpalojen puute voi kuitenkin olla uhka metsäbiotooppien laadulle. Tätä voidaan kompensoida metsien ennallistamispoltoilla.

***Kulttuuriperinnön rapistuminen** hoidon puutteen vuoksi, lähinnä Kalkkiruukin alueella, heikentää kulttuuriperintökohteiden laatua ja kiinnostavuutta nähtävyytenä.

***Umpeenkasvu** voi vaikuttaa lehtojen ja perinnebiotooppien lajistoon sekä maisemiin. Lehdossa umpeenkasvua aiheuttaa kuusettuminen ja perinnebiotoopeilla hoidon (viljelyn, niiton, laidunnuksen) mahdollinen loppuminen. Luonnonhoidolla voidaan vaikuttaa tilanteeseen.

***Epäselvä tai ristiriitainen säädösperusta** sekä kansallispuiston perustamisesta aiheutuneet muutokset ovat aiheuttaneet epätietoisuutta alueen käyttömahdollisuuksista. Tilannetta voidaan parantaa opastuksella ja viestinnällä.

***Yhteistyön ja viestinnän haasteet** korostuvat Sipoonkorvessa, jossa on paljon erilaisia toiveita ja tarpeita alueiden käytölle sekä lukuisia intressiryhmiä. Aktiivisella sidosryhmätyöllä ja viestinnällä voidaan edistää kansallispuiston tavoitteiden toteutumista ja paikallista hyväksyttävyyttä.

Nämä uhkat arvioitiin kuitenkin selvästi pienemmiksi. Kansallispuiston kehittäminen hoito- ja käyttösuunnittelun, yhteistyön ja kehittämishankkeiden kautta sekä opastus ja viestintä vähentävät uhkia edelleen.

TAVOITTEEN ASETTELU

15 Uhkatekijöiden torjuminen, vaikutusten arviointi ja seuranta									
Selite	Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahtotilaa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.								
Päämäärä 1	Tavoite	Toimenpide	Ekologinen vaik.	Sosiaalinen vaik.	Taloudellinen v.	Riskien torjunta	Toteutuksen seuranta	Vaikuttavuuden seu.	
Kansallispuisto on kaikille avoin luontokohde.	Luonnon kokeminen ja siitä oppiminen ja nauttiminen ovat keskeisin motiivi tulla Sipoonkorven kansallispuistoon.	Luonnontilan säilyttäminen, käytön ohjaaminen	x	x					x
	Retkeilyä ja muuta virkistyskäyttöä kehitetään luonnonarvoja vaarantamatta.	Luonnontilan säilyttäminen, käytön ohjaaminen, opastusaineiston laatiminen ja ylläpito, palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito, valvonta	x	x		x			x x
	Sipoonkorpi yhdessä ympäröivien viheralueiden kanssa on arki- ja lähiliikuntaa tarjoava päiväretkikohde, mutta myös perinteinen eräretkeily on mahdollista.	Maankäytön ohjaus, palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito, opastusaineiston laatiminen ja ylläpito		x					x x
	Puisto tarjoaa luontoelämyksiä ja virkistytymismahdollisuuksia erilaisille kävijöille monin eri tavoin. Reittiverkostossa huomioidaan luonnossa liikkumisen erilaiset tavat ja välineet.	Vyöhykkeistäminen, palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito, opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	x	x					x x
	Luontokasvatuksella lisätään luonnon tuntemusta ja arvostusta.	Luontokasvatus, opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	x	x		x			x
	Esteettömiä palveluita kehitetään yhteistyössä vammaisneuvostojen ja -järjestöjen kanssa.	Palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito, opastusaineiston laatiminen ja ylläpito		x					x

Päämäärä 2									
Luontoon pääsee laadukkaasti.	Kansallispuistossa on selkeät portit, joiden kautta pääosa kävijöistä saapuu puistoon, ja joiden yhteydessä on pääosa reittien lähtöpisteistä sekä palveluita, kuten pysäköintialueet.	Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito, palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito, kävijäseuranta	x	x		x		x	
	Liikenneyhteydet, retkeilyreitit ja palvelut ovat toimivia ja kestäviä, kansallispuisto-brändiin kohdistuvien odotusten mukaisesti	Maankäytön ohjaus, opastusaineiston laatiminen ja ylläpito		x		x		x	
	Julkinen ja kevyt liikenne ovat helppoja välineitä päästä puistoon, ja reittivaihtoehdossa on huomioitu näillä tavoin puistoon saapuvat kävijät.	Maankäytön ohjaus, opastusaineiston laatiminen ja ylläpito		x		x		x	
	Reitistö on monipuolinen, maasto-opasteet ovat selkeitä ja palvelurakenteet toimivia ja turvallisia.	Palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito		x		x		x	
	Matkailuyritykset tarjoavat laadukkaita, ekologisesti kestäviä luontomatkailupalveluita, jotka lisäävät puiston paikallistaloudellista merkitystä.	Luontomatkailun yhteistyösopimusten solminen		x	x	x		x	
Päämäärä 3									
Sipoonkorpi on ekologisesti ja toiminnallisesti keskeinen osa pääkaupunkiseudun viherkehää.	Uhanalaisten lajien ja luontotyyppien suojelutaso on suotuisa.	Luonnontilan säilyttäminen, ennallistaminen, luonnonhoito, seuranta, valvonta	x						x
	Luontodirektiivin lajien ja luontotyyppien sekä lintudirektiivin lintujen suojelun taso on suotuisa.	Luonnontilan säilyttäminen, ennallistaminen, luonnonhoito, lajiston hoito, seuranta	x						x
	Vierasperäiset lajit eivät aiheuta haittaa alkuperäislajistolle.	Vierasperäisten lajien torjunta, poikkeamislupien myöntäminen	x			x			x
	Ekologiset yhteydet Sipoonkorvesta viherkehän muille suojelu- ja viheralueille, erityisesti etelään Mustavuori-Östersundomin alueelle ja itään Gesterbyhyn, on turvattu.	Maankäytön ohjaus, sidosryhmätyö, edunvalvonta	x	x					x x
	Sipoonkorven reitistöt ovat toiminnallisesti osa pääkaupunkiseudun ulkoilureittiverkostoa.	Maankäytön ohjaus, sidosryhmätyö		x					x
Päämäärä 4									
Luontoarvoja suojataan kestäväällä käytöllä.	Luontotyytit ja lajisto on kartoitettu ja erityisesti uhanalaisten ja direktiivilajien populaatioista on hyvät tiedot.	Luontotyyppi-inventointi, lajistoinventointi, seuranta	x						x
	Arvokkaat perinnemaisemat säilyvät hoidettuna kulttuuriympäristönä ja osana puiston luonnon	Kulttuuriperinnön hoito, maisemanhoito, luonnonhoito	x			x			x x

	monimuotoisuutta.									
	Reitistön avulla kävijöitä ohjataan kestäville alueille, ja kulumiselle herkkää maastoa ja luontotyyppisiä sekä herkästi häiriintyviä lajeja vältetään.	Luontotyyppi-inventointi, lajistoinventointi, vyöhykkeistäminen, käytön ohjaus, palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito, opastusaineiston laatiminen ja ylläpito, kävijäseuranta, seuranta, valvonta	x	x		X			x	x
	Viestinnän keinoin lisätään tietoisuutta kestävästä retkeilystä ja edistetään yleistä luonnon tuntemusta ja arvostusta.	Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito, viestintä	x	x		X			x	

16 Kehittämismahdollisuudet

Selite	Kehittämistavoitteet linjaavat suunnittelun kehitystä lähtien esimerkiksi suojelualueen perustamistarkoituksesta tai Metsähallituksen tavoitteista suojelualue- tai kansallispuistoverkon kehittämiselle. Muita lähtökohtia kehittämistavoitteille voivat olla mm. Metsähallituksen strategia, Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet, toimintaympäristö, kuten matkailun yritys yhteistyö, sekä sidosryhmien esittämät tai osallistamistilaisuuksissa esiin nousevat näkemykset.	
Päämäärä	Tavoite	Toimenpide
Kansallispuisto on hyvä naapuri ja kumppani.	Puiston kehittäminen ja puistoa ympäröivän alueen maankäyttö sovitetaan yhteen huomioiden mm. kaavoitus ja kunnalliset ulkoilureittilinjat.	Maankäytön ohjaus
	Metsähallitus hoitaa kansallispuistoa vuorovaikutteisesti ja hyvässä yhteisymmärryksessä kuntien, paikallisten asukkaiden, yhdistysten ja yrittäjien kanssa.	Sidosryhmätyö, viestintä
	Kansallispuiston käyttöä ohjataan niin, ettei kasvava kävijämäärä aiheuta haittaa ympäröivälle asutukselle ja elinkeinoille.	Käytön ohjaus, viestintä, järjestyssäännön laatiminen, suojelualuekiinteistön muodostaminen, rajan merkitseminen
	Hirvieläinkantojen suuruus on tiedossa, seurannassa ja hallinnassa siten, ettei hirvieläimistä aiheudu merkittävää liikennevahinkoriskiä eikä haittaa kansallispuistoa ympäröiville talousmetsille.	Seuranta, poikkeamislupien myöntäminen, sidosryhmätyö

17 Visio

Selite	Suunnittelualan visio, eli tavoitella tulevaisuudessa, on Metsähallituksen, sidosryhmien ja alueen käyttäjien yhteinen näkemys suunnittelualan toivosta kehityksestä. Visio suuntautuu tulevaisuuteen, noin 30 vuoden aikajänteelle. Visio on aktiivinen tahtotila, jota kohti pyritään suunnitelman päämäärin, tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta. Vision tulee olla optimistinen, mutta myös realistinen: sen muodostamisessa on huomioitava mm. alueen keskeiset arvot ja erityispiirteet, perustamistarkoituksen asettamat raamit, sidosryhmien toiveet ja palautteet sekä resurssitilanne.
Visio	Sipoonkorvessa, viherkehän itäisellä metsämantereella, näyttäytyy uusmaalaisen luonnon monimuotoisuus. Pääkaupunkiseudun kyljessä säilyvät erämaiset korvet, arvokkaat kalliot ja entisaikojen perinnemaisemat, joita reunustavat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat, elävät kylät. Kansallispuisto tarjoaa pääkaupunkiseudun asukkaille sekä luontoelämyksiä, rauhaa ja hiljaisuutta että alueita retkeilyyn ja luontoliikuntaan. Retkeilyreiteistä ja –palveluista nauttivat erityisesti päiväretkille suuntaavat omatoimiretkelijät, mutta myös lyhyille, yli yön vaelluksille ja luontomatkaileurittäjien asiakasryhmille löytyy sopivia alueita.
Vision selitys	Sipoonkorpi on pääkaupungin viherkehän itäinen metsämanner, jossa yhdistyvät uusmaalaisen luonnon edustavat elementit. Viherkehä muodostaa ekologisesti ja toiminnallisesti tärkeän vihervyöhykkeen nopeasti kasvavan pääkaupunkiseudun ja ympäröivän maaseudun väliin. Sipoonkorven luontoarvot perustuvat laajaan yhtenäiseen rakentamattomaan metsä- ja maatalousalueeseen, joka on luontotyypeiltään ja lajistoltaan rikas. Kansallispuistoon kuuluu sekä vanhoja korpimetsiä, nuorempia metsäpeitteisiä alueita, arvokkaita kallioalueita että entisaikojen maatalouden muokkaamia perinnebiotooppeja. Sijainti aivan pääkaupunkiseudun välittömässä läheisyydessä ja erittäin hyvä saavutettavuus ovat toisaalta haaste puiston luontoarvojen suojaamiselle ja kestävä käytön suunnittelulle, toisaalta merkittävä mahdollisuus luontotyyppien ja lajien suojaamiselle ja luontoharrastuksille aivan maamme tiheimmän asutuksen kyljessä. Puisto on päiväretkikohde, jonka palvelut rakennetaan erityisesti omatoimisesti alueeseen tutustuville, muutaman tunnin kerrallaan puistossa kulkeville retkeilijöille.

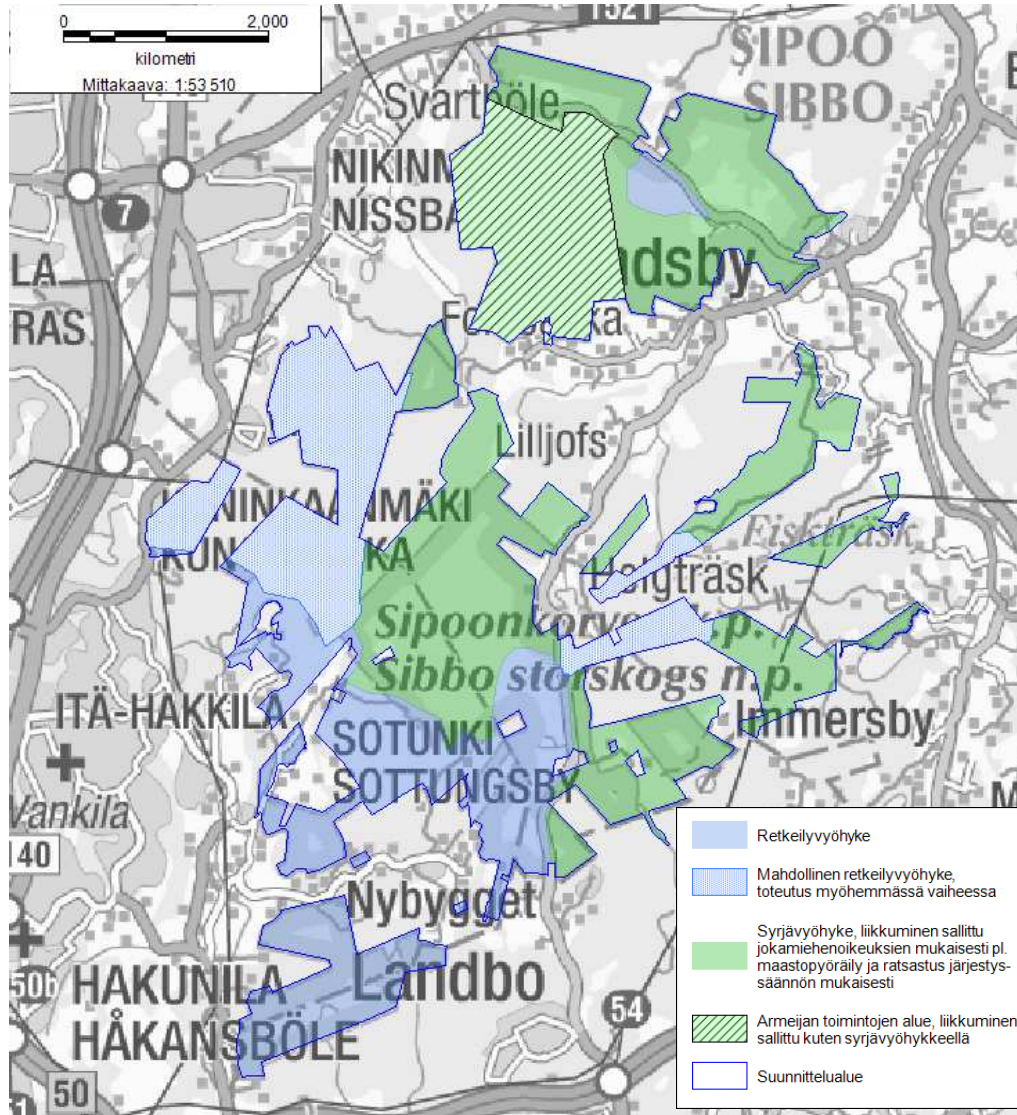
18A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Selite	Suunnittelualueen yleisökäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus.		
Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	Yleismääräys: Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.		
Nimi	Tarkoitus ja käyntimääräennuste	Ohje	Pinta-ala
Storträskin retkeilyvyöhyke	Retkeily, ulkoilu	Storträskin retkeilyvyöhykkeen tarkoituksena on tarjota helppokulkuisia reittejä taukopaikkoinen. Maasto on melko tasaista, ja reitti Tasakalliontien pysäköintialueelta Storträsk –lammen rannalle sopii kunnostuksen jälkeen mm. lasten kanssa retkeilyyn. Vyöhykkeelle rakennetaan tulentekopaikat tai keittokatokset Storträsk- ja Gumböleträsk- lampien yhteyteen.	159 ha
	Käyntimääräennuste vuonna 2020: 80 000 käyntiä (vuoden 2012 toteutuma: 18 500 käyntiä)		
Kuusijärvi-Kalkkiuuni-Bakunkärr retkeilyvyöhyke	Retkeily, eräretkeily, ulkoilu, luonnon tarkkailu	Puiston keskiosaan sijoittuvalla retkeilyvyöhykkeelle sijoitetaan eri pituisia, tasoltaan vaihtelevia retkeilyreittejä. Vyöhykkeen ytimenä on Kalkinpoltajan polku (entinen Kalkkiruukin luontopolku), joka yhdistyy lännessä Bisajärven alueen kautta Kuusijärven ulkoilukeskukseen ja idässä Bakunkärrin alueelle. Maastoltaan vyöhyke on paikoin haastavaa, ja korkeuseroja on runsaasti. Reitit ovat luokitukseltaan keskivaikeita. Kuusijärven ja Bakunkärrin lähialueille sijoitetaan lyhyemmät, hieman helpompikulkuiset ympyräreitit. Vyöhykkeen läpi kulkee poikittainen ratsastusreitityhteys. Talvella vyöhykkeellä on hiihtolatuja.	411 ha
	Käyntimääräennuste vuonna 2020: 64 000 käyntiä (vuoden 2012 toteutuma: 37 000 käyntiä)		
Byabäckenin retkeilyvyöhyke	Retkeily, luonnon tarkkailu	Byabäckenin retkeilyvyöhyke sijoittuu kansallispuiston arvokkaimpien luontokohteiden, korpimetsien, puronvarsilehtojen ja arvokkaiden perinnebiotooppien, tuntumaan. Vyöhykkeen tarkoituksena on retkeily ja luonnon tarkkailu. Maasto on melko haastavaa, ja reitti on keskivaikea, joskin melko lyhyt.	31 ha
	Käyntimääräennuste vuonna 2020: 15 000 (vuoden 2012 toteutuma: 7 300 käyntiä)		
Mahdolliset uudet retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeet			
Viirilän länsipuolen retkeilyvyöhyke (tarve selvitetään)	Retkeily, ulkoilu	Viirilän länsipuolen retkeilyvyöhykkeelle sijoittuisi Viirilästä Kalkinpoltajan polulle johtava yhdysreitti, joka kulkisi latu-urana käytettyä väylää pitkin. Vyöhykkeelle sijoittuu pääosa Kuusijärven ulkoilukeskuksesta lähtevästä latuverkostosta, josta on yhteys mm. Keravalle, Hindsbyyn ja Hakunilan urheilupuistoon. Vyöhykkeen läpi kulkee kesäaikana latu-uria myöten myös ratsastusreitti.	291 ha
	Ei ennustetta tässä vaiheessa		
Fiskträskin alueen	Retkeily, eräretkeily, ulkoilu, luonnon tarkkailu	Fiskträskin alueen retkeilyvyöhykkeellä on monipuoliset mahdollisuudet	64 ha

retkeilyvyöhyke (toteutus edellyttää maanomistuksen järjestelyjä)	Ei ennustetta tässä vaiheessa	retkeilyyn ja luonnon tarkkailuun. Retkeilypalvelujen toteuttaminen alueelle edellyttää maanomistuksen järjestelyjä. Mahdollisen toteutuksen ajankohta on myöhemmässä vaiheessa (aikaisintaan 2018).	
		Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)	601 ha (25 %); Laajempi vaihtoehto 956 ha (40 %)
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
Retkeilyvyöhykkeet sijoittuvat ensisijaisesti valtion alueille. Poikkeuksena on Kuusijärven itäpuolelle sijoittuva, Vantaan kaupungin omistama Palokallion YSA-alue, joka on kokonaisuudessaan retkeilyvyöhykettä.			

18B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke

Selite	Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.		
Syrjävyöhyke	Yleismääräys: Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtääviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti		
Nimi	Tarkoitus	Ohje	Pinta-ala
Syrjävyöhyke	Luonnontilaisen kehityksen turvaaminen, luontoarvojen säilyttäminen, luonnon tarkkailu ja omatoiminen retkeily	Syrjävyöhyke ja armeijan toimintojen alue kattavat pääosan suunnittelualueesta. Vyöhykkeiden tarkoituksena on ensisijaisesti luontoarvojen suojaaminen ja luonnontilaisen kehityksen turvaaminen. Luonnon tarkkailu ja omatoiminen retkeily on sallittua. Vyöhykkeille ei sijoiteta retkeilyn palveluita. Liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeudella lukuun ottamatta ratsastusta, joka ohjataan järjestyssään- nöllä osoitetuille reiteille.	1 157 ha
Armeijan toimintojen alue	Armeijan toiminnot, luonnontilaisen kehityksen turvaaminen, luontoarvojen säilyttäminen, luonnon tarkkailu, omatoiminen retkeily	Vyöhyke poikkeaa syrjävyöhykkeestä vain sen suhteen, että alueella liikkumista voidaan tarvittaessa kieltää tai rajoittaa muullakin kuin luonnonsuojelulain 18 §:n mukaisella perusteella sen mukaan kuin liikkumisen rajoittamisesta puolustusvoimien tarpeisiin erikseen säädetään. Ohje perustuu kansallispuiston perustamislain 4 §:ään. Toistaiseksi liikkumista on rajoitettu vain pienellä osalla aluetta, joka on aidattu puolustusvoimien toimesta, eikä laajempia liikkumisrajoituksia ole näköpiirissä.	295 ha
			1 809 ha (75 %), pienempi vaihtoehto 1 452 ha (60 %)
Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)			
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
Yksityiset suojelualueet ovat Palokallion YSA:a lukuun ottamatta syrjävyöhykettä.			

Kuva 15. Suunnittelualueen vyöhykeja-ko.

Luonnon virkistyskäyttö keskitetään retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle, joka ensi vaiheessa kattaa 25 % suunnittelualueesta. Tässä suunnitelmassa esitetty laajin vaihtoehto on 40 % suunnittelualueesta. Vyöhykkeelle sijoitetaan puiston retkeilyreitit ja niihin liittyvät rakenteet, kuten tulentekopaikat. Talvi-aikaan vyöhykkeellä ylläpidetään hiihtolatuja.

Pääosa suunnittelualueesta, 75 % (retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeen laajimmassa vaihtoehdossa 60 %), on syrjävyöhykettä tai armeijan toimintojen aluetta, jolla liikkuminen on sallittu jokamiehenoikeuksien mukaisesti lukuun ottamatta ratsastusta, jota ohjataan järjestysäännöllä osoitetuille reiteille.

(© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13)

TOTEUTUS

19 Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet						
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Luonnonsuojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyypeihin ja lajeihin, esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.					
Toimenpide	Kuvaus	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Toimenpidesuunnitelma	Aikaisemmin toteutettu tai jatkuvassa hoidossa oleva (ha)	Yksityiset suojelualueet	Kiireellisyysaste ⁴
Luonnontilan säilyttäminen	Kansallispuiston keskeinen tehtävä on luonnontilan säilyttäminen ja luontaisen kehityksen turvaaminen. Puiston metsissä ei harjoiteta metsätaloutta, eikä puustoa muutenkaan käsitellä, ellei se ole kävijöiden turvallisuuden, retkeilyreittien huollon tai ennallistamisen vuoksi tarpeen. Metsien ikääntymisen myötä alueelle muodostuu lahoppua, josta monet harvinaiset ja uhanalaiset lajit ovat riippuvaisia. Metsät uudistuvat aikanaan luontaisesti. Samoin muu luonto säilytetään pääsääntöisesti nykytilassaan. Poikkeuksia ovat ennallistettavat ja luonnonhoitokohteet (ks. alla) sekä retkeilyreittien ja –rakenteiden lähiympäristö.		Ei tarvita		☒	
Luontotyyppiinventointi	Kansallispuiston luontotyypit kartoitetaan ja tiedot kirjataan Metsähallituksen paikkatietojärjestelmään. Kartointu tehdään kertaluonteisesti maastokartoituksena koko kansallispuistossa, ja tietoja päivitetään tarvittaessa. Lisäksi kirjataan muut mahdolliset luonto- ja lajistohavainnot. Kartoitukset tehdään Natura 2000 – luontotyyppiluokituksen perusteella myös Natura-alueiden ulkopuolisella alueella. Mikäli mahdollista, selvitetään myös kansallisesti uhanalaisiksi määriteltyjen luontotyyppien esiintymistä.	525 ha	Ei tarvita		☐	suuri

⁴ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

<p>Lajistoinventointi</p>	<p>Lajiryhmistä parhaiten tunnetaan tällä hetkellä kasvit ja linnut. Myös hyönteisistä, nilviäisistä sekä sienistä on kartoitustietoja. Lajistoinventointia jatketaan selvittämällä tarkemmin sammal- ja sienilajiston koostumusta. Linnustokartoituksia tehdään harvalukuisten ja häirinnälle alttiiden lajien kantojen seuraamiseksi.</p> <p>Osin lajistoinventoinnit perustuvat myös tutkimustoimintaan, jota tehdään osana tutkimushankkeita tai vapaaehtoistyönä. Metsähallitus myöntää luonnonsuojelulain mukaisesti tutkimuslupia kansallispuistoon.</p>		<p>Ei tarvita</p>		☐	
---------------------------	---	--	-------------------	--	--------------------------	--

<p>Ennallistaminen</p>	<p>Kansallispuistoon liitettäville uusille alueille laaditaan luontoinventointien perusteella tarvittaessa ennallistamissuunnitelmat. Ennallistamista tehdään metsissä ja soilla.</p> <p>Metsien ennallistamisella pyritään monipuolistamaan puulajistoa ja puuston rakennetta, ja siten parantamaan metsälajiston elinolosuhteita. Käytettäviä menetelmiä ovat polttaminen, lahoppuun tuottaminen, pienaukotus sekä kuusten poistaminen ja raivaaminen.</p> <p>Soiden ennallistamisen tavoitteena on luontaisen vesitalouden palauttaminen. Menetelmiä ovat ojien tukkiminen ja patoaminen. Ojituksen seurauksena kasvanutta puustoa voidaan poistaa, mikäli tavoitteena on avosuon ennallistaminen.</p> <p>Ennallistamista tehdään tilanteen mukaan ensisijaisesti koneellisesti. Työt suunnitellaan siten, että aiheutuvat väliaikaiset maastovauriot ja luonto- ja maisemahaitat jäävät mahdollisimman pieniksi, eikä naapurikiinteistöille tai niiden käytölle aiheudu haittaa. Ennallistamista ei tehdä 100 m:ä lähempänä kansallispuistokiinteistön ulkorajaa. Ennallistamistyömaiden suunnittelussa huomioidaan myös kansallispuiston virkistys- ja muu käyttö. Työmaat voivat väliaikaisesti vaikuttaa esim. polkuverkostoon, mutta töiden päätyttyä myös ennallistetuilla alueilla liikkuminen on mahdollista normaaliin tapaan. Ennallistamisesta tiedotetaan kansallispuiston verkkosivuilla ja maasto-opasteissa sekä naapurikiinteistöjen omistajille jaettavilla tiedotteilla.</p> <p>Ennallistamisessa huomioidaan kohteen lajisto, erityisesti uhanalaiset ja direktiivilajit. Ennallistamisesta voi aiheutua lyhytaikaista haittaa, mutta vaikutukset ovat vähäisiä.</p>		<p>Laaditaan</p>	<p>87,1</p>	<p>☐</p>	
------------------------	--	--	------------------	-------------	---------------------------------	--

<p>Luonnonhoito ja maisemanhoito</p>	<p>Luonnonhoito ja maisemanhoito kansallispuistossa kohdistuvat etenkin Byabäcken-laakson perinnemaisemiin, joille on valmistunut hoitosuunnitelma (Kanerva 2003). Suunnitelman mukaisia hoitotoita jatketaan säännöllisesti.</p> <p>Maisemanhoidon tavoitteena on säilyttää Byabäcken-laakson maisema kauniina, avoimena ja monipuolisena viljely- ja perinnemaisemana. Tärkeitä maisemaelementtejä ovat puronvarsi ja siihen liittyvä, vaihteleva pensasto ja puusto, avoimet pellot ja laitumet sekä pellon ja metsän reunavyöhykkeet. Laaksoa halkoo paikallistie. Tarvittaessa maisemaa avataan raivaamalla esim. pensaikkoa ja alikasvospuustoa.</p> <p>Peltojen viljelyllä ja niitolla sekä laiduntamisella ylläpidetään ja parannetaan perinteisten kulttuurivaikutteisten luontotyyppien ja niihin sidonnaisen lajiston elinolosuhteita. Osa laitumista on avoimia niittykuvioita, osa metsälaitumia. Peltojen ja laitumien käytöstä sovitaan Metsähallituksen ja maatalousyrittäjien kesken, ja nämä vastaavat viljelystä sekä laiduneläinten hoidosta. Keskeinen keino luonnonhoidossa on maatalouden ympäristötuki.</p> <p>Byabäcken-laakson ohella luonnonhoitoa tehdään tarvittaessa myös muissa pienialaisissa kohteissa, kuten lehdossa. Lehtojen hoidon tavoitteena on valoa vaativan lehtokasvillisuuden elinolojen parantaminen mm. kuusia raivaamalla. Metson soidinpaikoilla voidaan tehdä pienimuotoista raivausta umpeenkasvun ehkäisemiseksi.</p> <p>Luonnonhoidossa huomioidaan kohteen lajisto, erityisesti uhanalaiset ja direktiivilajit. Luonnonhoidosta voi aiheutua lyhytaikaista haittaa, mutta vaikutukset ovat vähäisiä.</p> <p>Luonnonhoitosuunnitelmia päivitetään ja uusia laaditaan tarvittaessa.</p>		<p>Valmis, jatketaan toteutusta ja tarvittaessa päivitetään sekä laaditaan uusia</p>	<p>125,1</p>	<p>☐</p>	
--------------------------------------	---	--	--	--------------	---------------------------------	--

Lajiston hoito	<p>Lajiston hoitotoimia tehdään tarvittaessa lajistoinventointien ja –seurantojen pohjalta. Tarvittaessa laaditaan erillisiä hoitosuunnitelmia. Lajiston hoidossa keskitytään lähinnä uhanalaisten lajien elinolojen parantamiseen ja vieraslajien torjuntaan.</p> <p>Vierasperäisten kasvilajien leviämistä puistoon voidaan ehkäistä viestinnän keinoin. Jo puistoon levinneitä vieraslajeja, kuten lupiinia, voidaan torjua kitkemällä tai tarvittaessa kemiallisin torjunta-ainein. Vierasperäisten pienpetojen, lähinnä supin, torjunta perustuu pyyntiin, johon voidaan myöntää luonnonsuojelulain mukaisia poikkeamislupia. Pyyntiä voidaan tehdä myös Metsähallituksen toimesta.</p>		Laaditaan tarvittaessa		☐	
Seuranta	<p>Kansallispuiston luontotyyppien ja lajiston, erityisesti uhanalaisiksi luokiteltujen sekä luonto- ja lintudirektiivin lajien, kantojen tilaa seurataan Metsähallituksen toimesta säännöllisesti. Seurannan perusteella päätetään tarvittaessa esim. lajiston hoitotoimista tai kansallispuiston käytön ohjaamiseen liittyvistä ratkaisuista, kuten retkeilyreittien linjauksista.</p>		Ei tarvita		☐	
Lisätietoja						
Yksityisten luonnonsuojelualueiden ennallistamis- ja luonnonhoitotehtävät ovat pääsääntöisesti siirtymässä Metsähallitukselle. YSA-alueilla ennallistamisesta, luonnonhoidosta ja lajiston hoitotoimista neuvotellaan ja sovitaan tapauskohtaisesti maanomistajan kanssa.						

20 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet

Selite Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteitä ovat rakennusperintöön, maisemaan ja arkeologisiin kohteisiin liittyvät kunnostus- ja hoitotoimet.

Kulttuuriperintöinventointi Ei tehdä Tehty Päivitetään Täydennetään Vuosi 2020

Rakennusperintö

Toimenpidelaji	Kiireellisyys-aste ⁵	Kunnostettava tai hoidettava kohde	Kuvaus	Kpl	Toimenpidesuunnitelma

Maisematarkastelu

Yksityiset suojelualueet

Yksityisillä suojelualueilla ei ole rakennusperintökohteita.

Lisätietoja

Kansallispuistossa ei ole rakennusperintökohteita. Bergströmin torppaa on käsitelty lomakkeella 25.

Arkeologiset kohteet

Toimenpidelaji	Kiireellisyys-aste ⁶	Hoidettava kohde	Kuvaus	Kpl	Toimenpidesuunnitelma
Arkeologisen kohteen hoito	pieni	Sotungin - Håkansbölen kalkkilouhoksen opastuksen kehittäminen	Sotungin - Håkansbölen louhoksen eli nk. Kalkkiruukin opastusta ja hoitoa voidaan kehittää esimerkiksi Adopt-A-Monument toimintamuodon kautta. Louhosalue voidaan kunnostaa nähtävyydeksi osana Kalkinpolt-tajan polkua.		Laaditaan

⁵ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

⁶ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

Inventointi: arkeologiset kohteet	suuri	2007 laaditun kulttuuriperintöinventoinnin täydentäminen	Suunnittelualueen kulttuuriperintöinventointia tulee täydentää erityisesti silloin, jos alueelle kohdennetaan toimenpiteitä, jotka saattavat aiheuttaa uhkaa muinaisjäännöksille.	Ei tarvita
Maisematarkastelu				
Yksityiset suojelalueet				
Kulttuuriperintöinventointia tulee täydentää yksityisten suojelalueiden osalta, jos niille kohdennetaan toimenpiteitä, jotka saattavat uhata muinaisjäännöksiä.				
Lisätietoja				
Sipoonkorven kulttuuriperintöinventoinneista on vastannut Helsingin yliopiston arkeologian oppiaine. Yhteistyötä jatketaan.				
Muut toimenpiteet				
Högberget on perinteinen maisemakohde, jonne suunnitellaan katselulavaa (ks. lomake 21B). Palveluvarustuksen rakentamisessa huomioidaan maisema-arvot. Tarvittaessa voidaan tehdä pienimuotoisia maisemanhoitotoimia. Kulttuuriperinnön hoitoa on myös perinnemaisemien hoito, jota on käsitelty lomakkeella 19.				

21A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet

Selite Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä ja luontomatkailua, koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti määritellään riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa.

Nykyinen käyntimäärä	Vuosi	Kysynnän kuvaus (nykytila)		
95 000	2012	Kansallispuiston perustaminen vuonna 2011 johti käyntimäärän voimakkaaseen kasvuun, ja kasvu jatkui vuonna 2012, vaikkakin maltillisemmin. Valtaosa Sipoonkorven kävijöistä on pääkaupunkiseudulta tulevia päiväretkeilijöitä sekä aivan puiston lähiympäristön asukkaita, joille kansallispuisto on jopa päivittäinen ulkoilukohde. Vuoden 2012 kävijämäärän kasvusta suurin osa selittyy kuitenkin Sipoonkorvessa järjestetyillä suurilla suunnistustapahtumilla (Finnspring ja Jukolan Viesti), joiden yhteenlaskettu osanottajamäärä oli noin 20 000.		
Käyntimääräennuste	Vuosi	Kysynnän kuvaus (tavoite)		
200 000	2025	<p>Kansallispuiston käyntimäärä kasvaa toisaalta puiston tunnettuuden ja toisaalta ympäröivän asutuksen lisääntymisen myötä myös tulevaisuudessa. Puiston kehittämisessä ja palvelujen tarjonnassa varaudutaan vähintään käyntimäärän kaksinkertaistumiseen noin 10 vuoden kuluessa.</p> <p>Mikäli Östersundomin rakentaminen etenee yleiskaavasunnittelun mukaisesti, puiston kävijämäärä kasvaa hyvin voimakkaasti myös vuoden 2025 jälkeen, kun Östersundomin asuinalueet alkavat valmistua. Asutuksen tiivistyminen lisää lähivirkistysalueiden kysyntää, mikä heijastuu voimakkaasti myös läheiseen kansallispuistoon. Nuuskion kansallispuiston välittömään läheisyyteen suunnitellun, 19 000 asukkaalle mitoitettun Histan alueen on arvioitu lisäävän kansallispuiston vuotuista käyntimäärää vuosittain 300 000 käynnillä. Mikäli 65 000 asukkaalle suunnitellun Östersundomin vaikutus olisi samaa luokkaa, kasvaisi Sipoonkorven kansallispuiston käyntimäärä jopa 900 000 käynnillä vuodessa.</p> <p>Lähivirkistyspaineen hallitsemiseksi on keskeistä, että kaavoituksessa osoitetaan riittävä määrä virkistysalueita asutuksen läheltä, kansallispuiston ulkopuolelta. Tällöin pääosa lähivirkistyksestä ohjautuisi virkistysalueille, mikä vähentäisi kansallispuistoon kohdistuvaa kävijäpainetta ja uhkia puiston luontoarvoille.</p> <p>Sipoonkorvessa retkeily ja ulkoilu poikkeavat luonteeltaan useimmista muista kansallispuistoista, jotka sijaitsevat etäämpänä asutuksesta ja joissa retkeillään useimmiten rakennettuja, opastettuja reittejä pitkin. Sipoonkorvessa korostuvat myös päivittäisen ulkoilun ja arkiliikunnan tarpeet. Tämä asettaa haasteita puiston käytön ohjaamiseen sekä palveluiden tarjontaan, sillä varsinkin alueen hyvin tuntevat lähiseudun asukkaat liikkuvat puistossa myös rakennettavan polkuverkoston ulkopuolella. Reitistön suunnittelussa on pyritty kokoamaan laajasti tietoa aikaisemmista suunnitelmista, polkuverkoston nykyisestä käytöstä ja kävijöiden toiveista, jotta reitistö muodostuisi kävijöiden kannalta houkuttelevaksi ja toimivaksi kokonaisuudeksi, jonne pääosa liikkumisesta ohjautuisi.</p>		
Luontomatkailusuunnitelma	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Lisätietoja

Ei tehdä	☐	Tehty	☐	Tehdään	☐	Päivitetään	2016	Sipoonkorven kansallispuiston luontomatkailua suunnitellaan osana viherkehän kokonaisuutta.
Opastusviestintäsuunnitelma		Vuosi		Vuosi		Vuosi		Lisätietoja
Ei tehdä	☐	Tehty	☐	Tehdään	☐	Päivitetään	2015	Maasto-opasteista ja opastusmateriaalista laaditaan tarkempi suunnitelma, jonka mukaisesti opasteet toteutetaan. Suunnitelmassa huomioidaan myös kansallispuiston ulkopuoliset reitistöt ja niiden ja kansallispuiston reittiverkoston yhteensovittaminen.
Toimenpide				Kuvaus				
Käytön ohjaaminen (kansallispuistossa) ja vyöhykkeistäminen (koko suunnittelualueella)				<p>Kansallispuiston käyttö on valtaosin virkistyskäyttöä, jonka erilaisia muotoja ovat mm. retkeily, ulkoilu, luonnon tarkkailu, ratsastus, suunnistus ja maastopyöräily. Myös metsästys ja kalastus ovat osa virkistyskäyttöä. Niihin liittyviä erityiskysymyksiä on käsitelty tarkemmin suunnitelman erätaloutta koskevissa osioissa. Tässä käytön ohjaamisella tarkoitetaan kaiken kansallispuistoon kohdistuvan käytön ja toiminnan ohjaamista ja ensisijaisesti virkistyskäytön eri muotojen ohjaamista.</p> <p>Käytön ohjaaminen ja vyöhykkeistäminen ovat keskeisimpiä keinoja kansallispuistoa koskevien erilaisten tavoitteiden ja tarpeiden yhteensovittamiselle. Ohjaamalla ihmistoimintaa puistossa luonnon kestäville alueille sekä suojaamalla herkkiä alueita esimerkiksi reittien rakentamisella, voidaan välttää virkistyskäytöstä luonnolle aiheutuvia haittoja, kuten maaston ja kasvillisuuden kulumista ja eläinten häiriintymistä.</p> <p>Vyöhykkeistäminen tarkoittaa kansallispuiston jakamista osa-alueisiin käytön tavoitetilan mukaisesti. Vyöhykejako on käsitelty tarkemmin erikseen, ks. lomakkeet 18A ja 18B.</p> <p>Käytön ohjaamisessa keskeisimpiä keinoja ovat retkeilyreitiverkoston ja -rakenteiden suunnittelu ja sijoittaminen alueille, joilla luonto kestää käytön. Reittiverkoston ja siihen liittyvien palveluiden on oltava laadukkaita ja houkuttelevia, Muista kansallispuistoista saatujen kokemusten perusteella yleisesti yli 90 % kävijöistä liikkuu puistossa rakennettuja, opastettuja reittejä pitkin. Virkistyskäytön keskittyminen rakennetuille, opastetuille reiteille ehkäisee tehokkaasti maaston kulumista ja vähentää eläinten häiriintymistä. Kävijöiden kannalta reittiverkosto on helppo ja turvallinen tapa luonnossa liikkumiseen.</p> <p>Retkeilijöitä ohjataan puistoon ensisijaisesti "pääporttien" kautta. Nykyisistä lähtöpisteistä portiksi kehitetään Kuusijärven ulkoilualueetta ja uutena lähtöpisteenä Bakunkärrin-Degermossan aluetta (jatkossa: Knutersintien portti) Knutersintien varressa Landbon pohjoispuolella. Tienvarsiopastus suunnataan näille alueille, ja alueille sijoitetaan myös pysäköintialueet, reittien lähtöpisteet sekä laadukkaat opasteet. Kuusijärvi on jo nykyään joukkoliikenteellä saavutettavissa, ja myös Knutersintien portille pyritään saamaan joukkoliikenneyhteys (ks. tarkemmin lomake 23).</p> <p>Käyttöä voidaan ohjata myös järjestyssäännöllä, jolla voidaan tarvittaessa antaa kävijöitä sitovia liikkumisrajoituksia sekä muita tarvittavia ohjeita. Järjestyssääntöä on käsitelty tarkemmin jäljempänä, ks. lomake 24. Luonnos kansallispuiston järjestyssäännöksi on liitteessä 4.</p>				

Luontokasvatus ja asiakaspalvelu	<p>Kansallispuistolla on hyvän saavutettavuuden ja lähialueen oppilaitosten suuren määrän vuoksi suuri potentiaali luontokasvatuskohteena. Metsähallitus kehittää luontokasvatusta luontokeskus Haltian luontokoulun kautta, yhteistyössä paikallisten toimijoiden, kuten Vantaan Luontokoulun ja luontojärjestöjen kanssa. Myös metsästysjärjestöillä on aktiivista luontokasvatustoimintaa.</p> <p>Luontokasvatuksen tueksi tarvittavia aineistoja voidaan laatia yhteistyössä esim. kehittämishankkeiden kautta. Toimivia konsepteja, kuten erilaisia luontopolkumateriaaleja, tapahtumia ja opetussisältöjä, hyödynnetään ja kehitetään edelleen.</p> <p>Metsähallituksella ei ole Sipoonkorvessa henkilöopastusta. Suomen Luontokeskus Haltian asiakaspalvelu vastaa Sipoonkorpeen liittyviin asiakastiedusteluihin. Metsähallitus ei suunnittele Sipoonkorpeen luontokeskusta, mutta puiston pääporttien yhteyteen voidaan suunnitella eri toimintamalleihin perustuvaa opastuspalvelua esimerkiksi yhteistyössä kuntien tai matkailuyritysten kanssa.</p>
Luontomatkailun yhteistyö	<p>Metsähallitus solmii kansallispuistossa toimivien luontomatkailuyritysten kanssa yhteistyösopimuksen. Yhteistyöyrittäjät sitoutuvat toimimaan Kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti niin, että toiminnassa huomioidaan luonto- ja kulttuuriperintöarvot. Yhteistyösopimuksen myötä yrittäjät saavat palveluilleen myös näkyvyyttä mm. kansallispuistojen verkkosivuilla ja opastusaineistoissa.</p> <p>Luontomatkailutuotteiden kehittäminen on pääsääntöisesti yrittäjien vastuulla, Metsähallitus kansallispuiston hoitajana tarjoaa puitteet yritystoiminnalle.</p> <p>Luontomatkailuyrittäjien käyttöön voidaan varustaa erillinen tukikohta (laavu, kämpä tmv.) kansallispuiston alueelta. Kohdetta ei ole toistaiseksi tarkemmin määritetty, vaan se suunnitellaan erikseen.</p>
Sidosryhmätyö	<p>Virkistyskäytön ohjaamisessa yhteistyö ympäröivien alueiden ja reitistöjen ylläpidosta ja suunnittelusta vastaavien kanssa on erityisen tärkeää. Kansallispuistossa on mm. latuverkosto, josta on lukuisia liittymiä ympäröiville alueille, ja myös kesäretkeilyverkostot toteutetaan vastaavalla tavalla. Metsähallitus toimii yhteistyössä kuntien ulkoilu- ja liikuntareiteistä vastaavien viranomaisten sekä myös reittejä hoitavien järjestöjen kanssa. Tärkeitä hankkeita ovat kulkuyhteyksien rakentaminen Kuusijärven ulkoilukeskuksesta ja Hakunilan urheilupuistosta. Näistä hankkeista vastaa Vantaan kaupunki.</p>
Viestintä	<p>Metsähallituksen pääasiallinen viestintäkanava ovat kansallispuiston verkkosivut (www.luontoon.fi/sipoonkorpi). Kansallispuistosta viestitään myös sosiaalisessa mediassa. Viestinnässä tähdätään puiston luonnonsuojelutavoitteiden sekä virkistyskäytön ja luontokasvatuksen edistämiseen. Tärkeä osa viestintää on sidosryhmätyöhön liittyvä viestintä, jota on käsitelty tarkemmin jäljempänä, ks. lomake 24.</p>

21B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus

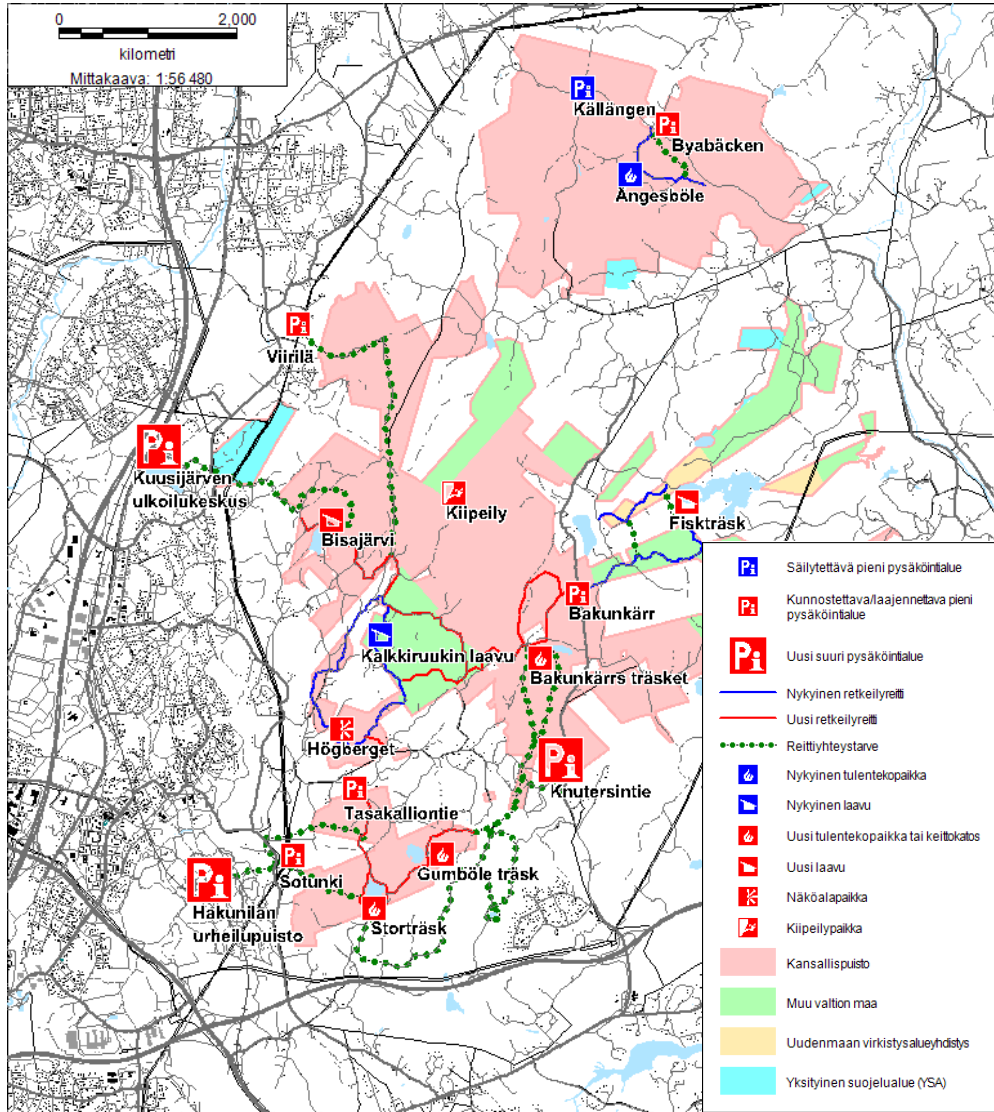
Selite Palveluvarustus -lomakkeessa käsitellään rakennuksia (esim. auto- ja varaustuvat), rakennelmia (esim. laavut, kodat) sekä reittejä. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.

Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys-aste ⁷	Toimenpidesuunnitelma
Palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito	<p>Kansallispuistossa on toistaiseksi hyvin niukasti rakennettuja reittejä ja muuta retkeilyn palveluvarustusta. Reittien ja rakenteiden rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa Metsähallitus.</p> <p>Pääporteiksi rakennetaan Kuusijärven ulkoilukeskus sekä uusi Knutersintien portti. Porteille rakennetaan tai laajennetaan pysäköintialueita, sijoitetaan maasto-opasteita sekä opastettujen reittien lähtöpisteet. Reittisuunnittelussa huomioidaan, että porttien läheisyydessä on tarve lyhyille pistäytymisenkeille, mutta myös yhteydet pidemmille retkille puistoon. Hakunilan urheilupuisto toimii talvella etenkin hiihtäjien porttina puistoon. Muita pienempiä pysäköintialueita ovat Källängen (säilyy nykyisellään), Byabäcken (laajennetaan), Bakunkärr (säilyy nykyisellään tai voidaan kunnostaa myöhemmin, mikäli se Fiskträskin alueen reittien rakentamisen myötä olisi tarpeen), Tasakalliontie (laajennetaan) sekä Sotunki (uusi, Vantaan kaupungin kiinteistölle). Mikäli retkeily- ja luontomatkailevyöhykettä laajennetaan Viirilän suuntaan, tulisi sinne myöhemmässä vaiheessa sijoittaa pysäköintialue, mutta toistaiseksi Viirilässä ei ole kansallispuiston pysäköintiä.</p>	1 (kiireellinen)	Valmistuu 2020
	<p>Puiston pohjoisosassa sijaitseva Ponun perinnepostia –luontopolku on huonokuntoinen ja opastusaineisto on osin kadonnut tai vanhentunut. Polku kunnostetaan retkeilyreitiksi ja nimetään uudelleen Byabäckenin poluksi. Reitin sijainti säilyy pääpiirteissään nykyisellään, mutta Länsitiellä kulkevalle osuudelle etsitään vaihtoehtoista linjausta sekä Länsitien pohjois- että eteläpuolelta. Reittilinjauksissa huomioidaan alueen arvokkaat luontokohteet sekä peltojen ja laitumien käyttö. Kunnostusmenetelmänä on polun pinnoittaminen sorastamalla sekä tarvittavat rakenteet, kuten maastoportaata ja pitkokset. Kunnostus tehdään erillisen toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Polun varrella on tulente-kopaikka ja telttailualue, jotka säilytetään. Sijaintia voidaan muuttaa paremmin kävijöitä palvelevaksi. Polun läheisyydessä sijaitsevaa Bergströmin torppaa on käsitelty jäljempänä, ks. lomake 25.</p>	1 (kiireellinen)	Valmistuu 2015

⁷ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella.

<p>Palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito</p>	<p>Storträskin reitti Tasakalliontien pysäköintialueelta lammelle ja sen ympäri on vakiintuneessa käytössä. Reitti on erittäin huonokuntoinen ja maasto kulunut. Kunnostusmenetelmänä on polun pinnoittaminen sorastamalla sekä tarvittavat rakenteet, kuten maastoportaat ja pitkokset. Kunnostus tehdään erillisen toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Yksityismaalla kulkevasta reitinosasta tehdään sopimus tai kauppa maanomistajan kanssa. Storträsk-lammen eteläpäässä on tulentekopaikka, jonka ylläpidosta on vastannut lammen vuokrannut kalastusyhdisty. Tulentekopaikka siirtyy Metsähallituksen ylläpidettäväksi ja rakennetaan uudelleen. Paikalle voidaan rakentaa myös keittokatos. Vastaavat palvelut toteutetaan seuraavassa vaiheessa Gumböleträsk -lammen rannalle.</p> <p>Em. kiireellisimpien kohteiden jälkeen kunnostetaan seuraavaksi Kalkkiruukin luontopolku (ks. alla) sekä reittiytiedet Knutersintien portilta Kalkkiruukin luontopolulle ja Kuusijärven ulkoilukeskuksesta Bisajärvelle ja edelleen Kalkkiruukin luontopolulle. Bakunkärriältä tulevan reitin varrelle voidaan toteuttaa tulentekopaikka tai keittokatos rakenteineen. Bisajärven rannalle rakennetaan samoin tulentekopaikka tai keittokatos. Reittien rakentaminen käynnistyy vuosina 2015-2016.</p> <p>Kalkkiruukin luontopolku on siirtynyt Helsingin kaupungilta Metsähallituksen ylläpidettäväksi vuoden 2012 alussa. Polku on huonokuntoinen, mistä tuli mm. runsaasti palautetta Sipoonkorven kehittämissä käsitellessä PehmoGis-kyselyssä vuonna 2012. Polku kunnostetaan retkeilyreitiksi ja nimetään uudelleen Kalkinpoltajan poluksi. Reitin sijainti säilyy pääpiirteissään nykyisellään. Kulkuyhteys Kalkinpoltajan polulle opastetaan Tasakalliontien pysäköintialueelta sekä yhdysreiteiltä Kuusijärven ja Knutersintien porteilta käsin. Kunnostusmenetelmänä on polun pinnoittaminen sorastamalla sekä tarvittavat rakenteet, kuten maastoportaat ja pitkokset. Kunnostus tehdään erillisen toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Polun varrella on laavu, joka säilytetään. Polttopuusuoja uusitaan suuremmaksi. Högbergetille, joka on perinteinen maisemakohte, rakennetaan katselulava.</p> <p>Myöhemmin voidaan mahdollisesti toteuttaa reittiytiedet Viirilästä sekä Fiskträskin reitti, mikäli alue siirtyy kokonaisuudessaan Metsähallituksen hallintaan. Viirilän reitti perustuu olemassa olevaan polkuun. Fiskträskin reitti on samoin olemassa oleva polku, joka on osin opastettu, mutta reittilinjauksista on tarpeen muuttaa läheisen asutuksen vuoksi. Mikäli reittialue liitetään kansallispuistoon, reitti toteutetaan osin uutena ympyräreittinä ja Fiskträskin rantaan sijoitetaan laavu ja tulentekopaikka tai mahdollisesti keittokatos. Vaiheen 3 kohteiden toteutus käynnistyy aikaisintaan vuonna 2023.</p> <p>Ratsastus ohjataan järjestyssäänöllä osoitetuille reiteille, jotka perustuvat puiston alueella vanhoihin tieuriin ja jo nykyisellään käytettyihin reitteihin. Vantaalla reitit noudattelevat yleiskaavan linjauksia. Sipoossa ratsastusreittejä kehitetään kunnan toimesta kokonaisuutena, johon kansallispuiston alueen reitistö liittyy.</p>	<p>1 (kiireellinen)</p> <p>2 (melko kiireellinen)</p> <p>2 (melko kiireellinen)</p> <p>3 (ei kiireellinen)</p>	<p>Valmistuu 2015 (Storträsk), Gumböleträsk myöhemmin</p> <p>Valmistuu 2016-2018</p> <p>Valmistuu 2020</p> <p>Valmistuu aikaisintaan 2025</p>
--	---	--	---

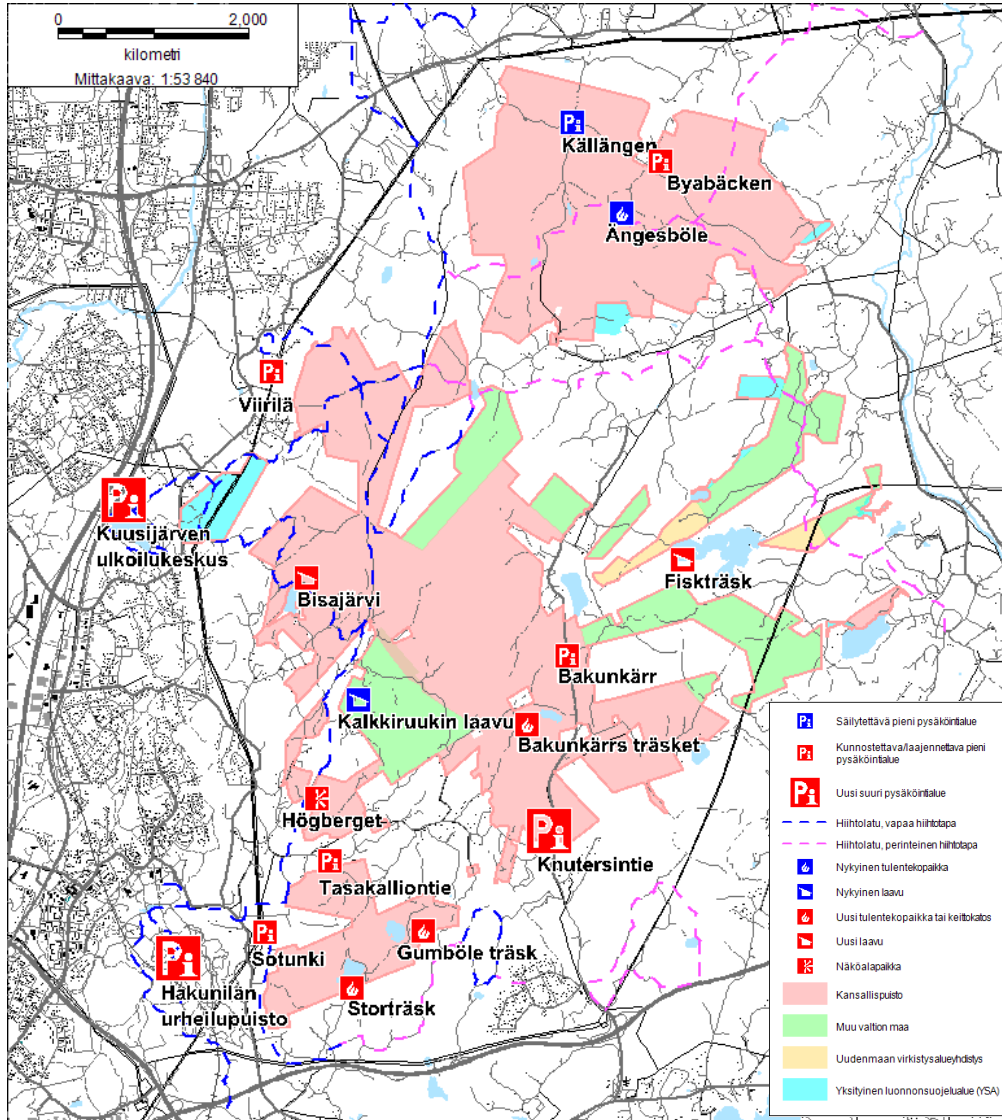
<p>Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito</p>	<p>Kansallispuiston maasto-opasteita on ryhdytty uudistamaan vuonna 2012. Pysäköintialueille, reittien lähtöpisteisiin on sijoitettu ensi vaiheessa infotaulut karttoineen. Maasto-opastuksesta, eli reittien viitoituksesta ja kohdeopasteista, laaditaan tarkempi toimenpidesuunnitelma. Opastus ja viitoitus toteutetaan yhdessä reittien rakentamisen kanssa.</p> <p>Kansallispuiston keskeisin opastuskanava ovat verkkosivut osoitteessa www.luontoon.fi/sipoonkorpi. Kartat ovat saatavissa www.retkikartta.fi -palvelusta.</p>	<p>1 (kiireellinen)</p>	<p>Laaditaan</p>
<p>Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet</p>			
<p>Sipoonkorven reitistö ei sijoitu yksityisille suojelualueille lukuun ottamatta Vantaan kaupungin omistamaa Palokallion YSA-alueetta, jonka läpi kulkee sekä retkeilyreitti että hiihtolatu. Kansallispuiston ulkopuolella reittien hallinnasta ja hoidosta vastaavat joko kunnat tai yhdistykset, esim. urheiluseurat.</p>			
<p>Lisätietoja</p>			
<p>Kansallispuiston huollon ja ylläpidon tarpeisiin tarvitaan tukikohta, joka voidaan toteuttaa tilapäisin rakentein (kontti, parakki tmv.) tai kiinteänä rakennuksena. Päätökset huoltokohdasta ja kansallispuiston huollon toteutustavoista tehdään myöhemmin.</p>			
<p>Yhteenveto</p>			
<p>Sipoonkorven kansallispuistoa kehitetään ensisijaisesti päiväretkikohteena, ja retkeilyreitit ja –palvelut rakennetaan palvelemaan päiväkävijöitä. Pitemmät retket ovat kuitenkin myös mahdollisia osin omatoimisesti, reittien ulkopuolella liikkuen. Retkeilyreitistö rakennetaan alueella olemassa olevan polkuverkoston pohjalta, uusia reittejä ei tässä vaiheessa juurikaan tarvitse raivata. Reittien ja rakenteiden toteutus tapahtuu vaiheittain. Puistoon rakennetaan kaksi pääporttia, Kuusijärven ulkoilukeskus ja Knutersintien portti, joiden yhteyteen sijoitetaan pysäköintialueet ja reittien lähtöpisteet, ja jotka ovat myös joukkoliikenteellä saavutettavissa. Hakunilan urheilupuisto toimii talvella etenkin hiihtäjien porttina puistoon. Tavoitteena on, että pääosa retkeilijöistä saapuisi puistoon porttien kautta. Lähialueen asukkaat ja ulkoilijat kulkevat kansallispuistoon osin myös muita reittejä. Reiteille toteutetaan tarvittava viitoitus sekä maasto-opasteet. Metsähallituksella ei ole Sipoonkorvessa henkilöopastusta, mutta Suomen Luontokeskus Haltian asiakaspalvelu vastaa myös Sipoonkorpeen liittyviin asiakastiedusteluihin. Opastuspalveluja voidaan toteuttaa myös yhteistyössä esimerkiksi kuntien tai matkailuyritysten kanssa.</p>			

Kuva 16. Sipoonkorven kansallispuiston nykyinen ja suunniteltu palveluvarustus sekä reittiyhteydet puiston ulkopuolelle. Kuvassa on esitetty kesäreitit.

Puiston retkeilyreitistön painopiste sijoituu puiston keski- ja eteläosaan. Ensi vaiheessa kunnostetaan Byabäckenin reitti sekä rakennetaan Storträskin reitti, seuraavat työkohteet ovat Kalkkipolttajan polku (Kalkkiruukin luontopolku) ja yhteydet sinne Kuusijärven ulkoilukeskuksen ja Knutersintien rakennettavilta porteilta. Myöhemmässä vaiheessa voidaan mahdollisesti toteuttaa reitti Viirilän suunnalta sekä Fiskträskin alueen reitistöt.

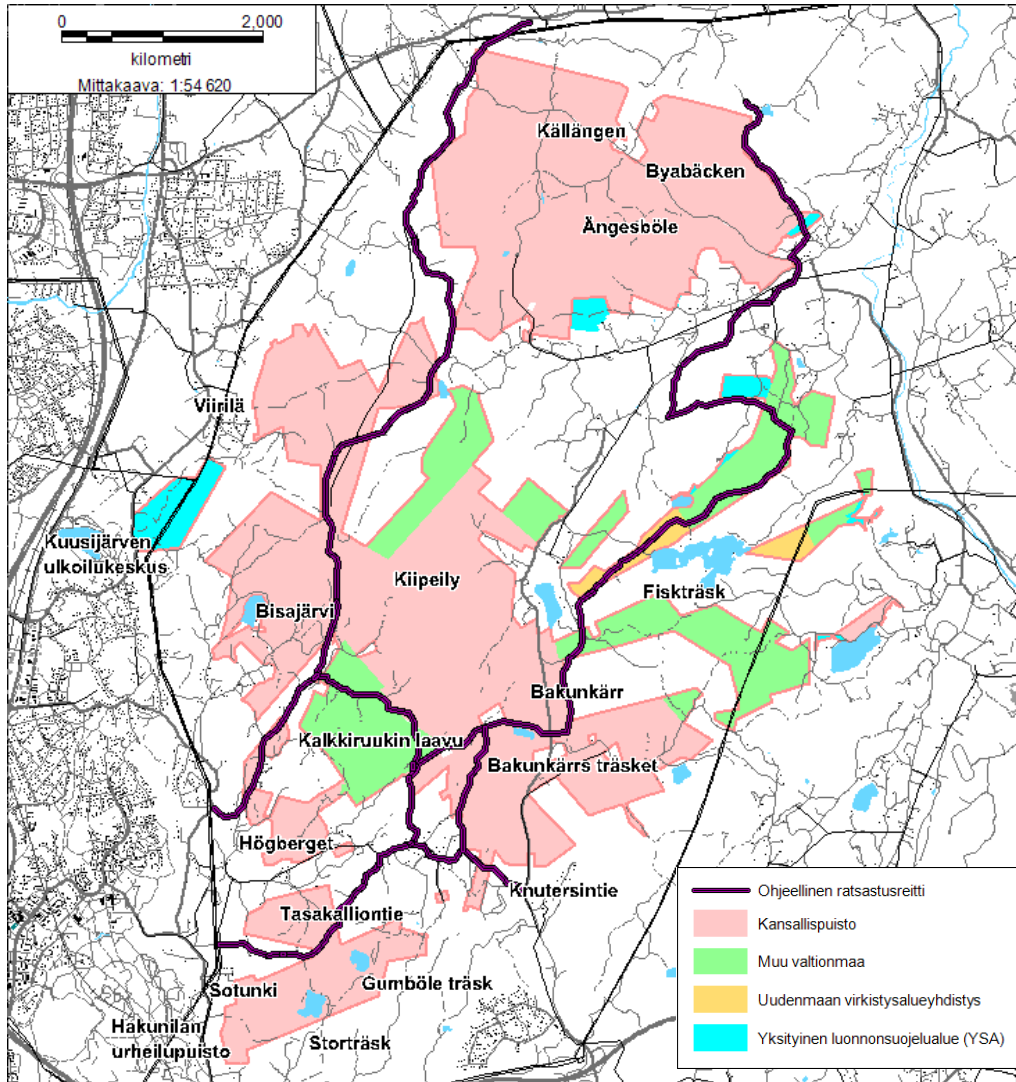
(© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13).

Kuva 17. Sipoonkorven kansallispuiston nykyinen ja suunniteltu palveluvarustus sekä hihtoreitit.

Kansallispuistoon sijoittuu hihtoreittejä, jotka muodostavat Helsingin, Vantaan Hakunilan ja Kuusijärven, Sipoon ja Keravan alueella kattavan latuverkoston. Puistossa on sekä perinteisen että vapaan hihtotavan latu-uria. Latujen ylläpidosta vastaavat kunnat ja paikalliset urheiluseurat. Latuverkosto voidaan säilyttää nykyisen kaltaisena, mutta latu-urien tarkempaa sijaintia voidaan muuttaa tarvittaessa etenkin alueen eteläosassa, kaavoituksen ja rakentamisen edetessä.

(© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13).

Kuva 18. Ohjeelliset ratsastusreitit

Kansallispuiston alueelle sijoittuu Vantaan yleiskaavaan merkittyjä ohjeellisia ratsastusreittejä, sekä nykyisin käytössä olevia ratsastusreittejä myös Sipoon puolella. Ratsastus kansallispuistossa ohjataan järjestyssäännöllä osoitetuille reiteille, jotka Vantaalla noudattelevat yleiskaavan linjauksia. Sipoossa ratsastusreittejä kehitetään kunnan toimesta kokonaisuutena, johon kansallispuiston alueen reitistö liittyy.

(© Metsähallitus 2013, © Suomen ympäristökeskus 2013, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/13).

22 Erätalouden toimenpiteet

Selite	Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittäväällä tarkkuudella.	
Metsästys ja riistanhoito		
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus
ML 8 §:n alue ⁸		Ei alueella
Yleiset vesialueet		Ei alueella
Lupametsästys-alueet ja vuokra-sopimusalueet	Seuranta Poikkeamislupien myöntäminen	Metsästyskiellon astuttua voimaan hirvikantojen sääntely edellyttää poikkeamista luonnonsuojelulain rauhoitussäännöksistä. Poikkeamislupia voidaan lain mukaan myöntää vierasperäisten sekä, jos laji on tullut liian runsaslukaiseksi tai käynyt muuten vahingolliseksi, muidenkin lajien yksilöiden vähentämiseen. Poikkeamisluvista päättää Metsähallitus hakemusten perusteella.
Hirvenajoalueet		Ei alueella
Muut metsästyskäytön ulkopuolelle jäävät alueet	Ei muutoksia nykytilaan	
Riistanhoito	Hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Kansallispuistossa ei ole mahdollista tehdä riistanhoitotöitä. Alueella olevat ruokintapaikat siirretään puiston ulkopuolelle.
Yksityiset suojelualueet	Ei muutoksia nykytilaan	
Riistakantojen kestävä hyödyntämisen suunnittelu ja seuranta	Riistakantojen seurannasta vastaavat paikalliset metsästyseurat ja riistanhoitoyhdistykset toimialueillaan.	

⁸ kunnan asukkailla oikeus metsästyksen valtion mailla

Lisätietoja	<p>Metsästyksestä on neuvoteltu suunnittelun aikana Metsähallituksen, metsästysseurojen, riistanhoitoyhdistysten ja Suomen riistakeskuksen edustajien kesken. Syksyllä 2012 järjestettiin työpaja, jossa mm. käsiteltiin kansallispuiston ja lähialueen riistakantojen tilannetta, eläinten keskeisiä kulkureittejä ja lisääntymisalueita, riistanhoidon ja metsästyksen käytäntöjä ja tulevaisuuden kehityssuuntia sekä osapuolten tavoitteita metsästyksen liittyen. Sekä metsästysseurojen että riistanhoitoyhdistysten näkökulmasta metsästyskielto koettiin negatiiviseksi. Kielteisiä vaikutuksia voidaan kuitenkin jossain määrin lieventää, mikäli mm. hirvenmetsästystä voidaan harjoittaa poikkeamislupien kautta. Näin vähennetään hirvien aiheuttamia liikenne- ja vahinkoriskejä sekä vahinkoa kansallispuistoa ympäröiville metsätalousalueille, ja toisaalta ylläpidetään metsästyksen liittyvää osaamista alueella, sillä etenkin hirvieläinten metsästyksessä tarvitaan hyvää paikallistuntemusta ja tietoa eläinten käyttämistä alueista ja kulkureiteistä. Hirvikantojen sääntelyn ohella poikkeamislupia voidaan myöntää tarvittaessa myös muiden haitallisesti runsastuneiden lajien pyyntiin. Lähinnä kyseeseen tulevat vierasperäiset pienpedot, minkki ja supikoira, mikäli niiden runsastuminen uhkaksi esim. pesimälinnustoa.</p>	
Kalastus		
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus
Yleiset vesialueet		Ei alueella
Pilkkiminen, onkiminen, viehekalastus	Hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Storträsk –lammella astuvat vuokrasopimuksen päättymisen jälkeen 1.1.2015 voimaan jokamiehenoikeuksiin kuuluvat kalastusoikeudet. Muilta osin ei muutoksia nykytilanteeseen.
Lupakalastusvedet	Hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Storträsk –lammen vuokrasopimus päättyy 31.12.2014, jonka jälkeen kansallispuistossa ei enää ole lupakalastusvesiä. Sopimusta ei uusita, koska kirjolohi on vierasperäinen laji, jonka istuttaminen kansallispuistoon on luonnontilaa muuttavana toimena luonnonsuojelulain vastaista. Muihin, kotoperäisiin kalalajeihin perustuvat istutukset eivät ole taloudellisesti kannattavia. Lampi ei myöskään ominaispiirteidensä (mataluus, veden laatu) vuoksi sovellu esim. taimenelle. Myös kirjolohen istuttaminen on edellyttänyt pH:n nostoa kalkitsemalla.
Rajoitus- ja kieltoalueet	Hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Storträsk –lammen vuokrasopimuksen päättyttyä 1.1.2015 alkaen kansallispuistossa ei ole kalastuskielto- tai rajoitusalueita.
Kalakantojen hoito	Purokunnostus	Taimenen nykyiset kutualueet sijaitsevat Ritobäcken-puron alajuoksulla, Byabäcken-puron ja Martiksintien sillan välisellä alueella. Kutusoraikkoja kunnostetaan pöyhinnällä ja lisäorastuksella. Töistä vastaa Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys, joka toimii yhteistyössä Metsähallituksen kanssa.
Yksityiset suojelalueet	Ei muutoksia nykytilaan	
Ammattikalastus	Ei alueella	
Kalakantojen kestävä hyödyntämisen suunnittelu ja seuranta	Byabäckenin ja Ritobäckenin taimenkantoja seurataan osana laajempia alueellisia kalastoseurantoja.	
Lisätietoja		

23 Muun luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet

Selite Lomakkeella määritellään ne suunnittelualueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, poronhoito, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.

Marjastus ja sienestys	
☒ Sallittu	☐ Rajoitettu (Peruste: Luonnonsuojelulakiin perustuva liikkumisrajoitus)
Lisätietoja	Ei muutoksia nykytilaan
Poronhoito	
Toimenpiteet ja käytännöt	
Suosituksset	
Lisätietoja	
Maastoliikenne	
Toimenpide	Kuvaus
Käytön ohjaaminen, lupien myöntäminen, valvonta	Kansallispuistoon ei myönnetä maastoliikennelupia virkistyskäyttötarkoituksiin. Lupia voidaan myöntää lähinnä reitistöjen ja muiden kohteiden huoltoon liittyvään välttämättömään ajoon, kuten latujen ylläpitoon. Huoltoon liittyvässä maastoliikenteessä etusijalla on talviaikainen liikenne, josta aiheutuvat maastovauriot ovat pienempiä kuin kesäaikaisessa liikenteessä. Maastoliikennettä valvotaan Metsähallituksen luontovalvojen ja erätarkastajien toimesta.
Muu liikenne	
Toimenpide	Kuvaus

<p>Käytön ohjaaminen, maankäytön ohjaus</p>	<p>Kansallispuiston ja lähialueen liikenne- ja pysäköintitilannetta on selvitetty Metsähallituksen, kuntien, ELY:n L-vastualueen sekä HSL:n teettämässä liikenneselvityksessä, joka valmistuu syksyllä 2013. Selvityksessä on myös haettu ratkaisuja puiston pysäköinti- paikkojen ja tienvarsiopastuksen suunnitteluun sekä muuhun liikenteen ohjaukseen ja joukkoliikenteen kehittämiseen. Selvityksessä arvioitiin, että pysäköintipaikkojen tarve olisi vuonna 2012, käyntimäärän ollessa 95 000, ollut jo 270 autopaikkaa. Vuotuisen käyntimäärän kasvaminen 200 000 käyntiin edellyttäisi, että käytettävissä on 670 autopaikkaa. On kuitenkin huomattava, että käyntimäärä ei jakaudu tasaisesti vuoden ajalle, ja valtaosan vuotta nykyinenkin paikkamäärä on riittävä. Lisätilan tarve on suurin kesän ja alkusyksyn viikonloppujen aikana, jolloin puistossa on eniten kävijöitä.</p> <p>Metsähallituksen tavoitteena on, että puiston kävijät käyttäisivät yksityisteitä mahdollisimman vähän tiemaksujen ja muulle tienkäytölle sekä yksityisille kiinteistöille aiheutuvan häiriön minimoimiseksi. Asiakasliikenne pyritään siten ohjaamaan lähinnä yleisille teille. Asiakasliikennettä ohjataan vain Nybyggetintielle, jonka kautta on kulku Tasakalliontien ja Trollbergan Traktorimuseon pysäköintialueille. Tiekunnilla on halutessaan mahdollisuus ohjata liikennettä ja pysäköintiä kieltomerkein tai rajoittaa liikennettä puomein. Metsähallitus osallistuu yksityisteiden käytön kustannuksiin yksityistielain ja Maanmittauslaitoksen tieyksikköjen määrittämistä koskevan ohjeistuksen mukaisesti.</p> <p>Joukkoliikenneyhteyksistä kansallispuistoa palvelevat parhaiten Kuusijärven kautta liikennöivät linjat 730 ja 731 (Helsingin ja Korson kautta) ja 68A (Tikkurilasta) sekä Sotungin suunnalla linja 69 (Tikkurilasta). Nybyggetintietä kulkee myös linja 3 (Hakunilasta), jota ei kuitenkaan ajeta sunnuntaisin. Linjaa 3 ajetaan pienellä autolla, joten se ei tällä hetkellä sovellu suurille kävijäjoukoille, mutta voisi hyvin palvella pienempiä puistoon suuntaavia ryhmiä. Lisäksi Landbohon kulkee linja 93, mutta pysäköintä on jonkin verran matkaa puistoon. Linjan jatkaminen pohjoisen suuntaan puiston Knutersintien portille olisi erittäin suositeltavaa. Kuusijärven ja Sotungin linjojen säilyttäminen vähintään nykytasollaan on samoin tärkeää, jotta puiston saavutettavuus joukkoliikenteen keinoin säilyy vähintään nykyisellään tai paranee. Knutersintien portille kulkeva yhteys mahdollistaisi myös liikkumisen joukkoliikenteen avulla siten, että retken lähtö- ja päättämipaikka olisivat eri puolilla. Metsähallitus antaa lausunnon Vantaan linjastosuunnitelmasta vuonna 2013 sekä vastaavista tulevista kehittämissuunnitelmista.</p>	
<p>Liikkuminen</p>		
<p>Toimenpide</p>	<p>Toiminto</p>	<p>Kuvaus</p>
<p>Käytön ohjaaminen</p>	<p>Maastopyöräily</p>	<p>Maastopyöräily on sallittua kansallispuistossa polku-urilla. Tämä koskee sekä merkittyjä retkeilypolkuja että muita polku-uria.</p>
<p>Käytön ohjaaminen</p>	<p>Ratsastus</p>	<p>Ratsastus on sallittua kansallispuiston alueella osoitetuilla reiteillä, joita on aiemminkin käytetty ratsastusreiteinä. Ratsastusta koskeva määräys tulee lopullisesti voimaan, kun kansallispuiston järjestysääntö vahvistetaan</p>
<p>Ei aktiivisia toimenpiteitä</p>	<p>Koiravaljakko</p>	<p>Koiravaljakko-ajo on mahdollista jokamiehenoikeudella. Kansallispuistossa ei ole koiravaljakkoreittejä.</p>
	<p>Porovaljakko</p>	<p>Ei alueella</p>

Käytön ohjaaminen	Kiipeily	Kiipeily on sallittua alueilla, joita on käytetty kiipeilyyn jo pitkän aikaa. Käytön seurauksena kalliit ovat muuttuneet paljaksi, joten kiipeilyn jatkaminen ei aiheuta uusia haittoja sammal- tai muulle lajistolle. Hakojen ym. kiinnittäminen kallioihin on kielletty, eikä Metsähallitus ylläpidä kohteita, vaan kiipeilyä harrastetaan omatoimisesti.
Urheilutapahtumat ja järjestetty urheiluseura- tai vastaava toiminta		
Toimenpide	Kuvaus	
Yhteistyö Käytön ohjaaminen	Kansallispuistossa voidaan järjestää pienimuotoisia urheilu-, ulkoilu- ja muita tapahtumia, kuten suunnistuskilpailuja. Järjestelyistä ja käytettävistä alueista sovitaan Metsähallituksen ja järjestäjien kesken tapauskohtaisesti. Tapahtumia järjestettäessä on huomioitava puiston luontoarvot ja muu käyttö. Keväällä ja alkukesällä lintujen pesintä- ja eläinten lisääntymisaikaan suurempien tapahtumien järjestämistä tulisi välttää.	
Partio- ja muu leiritoiminta		
Toimenpide	Kuvaus	
Käytön ohjaaminen	Kansallispuistossa toimii useita partiolippukuntia. Rakennettavat reitit ja tulenteko- ja leiriytymispaikat ovat myös partiolaisten käytössä. Genaträskin alueella on partiolaisten kämpä, jonka vuokrasopimusta voidaan jatkaa nykyisin ehdoin. Mikäli puistoon rakennetaan varausperiaatteella toimiva kota tai kämpä, tulee se olemaan myös partiolaisten käytössä.	
Maa-ainesten otto		
Toimenpide	Kuvaus	
Ei muutoksia nykytilaan	Kansallispuistossa ja yksityisillä luonnonsuojelualueilla maa-ainesten ottaminen on kielletty.	
Metsätalous		
Toimenpide	Kuvaus	
Ei muutoksia nykytilaan	Kansallispuistossa ja yksityisillä luonnonsuojelualueilla ei harjoiteta metsätaloutta. Kansallispuistoa ympäröivät metsät ovat pääsääntöisesti talouskäytössä, eikä tällä suunnitelmalla ole vaikutusta niiden käyttöön. Mahdollisista puunkuljetuksista kansallispuiston kiinteistöjen läpi sovitaan tapauskohtaisesti. Kuljetuksista ei saa aiheutua vahinkoa luontoarvoille eikä maaperävaurioita, joten lähinnä tulee kysymykseen talviteiden käyttö.	
Polttopuun otto		
Toimenpide	Kuvaus	
Ei muutoksia nykytilaan	Kansallispuistossa ja yksityisillä luonnonsuojelualueilla polttopuun otto on kielletty. Metsähallitus vastaa kansallispuiston tulentekopaikkojen polttopuuhuollosta.	
Pohjaveden otto		
Toimenpide	Kuvaus	
Ei muutoksia nykytilaan	Suunnittelualueelta ei oteta pohjavettä. Virkistyskäytön vuoksi kansallispuistossa voi olla tarvetta juomavesipisteille, kuten porakaivoille. Näistä päätetään retkeilyreittien toimenpidesuunnittelun yhteydessä.	
Muu toiminta		

NYKYTILAN KUVAUS

ARVOT JA UHAT

TAVOITTEEN ASETTELU

TOTEUTUS

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

SEURANTA

LÄHTEET

LIITTEET

Toimenpide	Kuvaus
Koirien harjoitustoiminta	Nykyisen kansallispuiston alueella on jo pitkään järjestetty mm. pelastuskoirien harjoituksia. Metsähallitus voi myöntää järjestettyihin pelastuskoiraharjoituksiin maanomistajan luvan. Harjoituksissa voidaan tällöin poiketa yleisestä koiran kiinnipitovelvollisuudesta. Muissa tilanteissa (pl. koiran käyttö hirvenajoon) koiran tulee olla kansallispuistossa kytkettynä.
Lisätietoja	

24 Hallinto

Selite Lomakkeella määritellään suunnittelualueen hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.

Suunnittelualueesta vastaavat tahot

Sipoonkorven kansallispuiston hallinnosta ja hoidosta vastaa Metsähallitus. Muista valtion maista vaihtomaiksi käytettävät maat ovat Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hallinnassa. Mikäli vaihtomailla todetaan olevan suojeltavia luontoarvoja, niitä voidaan myös liittää kansallispuistoon.

Yksityisistä suojelualueista vastaavat maanomistaja sekä rauhoitusmääräysten valvonnan ja poikkeamislupien osalta Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Suojelualueiden perustamistoimet ja hallinta

Toimenpide	Kuvaus
Suojelualuekiinteistön muodostaminen	Kansallispuistoon perustetaan suojelualuekiinteistöt Maanmittauslaitoksen johdolla tapahtuvissa kiinteistötoimituksissa. Sipoon kunnassa toimitus on käynnistetty vuonna 2012, ja Vantaalla ja Helsingissä se käynnistyy 2013. Toimituksessa kansallispuistoon kuuluvat kiinteistöt yhdistetään kussakin kunnassa yhdeksi kiinteistöksi, joka merkitään kiinteistörekisterissä ns. suojelualuekylään (tunnus 891). Puiston rajojen sijainti ja rasiitteet selvitetään.
Rajan merkitseminen	Kansallispuiston rajat merkitään maastoon sekä kiinteistömuodostamislain mukaisesti rajapyykein että luonnonsuojelualueiden merkinnästä annetun asetuksen mukaisesti kilvin ja maalimerkein.
Järjestyssäännön antaminen	Kansallispuistolle laaditaan järjestyssääntö, joka tulee voimaan Metsähallituksen päätöksellä sen jälkeen, kun ympäristöministeriö on vahvistanut suunnitelman. Järjestyssäännöllä voidaan antaa kävijää sitovia määräyksiä mm. liikkumisen ohjaamiseksi tietyille alueille ja reiteille. Järjestyssäännön valmistelussa noudatetaan tämän hoito- ja käyttösuunnitelman linjauksia. Luonnos järjestyssäännöksi on suunnitelman liitteenä.

Rasiitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Toimenpide	Kuvaus
Ei toimenpiteitä	Suunnitelmalla ei ole vaikutusta puistossa olevien partiokämpän, johdinalueiden ja puolustusvoimien varastoalueen vuokrasopimuksiin. Metsästystä ja kalastusta koskevia vuokrasopimuksia on käsitelty lomakkeella 22.

Turvallisuus ja valvonta

Toimenpide	Kuvaus	
Valvonta	Kansallispuiston valvonnasta vastaavat Metsähallituksen erätarkastajat ja muu henkilöstö.	
Valmiudet	☐ Öljyonnettomuussuunnitelma	Ei tarvita
	☐ Metsäpalontorjuntasuunnitelma	Ei laadita erikseen
Palvelurakenteiden turvallisuus	☐ Rakennusten pelastussuunnitelma	Ei tarvita
	☐ Rakennusten palotarkastus	Ei tarvita

	☒	Kohteiden nimi- ja koordinaattimerkinnot	Lisätään retkeilyrakenteiden yhteyteen rakennustöiden edetessä.				
	☒	Pelastusyhteistyö	Tehdään alueellisten pelastuslaitosten kanssa tarvittaessa				
Yhteistyö							
Alueellinen ja paikallinen yhteistyö	Metsähallitus hoitaa kansallispuistoa tiiviissä yhteistyössä puiston lähialueen asukkaiden, alueella toimivien yhdistysten, kuntien ja ympäristöhallinnon viranomaisten sekä muiden intressiryhmien kanssa.						
Kansainvälinen yhteistyö	Sipoonkorven kansallispuistossa ei toistaiseksi ole merkittäviä kansainvälisiä yhteistyökuvioita. Malleja Sipoonkorven tyyppisen kaupungin lähellä sijaitsevan kansallispuiston hoitoon voidaan hakea myös kansainvälisten yhteyksien kautta.						
Alueen hallintaan ja hoitoon liittyvät yhteistyötahot	Tärkeitä yhteistyötahoja ovat puiston lähialueen asukkaat, matkailuyrittäjät ja muut toimijat, kuten kuntien ja ympäristöhallinnon viranomaiset. Kumppanijärjestöjä ovat puiston lähialueella toimivat asukasyhdistykset, retkeily- ja luonnonsuojelujärjestöt, metsästysseurat ja riistanhoitoyhdistykset.						
Alueen hallintaan liittyvät vakiintuneet yhteistyömuodot	☐	Neuvottelukunta	☒	Yhteistyöryhmä	☐	Muu, mikä?	Metsähallitus on käynnistänyt yhteistyöryhmän toiminnan vuonna 2012. Hallituksen esityksen mukaisesti vastuu yhteistyöryhmän toiminnasta siirtyy Uudenmaan ELY-keskukselle hoito- ja käyttösuunnitelman valmistumisen jälkeen.
Lisätietoja							

25 Rakennuskanta

Selite Suunnittelualueella voi olla rakennuksia ja rakennelmia, jotka eivät liity alueen suojeluarvoihin (kulttuuriperintöön) eivätkä virkistyskäyttöön. Tällaisia ovat mm. suojelualuehankintoihin liittyneet, vanhat asuin- ja lomarakennukset. Lomakkeelle kirjataan tällaiset rakennukset ja rakennelmat ja niihin liittyvät toimenpiteet.

Toimenpide	Kohde	Omistaja	Toimenpiteen kuvaus
Rakennuksen purkaminen tai muu jatkokäyttö	Bergströmin torppa	Metsähallitus	Bergströmin torpan rakennukset (torppa ja aitta) puretaan tai siirretään muuhun jatkokäyttöön. Bisajärven rannalla sijaitseva mökki puretaan tai siirretään muuhun jatkokäyttöön. Rakennusmateriaalia voidaan hyödyntää muualla kansallispuistossa tai esim. siirtää aitta kokonaisuudessaan liiteriksi tai muuhun varastokäyttöön.

Erityismääräykset

Yksityiset suojelualueet

Yksityisillä suojelualueilla ei ole rakennuksia.

Lisätietoja

Bergströmin torppa ja aitta sijaitsevat vanhalla valtionmaalla ja ovat Metsähallituksen omistuksessa. Bisajärven rannalla sijaitseva mökki on tullut Metsähallituksen omistukseen luonnonsuojelualuehankinnan yhteydessä. Kansallispuistossa olisi tarvetta lähinnä huoltotukikohdalle tai matkailuyrittäjien ja muiden ryhmien varattavissa olevalle tukikohdalle, mutta sekä Bergströmin torppa että Bisajärven mökki soveltuvat heikosti kumpaankin näistä.

26 Resurssit

Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mikäli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja, kuten ELY-keskusta tai kuntaa koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella.		
Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat	2013. Laskettu 15 vuoden suunnitelmakaudelle. Tässä esitetyt kustannukset ovat lähinnä Metsähallituksen kustannuksia. Mm. pysäköintialueiden rakentamisessa voidaan myös toimia yhteistyössä esim. kuntien kanssa ja osin jakaa kustannuksia.		
Kohde	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset	10 000 - 22 500	80 000	Jatkuvat: Kaluston ja huoltotukikohdan ylläpito Kertaluonteiset: Huoltotukikohta, sis. toimisto- ja sosiaalitala tilapäisenä rakenteena (kontti tai parakki). <i>Vertailu: Kiinteään huoltotukikohdan investointikustannukseksi on arvioitu 340 000 eur. Huoltotukikohdan tarve on suurin seuraavien 10 vuoden aikana kansallispuiston rakentamisvaiheessa, mutta tämän jälkeen tarvetta ei välttämättä ole.</i>
Rakennelmat	10 000- 22 500	186 000	Jatkuvat: Rakennelmien ylläpito (sis. mm. polttopuut) Kertaluonteiset: 8 keittokatos-/tulentelekkopaiikkaa (sis. puuvaja ja käymälä), 5 laavua (sis. puuvaja ja käymälä), a´ 12 000 eur (luvuissa myös Byabäckenin ja Kalkkiruukin kunnostettavat), katselulava 30 000 (sis. käymälä)
Reitit	10 000- 22 500	420 000	Jatkuvat: Reittien ylläpito (sis. mm. sorastukset) Kertaluonteiset: Reittien rakentaminen ja kunnostus 28 km (nykyiset 6 km ja uudet max 22 km), 15 000/km sisältäen 1 htkk/km, sisältää myös reittimerkinnot (viitat, maalimerkit, käpymerkit)
Maasto- ja tienvarsiopasteet	10 000 – 22 500	145 000	Jatkuvat: Maasto-opasteiden ylläpito Kertaluonteiset: Tienvarsiopasteet 100 000 eur, P-paikkojen (8 kpl) suuret opastetaulut a´2500 eur (sisältää kehikon + 5 A0-taulua), sisällöntuotto näihin 15 000 eur, pienemmät maasto-opasteet taikopaikoille 10 000 eur

Opastuspalvelut ja opastusviestintä	30 000	328 000	Jatkuvat: Asiakaspalvelun ostopalvelut, tapahtumajärjestelyt ym. Kertaluonteiset: Verkko- ja mobiiliopastuksen kehittäminen (hankerahoituksella), opastusviestintäsuunnitelma, luontomatkailevuunnitelma
Kävijälaskenta, kävijä-, yritys- ym. tutkimukset	1 000	63 000	Jatkuvat: Kävijälaskurien ylläpito Kertaluonteiset: 2 kävijätutkimusta (yht. 12 htkk), 1 yritystutkimus 6 htkk, (htkk 3500 eur/kk)
Henkilöstökulut	105 000		Huolto ym. ylläpito. 2,3 htv
Virkistyskäyttö yhteensä	176 000 – 226 000 (Suunnitelmakauden alku – loppu)	1 222 000	Huom! Henkilöstömitoituksessa ja ylläpitokulujen laskennassa on huomioitu vankityöstä aiheutuva kustannus, mutta ei tulorahoitusta!
Luontoinventointi		30 000	Inventointi, puiston inventoimaton pinta-ala
Ennallistaminen	-	-	Tässä vaiheessa ei erillistä budjettia, koska ei suunniteltuja töitä. Virkistyskäytön puolella henkilöstökuluihin käytettävää voidaan hyödyntää tässä.
Lajistonhoito	-	-	Tässä vaiheessa ei erillistä budjettia, koska ei suunniteltuja töitä. Virkistyskäytön puolella henkilöstökuluihin käytettävää voidaan hyödyntää tässä.
Muu luonnonhoito	1 000		Luonnonhoitotöihin liittyvät virkatyöt
Luonnonsuojelun seurannat	1 000		Luonnonsuojelun seurannat virkatyönä vuosittain
Luonnonsuojelu yhteensä	2 000	30 000	
Rakennusperintö		5 000	Bergströmin torpan purkaminen tai muu jatkokäyttö
Arkeologiset kohteet		5 000	Kalkkiuunin louhoksen muinaisjäännöksen kunnostus
Muu kulttuuriperinnön hoito		5 000	Kulttuuriperintöinventoinnin täydentäminen

Kulttuuriperintö yhteensä	0	15 000	
Kiinteistötoimitus ja rajojen avaus ja merkintä		220 000	Kiinteistötoimituksen kustannukset (toimitusmaksut, rajojen avaus ja merkintä, työvälineet, 1,5 htv)
Yksityisteiden tiemaksut	7 000		
Pysäköintialueet	Vuosiylläpito 10 000	Uudet vähintään 300 000	Luvut tarkentuvat liikenneselvityksen valmistuessa
Puiston hallinnon toimintatapojen kehittäminen (hallinnointi, sidosryhmätyö, muu yhteistyö, vapaaehtoistyö, näihin liittyvä viestintä)	30 000	10 000	Sis. henkilöstökulut (puistonjohtaja ja alueiden hallinnan erikoissuunnittelija) ja käännöskulut
Hallinto- ja muut kulut yhteensä	47 000	530 000	
Kaikki yhteensä	225 000 – 275 000 (Suunnitelmakauden alku – loppu)	1 797 000	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) € Min. 5 172 000 eur

NYKYTILAN KUVAUS

ARVOT JA UHAT

TAVOITTEEN ASETTELU

TOTEUTUS

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

SEURANTA

LÄHTEET

LIITTEET

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

27 Ympäristövaikutusten arviointi

<p>Selite</p>	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelmassa arvioidaan suunniteltujen toimenpiteiden ekologisia, sosiokulttuurisia ja taloudellisia vaikutuksia eli suunnitelmasta aiheutuvien muutosten oletettuja seurauksia. Ekologiset vaikutukset kohdistuvat lähinnä maisemaan, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eläimistöön tai luonnon monimuotoisuuteen. Sosiokulttuuriset vaikutukset kohdistuvat ihmisten terveyteen, elinoloihin, viihtyvyyteen, yhdyskuntarakenteeseen, henkiseen tai aineelliseen kulttuuriperintöön. Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat esim. luonnonvarojen hyödyntämiseen, työllisyyteen tai taloudelliseen tilanteeseen suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä. Hoito- ja käyttösuunnitelmien taloudellisia vaikutuksia tarkastellaan lähinnä paikallistalouden tasolla. Arvioinnilla varmistetaan, että suunnitelman ratkaisut ovat sellaisia, ettei niiden toteuttaminen aiheuta haittaa suunnittelualan ympäristölle. Toisaalta vaikutusten arviointi on keino tarkistaa suunnitelman linjausten oikeellisuutta: saadaanko asetettujen tavoitteiden avulla aikaan sellaisia hyötyjä, jotka edesauttavat suunnitteluetua koskevien päämäärien saavuttamista.</p>				
Toimenpide	Vaikutuksen kuvaus	Vaikutuksen tyyppi			Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
		Ekologinen	Sosiokulttuurinen	Taloudellinen	
<p>Luonnontilan säilyttäminen</p>	<p>Luonnontilan säilyttäminen turvaa kansallispuistossa suojeltavien lajien ja luontotyyppien säilymistä sekä parantaa uhanalaisten lajien ja luontotyyppien suojelun tasoa.</p>	<p>x</p>			<p>Luonnontilan säilyttäminen raamittaa kansallispuiston virkistys- ja luontomatkailukäyttöä, koska puistossa harjoitettavilla aktiviteeteilla ei saa muuttaa luonnon tilaa suojelusäännösten vastaisesti. Hoito- ja käyttösuunnitelma ei tuo lisärajoitteita luonnonsuojelulain ja puiston perustamislain rauhoitusmääräyksiin, vaan lähinnä tarkentaa niitä.</p>
<p>Vyöhykkeistäminen</p>	<p>Vyöhykkeistäminen avulla määritellään kansallispuiston kehittämisen tavoitteita aluetasolla. Suunnitelmassa on esitetty ensisijaiset retkeilyvyöhykkeet sekä kaksi aluetta, joiden suuntaan retkeilyreitistöä palveluineen voidaan mahdollisesti laajentaa, mikäli puiston kävijäpaine kasvaa merkittävästi. Retkeilyvyöhykkeillä herkkiä luontokohteita suojataan reittien sijoittamisella ja rakentamisella (ks. alla kohta käytön ohjaus ja palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito). Herkimmät luontokohteet sijoittuvat pääosin syrjävyöhykkeelle, jonne ei ohjata virkistyskäyttöä.</p>	<p>x</p>			

Käytön ohjaaminen	Kansallispuiston kestävä käyttö edellyttää kävijöiden opastusta ja ohjaamista. Se, kuinka hyvin puiston käyttöä kyetään ohjaamaan, riippuu hyvin pitkälle opastuksen ja palvelujen toimivuudesta ja saatavuudesta. Virkistyskäytön ekologisia haittavaikutuksia, kuten maaston ja kasvillisuuden kulumista ja eläinten häiriintymistä, voidaan vähentää etenkin kävijöiden ja maankäytön ohjaamisella ja sijoittamalla puiston retkeilyreitit ja palvelut alueille, jotka kestävät käyttöä. Sosiaalisia haittavaikutuksia, kuten häiriöitä ympäröivälle maankäytölle sekä polkujen levenemistä sekä ruuhkaantumista voidaan hallita samoin keinoin, ja mitoittamalla puiston ja ympäröivien alueiden virkistyspalvelut kysyntää vastaaviksi. Käytön ohjaamisella vähennetään myös virkistyskäytön mahdollisia haittoja herkästi häiriintyvälle lajistolle sekä yksityisten alueiden ja yksityisteiden käytölle.	x	x		Haasteena on lähivirkistyskäytön ohjaaminen, sillä asutuksen välittömässä läheisyydessä sijoittuvassa kansallispuistossa liikutaan väistämättä myös retkeilyreittien ulkopuolella. Laadukkaan reitistön toteuttamisella myös lähivirkistyskäyttöä voidaan osin ohjata retkeilyreiteille.
Maankäytön ohjaus	Sipoonkorpea kehitetään osana pääkaupunkiseudun viherkehää niin, että ekologiset ja toiminnalliset (reitistön) yhteydet muihin pääkaupunkiseudun suojelualueisiin säilyvät ja paranevat. Ekologiset yhteydet turvaavat lajiston leviämismahdollisuuksia alueelta toiselle sekä geenivaihtoa populaatioiden kesken. Toiminnalliset yhteydet edistävät luonnon virkistyskäyttöä tuoden siten terveys- ja hyvinvointihyötyjä. Asutuksen tiivistyessä lähivirkistysalueiden tarve kasvaa, ja kuntien rooli maankäytön ohjaamisessa tätä vastaavasti on merkittävä.	x	x	x	Luontoarvojen ja ekologisten yhteyksien huomioiminen kaavoituksessa on keskeistä niiden säilyttämiseksi. Pääkaupunkiseudun kasvavat rakentamispaineet uhkaavat ekologisen verkoston säilymistä.
Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Opastuksella parannetaan virkistyskäytön mahdollisuuksia, ohjataan virkistyskäyttöä siihen tarkoitetuille alueille ja vähennetään häiriöitä yksityisillä alueilla ja teillä. Opastuksella myös edistetään tietoisuutta luonnosta ja ympäristöstä.	x	x		Maasto- ja verkko-opasteiden puutteet vaikeuttavat puiston käytön ohjausta. Opastusaineiston saattaminen kansallispuistolta edellytettävälle tasolle tapahtuu puiston perustamiseen nähden muutaman vuoden viiveellä.
Palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito	Laadukkaat, huolletut reitit, tulenteko- ja taukopaikat sekä muut palvelut lisäävät viihtyisyyttä ja turvallisuutta ja ohjaavat virkistyskäyttöä siihen tarkoitetuille alueille. Rakentamisella, kuten reittien kestäväinnillä, pitkостuksella, maastoportailia ym. vähennetään maaston kulumista.	x	x		Palveluvarustuksen puutteet vaikeuttavat puiston käytön ohjausta. Palveluvarustuksen saattaminen kansallispuistolta edellytettävälle tasolle tapahtuu puiston perustamiseen nähden muutaman vuoden viiveellä.

Kävijäseuranta	Seurannalla saadaan tietoa puiston kävijämääristä ja niiden kehityksestä alueittain. Osana seurantaa tehtävillä kävijätutkimuksilla selvitetään myös mm. tyytyväisyyttä puistoon ja sen palveluihin sekä harrastuksia puistossa. Seuranta palvelee käytön ohjausta ja opasteiden, reittien ja palvelurakenteiden sijoittamista.		x		-
Valvonta	Valvonta kohdistuu mm. reittien, rakenteiden ja opasteiden kuntoon (mm. ilkvallan torjunta ja rakenteiden turvallisuudesta huolehtiminen) ja kansallispuiston rauhoitusmääräysten noudattamiseen (suojeluarvojen turvaaminen). Laajimmat valvontaoikeudet on Metsähallituksen erätarkastajilla. Myös muut Metsähallituksen edustajat tekevät valvontaa osana työtehtäviään.		x	x	Sipoonkorpea ympäröivä tiheä asutus ja alueen hyvä saavutettavuus lisäävät valvonnan tarvetta, koska mm. ilkvallatariskin voidaan arvioida olevan korkeampi kuin kansallispuistoissa keskimäärin.
Luontotyyppi-inventointi	Inventointi tuottaa tietoa luontotyyppien sijoittumisesta ja tilasta puistossa. Tietoa hyödynnetään mm. käytön ohjauksessa.	x		x	-
Lajistoinventointi	Inventointi tuottaa tietoa puiston lajistosta ja sen tilasta. Tietoa hyödynnetään mm. käytön ohjauksessa.	x			-
Ennallistaminen	Metsien ja soiden ennallistamisella nopeutetaan talouskäytössä olleiden alueiden palautumista kohti luonnontilaa, ja parannetaan näin suo- ja metsälajiston elinolosuhteita. Puiston nykyiset ennallistamissuunnitelmat on pääosin toteutettu, uusia laaditaan tarpeen mukaan.	x			Jos ennallistamistoimia tehdään, ne ajoitetaan lintujen pesimäkauden ulkopuolelle. Konetyö voi aiheuttaa maaston kulumista ja maisemahaittaa sekä häiriötä lajistolle ja virkistyskäytölle. Haitat ovat lyhytaikaisia. Konetyöt pyritään tekemään talvikaan maan ollessa jäässä. Ennallistamistöistä on keskusteltava sidosryhmien kanssa ja tiedotettava riittävästi, jotta vältetään väärinkäsityksiä.
Luonnonhoito	Hoitotoimia ovat laidunnus, niitto, raivaus ja lehtojen hoito, lähinnä kuusen poisto. Hoitotoimin ylläpidetään avoimia ja puoliavoimia perinnebiotooppeja ja parannetaan niistä riippuvaisen lajiston elinolosuhteita.	x			Perinnebiotooppien lajisto on riippuvainen hoitotoimista. Puutteet luonnonhoidossa voivat johtaa lajiston elinolosuhteiden ja siten puiston luontoarvojen heikentymiseen.
Vierasperäisten lajien torjunta	Torjuntatoimet kohdistuvat erityisesti vierasperäisiin kasvilajiin (tällä hetkellä etenkin lupiini, mahdollisesti myös jätti-	x			Pienpetopyynnistä kiinnostuneita metsästäjiä ei välttämättä löydy, kun

	palsami ja jättiputki) sekä pienpetoihin (supi, minkki). Lu-piinkasvustot pyritään hävittämään puiston alueelta. Vierasperäisten pienpetojen pyyntiin voidaan myöntää poikkeamislupia (ks. alla).				pienriistan metsästys puistossa päättyy luonnonsuojelulain rauhoitusmääräysten astuessa siirtymäajan päätyttyä voimaan.	
Seuranta	Luontotyyppien ja lajiston seurannalla kerätään tietoa puiston luontoarvoista, jolloin epäsuotuisaan kehitykseen voidaan puuttua. Seuranta kohdistuu uhanalaisten ja direktiivilajien ja -luontotyyppien lisäksi myös mm. hirvieläinkantoihin.	x			-	
Arkeologisen kohteen hoito	Kulttuuriperinnön hoitotoimia tehdään muinaisjäännöskohteilla (lähinnä Kalkkiuunin rauniot) Museoviraston ohjeiden mukaisesti. Hoitotoimilla edistetään kohteiden säilymistä ja parannetaan kävijäturvallisuutta.			x	-	
Maisemanhoito	Luonnonhoito monipuolistaa kansallispuiston maisemia, kun metsämaiseman ohella puistoon sisältyy myös arvokkaita, hoidettuja perinnemaisemia. Hoitotoimia ovat laidunnus, niitto, raivaus ja lehtojen hoito, lähinnä kuusen poisto. Muita maisemanhoitokohteita voivat olla virkistyskäyttö- ja nähtävyyshoito, joissa voidaan tarvittaessa tehdä pienimuotoisia maiseman avauksia tai raivausta virkistyskäytön edellytysten parantamiseksi.	x	x		Maisemanhoito ei saa vaarantaa puiston suojelutavoitteita.	
Luontokasvatus	Luontokasvatuksella edistetään tietoisuutta luonnosta sekä luonto- ja ympäristöasioiden huomioon ottamista.	x	x		-	
Luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen	Yhteistyösopimuksilla edistetään laadukkaiden ja kestävien matkailupalveluiden tarjontaa sekä luontoarvojen huomioimista.			x	x	Kestävän luontomatkailun periaatteiden mukainen toiminta edellyttää tietoisuutta periaatteiden sisällöstä (koulutusta) ja sitoutumista periaatteiden mukaiseen arvopohjaan. Muilla tavoin toimivat yrittäjät voivat heikentää myös yhteistyöyrittäjien asemaa ja yritysimagea.
Sidosryhmätyö	Säännöllisellä yhteistyöllä paikallisten ja alueellisten sidosryhmien kanssa vähennetään kansallispuistoon liittyviä ristiriitoja ja edistetään avoimuutta, tiedonvälitystä, näkemysten yhteensovittamista ja laajempaa omistajuutta puistosta.			x		Suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi ja kansallispuiston sujuvan hallinnon ja hoidon toteuttamiseksi osallistavaa työtä ja sidosryhmätyötä tulee jatkaa aktiivisesti myös hoito- ja käyttösuunnitelman valmistuttua.

Vapaaehtoistyö	Vapaaehtoistyöllä voidaan saada lisäresursseja kansallispuiston hoitoon ja lisätä positiivisia omistajuuden ja osallistumisen kokemuksia.		x	x	Vapaaehtoistyö edellyttää työohjausta Metsähallitukselta.
Viestintä	Viestinnällä parannetaan tietoisuutta puiston luontoarvoista ja palveluista.		x		Viestintä lisää kansallispuistoa kohtaan tunnettua kiinnostusta, mikä kasvattaa kävijämääriä. Opastusaineiston ja palveluvarustuksen taso ei kuitenkaan nykyisellään eikä lähivuosina ole sitä, mitä kävijämäärien perusteella pitäisi olla.
Järjestyssäännön laatiminen	Järjestyssäännöllä voidaan asettaa kävijöitä sitovia määräyksiä, mikäli sellaisia tarvitaan luontoarvojen suojaamiseksi. Järjestyssäännössä voidaan antaa myös muita tarpeellisia ohjeita puiston käyttöön.		x		-
Suojelualuekiinteistön muodostaminen	Kiinteistönmuodostuksessa määritellään kansallispuiston alue ja rajat sekä puistoon kohdistuvat ja sille kuuluvat rasitteet ja muut oikeudet. Kiinteistönmuodostuksen jälkeen puiston alue voidaan merkitä karttoihin.		x		Kiinteistönmuodostus ja rajojen merkintä lisäävät tietoisuutta kansallispuistostatuksesta, mikä puolestaan lisää kiinnostusta Sipoonkorpea kohtaa johtaen mm. kasvavaan käyntimäärään. Käyntimäärän hallitsematon kasvu voi uhata luontoarvoja ja aiheuttaa haittaa yksityismaiden ja -teiden käytölle. Vaikutus on muodostunut jo kansallispuiston perustamisen myötä. Hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisilla toimilla haittoja voidaan lieventää.
Rajan merkitseminen	Rajojen merkintä selkeyttää puiston sijaintia suhteessa yksityisiin alueisiin sekä puiston rauhoitusmääräysten ulottuvuutta.		x		-
Poikkeamislupien myöntäminen	Poikkeamislupia voidaan myöntää luonnonsuojelulain mukaisesti mm. vierasperäisten tai haitallisesti runsastuneiden lajien poistamiseen sekä puiston perustamislain esitöiden mukaisesti hirvikantojen hallintaan. Lupakäytännöllä varmistetaan, että puiston luontoarvoihin ei oikeudettomasti kajota. Hirvikantojen hallintaan myönnettävillä poikkeamisluvilla suojataan puiston ulkopuolisia metsätalousalueita hirvivaingoilta sekä ennaltaehkäistään hirvien aiheuttamia liikenneva-	x	x		-

	hinkoja.				
--	----------	--	--	--	--

Vaikutukset suunnittelualan Natura 2000-suojeluperusteisiin	
Luontotyypit	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjatulla toimenpiteillä säilytetään ja parannetaan luontodirektiivin luontotyyppien edustavuutta.</p> <p>Mahdolliset ennallistamisen ja luonnonhoidon toimenpiteet lisäävät boreaalisen luonnonmetsän ja jalopuumetsien pinta-alaa ja parantavat Natura-luontotyyppien lehdot, puustoiset suot ja jalopuumetsät edustavuutta. Hoitotoimet suunnitellaan siten, ettei niillä ole haitallisia vaikutuksia Natura 2000-luontotyyppihin.</p> <p>Suunnittelualan lisääntyvä virkistyskäyttö voi aiheuttaa kulumista ja luvatonta polttopuun ottoa. Näitä haitallisia vaikutuksia Natura 2000- luontotyyppihin estetään käytön ohjauksella, erityisesti opastuksella, retkeilyreittien ja –palveluiden sijoittamisella sekä huolletuilla tulentekopaikoilla.</p> <p>Alueen direktiiviluontotyypit on esitelty lomakkeessa 6.</p>
Lajisto	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjatulla toimenpiteillä säilytetään ja parannetaan luonto- ja lintudirektiivien lajien elinympäristöjä ja siten lajiston tilaa.</p> <p>Virkistyskäytön aiheuttamaa häiriötä lintudirektiivin linnuille torjutaan vyöhykkeistämisen ja reittien ja palvelurakenteiden sijoittamisen avulla.</p> <p>Suunnitelmalla ei ole merkittävää vaikutusta luontodirektiivin eläinlajien (viitasammakko, kirjoverkkoperhonen, täplälampikorento, lummelampikorento, sirolampikorento, karhu, ilves, saukko) elinolosuhteisiin. Alueen lajisto on esitelty tarkemmin liitteessä 4.</p>
Natura-vaikutusten arvioinnin tarveharkinta	<p>Suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppihin ja lajeihin sekä vaikutukset lintudirektiivin lajeihin on arvioitu suunnitelmaa laadittaessa. Esitetyt toimenpiteet edistävät luontotyyppien ja –lajien säilymistä ja estävät niiden heikkenemistä sekä niihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Toimenpiteet eivät merkittävästi heikennä niitä suojeluarvoja, joiden vuoksi alue on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon, eikä luonnonsuojelulain 65–66 §:ien mukaista Natura-vaikutusten arviointia tarvitse suorittaa.</p>

SEURANTA

28A Suunnitelman toteutuksen seuranta					
Selite	Suunnitelman toteutumista seurataan suunnitelman väliarvioinneissa noin 5-6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelmakausi on noin 10- 15 vuotta). Toteutuksen seuranta kohdistuu suunnitelmassa määritettyihin toimenpiteisiin (ks. lomakkeet 19–25). Tällä lomakkeella esitetään seurattavat toimenpiteet ja käytettävät mittarit.				
Päämäärä / kehittämismahdollisuus	Toimenpide	Mittari	Nykytaso	Tavoitetaso	Tavoitevuosi
Kansallispuisto on kaikille avoin luontokohde.	Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Laadittujen maasto-opasteiden määrä. Verkkosivujen ajantasaisuus.	Kesäkuu 2013: 4 infotaulua karttoineen reittien lähtöpisteissä. Verkko-opastustiedot reiteistä ja palvelurakenteista.	Infotaulut karttoineen kaikissa reittien lähtöpisteissä. Tarvittavat muut maasto-opasteet. Reittien ja palvelukohteiden viitoitus. Verkkosivuilla ajantasaiset tiedot reiteistä ja palvelurakenteista.	2024 Jatkuva
	Palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito	Rakennettujen reittien ja palvelurakenteiden määrä	Kaksi luontopolkua (Byabäckén ja Kalkkiruukki), yhteensä 6 km	Nykyiset reitit (6 km) kunnostettu. Uusia retkeilyreittejä rakennettu 11,6 km (pui- toon suunnitelmassa esitetyt uudet reitit). Laajin reitistövaihtoehto lisäksi 21,3 km (sisältää reittiyhteystarpeina esitetyt reitit sekä Fiskträskin nykyiset reitit). Suunnitelmassa esitetyn palveluvarustuksen toteutuminen. Reittien ja palvelukohteiden viitoitus.	2024 Jatkuva
Luontoon pääsee laadukkaasti.	Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Ks. yllä			
	Palveluvarustuksen rakentaminen	Ks. yllä			

	ja ylläpito				
	Kävijäseuranta	Käyntimäärät, kävijöiden alueellinen jakauma	Vuoden 2012 käyntimäärä: 95 000	Jakauman osalta tavoitteena on ohjata pääosa käynneistä retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle	Jatkuva
	Maankäytön ohjaus	Kävijöiden saapumismuodot puistoon, julkisen ja kevyen liikenteen käyttäjien osuus	Vuoden 2009 kävijätutkimus: 0 % julkisella liikenteellä, 8 % polkupyörällä, 10 % jalan	45 % kävijöistä saapuu puistoon julkista liikennettä käyttäen, polkupyörällä tai kävellen	2024 Jatkuva
	Luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen	Sopimusyritysten määrä	Kesäkuu 2013: 10 sopimusta	Nykyinen määrä säilyy tai kasvaa	2024 Jatkuva
Sipoonkorpi on ekologisesti ja toiminnallisesti keskeinen osa pääkaupunkiseudun viherkehää.	Luonnontilan säilyttäminen	Ei seurantamittaria			
	Ennallistaminen	Ennallistettu pinta-ala (ha)		Ei tavoitetta	Jatkuva
	Luonnonhoito	Hoidetut perinnemaisemat ja muut luonnonhoitokohteet (ha)	125,1 ha	Säilyy ennallaan tai kasvaa	Jatkuva
	Seuranta	Ei seurantamittaria			
	Vierasperäisten lajien torjunta	Poistettujen yksilöiden määrä	Immersby: Supi n. 40-45 vuosittain	Nykytilan säilyttäminen	Jatkuva
	Poikkeamislupien myöntäminen	Myönnettyjen poikkeamislupien määrä	Ei ole (sisältyy metsästysvuokrasopimukseen)	Ei tavoitetta	Jatkuva
	Maankäytön ohjaus	Ei seurantamittaria			
Sidosryhmätyö	Ei seurantamittaria				
Luontoarvoja suojataan kestäväällä käytöllä.	Luontotyyppi-inventointi	Inventoitujen alueiden pinta-ala (ha)	Puiston alueesta inventoimatta 20 % (tilanne v. 2012)	Puisto kokonaisuudessaan sekä mahdolliset laajennusalueet inventoitu	Jatkuva
	Lajistoinventointi	Inventoitujen lajiryhmien tilanne alueittain	Linnustoseuranta, sieni- ja sammallajiston inventoinnit	Seurantojen päivittäminen Uusien lajiryhmien inventointi	Jatkuva
	Arkeologisen kohteen hoito	Hoidetut kulttuuriperintökohteet	Ei ole	Kalkkiuunin raunioiden hoito ja kunnostus	2018
	Maisemanhoito	Hoidetut perinnemaisemat (ha)	84,3 ha	Säilyy ennallaan tai kasvaa	Jatkuva
	Seuranta	Ei mittaria			

Kansallispuisto on hyvä naapuri ja kumppani.	Maankäytön ohjaus	Ei seurantamittaria			
	Sidosryhmätyö	Ei seurantamittaria			
	Viestintä	Ei seurantamittaria			
	Järjestyssäännön laatiminen	Järjestyssäännön voimaantulo	Ei ole	Järjestyssääntö voimassa	Jatkuva
	Suojelualuekiinteistön muodostaminen	Suojelualuekiinteistöt muodostettu	Kiinteistötoimitukset käynnistetty	Kiinteistötoimitukset valmiit	Jatkukva
	Rajan merkitseminen	Puiston rajat merkitty maastoon (sekä kiinteistörajan avaus että luonnonsuojelualan rajan merkintä)	Aloitettu v. 2012	Rajat merkitty	Jatkuva
	Poikkeamislupien myöntäminen	Hirvi- ja peurakantojen koko	Hirvieläinten talvikantojen tiheys n. 4,1 eläintä / 1 000 ha	Säilyy nykyisellään	Jatkuva
Luodaan uudenlaista kansallispuistokulttuuria.	Sidosryhmätyö	Ei seurantamittaria			
	Viestintä	Ei seurantamittaria			
	Vapaaehtoistyö	Vapaaehtoistyön sopimusten ja tapahtumien määrä	Ei ole	Kasvaa	Jatkuva

28B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta

Selite	Suunnitelman vaikuttavuutta seurataan suunnitelman väliarvioinneissa noin 5-6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelmakausi on noin 10-15 vuotta). Vaikuttavuus tarkoittaa sitä, missä määrin asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan. Vaikuttavuus on siis toiminnalla aikaansaatu tavoitteiden suuntainen muutos. Vaikuttavuus voi olla myös suotuisan tilan säilymistä, mikäli se on suunnitelman tavoite.			
Päämäärä / kehittämismahdollisuus	Vaikuttavuusmittari	Nykytaso	Tavoitetaso	Tavoitevuosi
Kansallispuisto on kaikille avoin luontokohde.	Käyntimäärät, kävijätutkimus	95 000 käyntiä (v. 2012), kävijätyytyväisyysindeksi 3,66 (v. 2009)	Käyntimäärälle ei varsinaista tavoitetasoa, palveluvarustus mitoitetaan käyntimäärälle 200 000/vuosi. Kävijätyytyväisyysindeksin tavoitearvo >4.	2024 Jatkuva
Luontoon pääsee laadukkaasti.	Kävijätutkimus, käyntiä häirinneet tekijät (kuluneisuus, roskaantuneisuus, liiallinen kävijämäärä, muiden kävijöiden käyttäytyminen) Asiantuntija-arvio ja saadut palautteet.	Käyntiä häirinneet tekijät, indeksi tasolla 4,15-4,63. Yksittäisiä palautteita mm. maaston kulumisesta.	Säilyy ennallaan tai paranee	2024
Sipoonkorpi on ekologisesti ja toiminnallisesti keskeinen osa pääkaupunkiseudun viherkehää.	Natura-luontotyyppien edustavuus alueella, ennallistamisen ja luonnonhoidon onnistuminen. Seuranta tehdään luontotyyppiinventointien yhteydessä.	Direktiiviluontotyyppien edustavuus on pääasiassa merkittävä (67,5 %) tai hyvä (27,0 %).	Direktiiviluontotyyppien edustavuus säilynyt vähintään ennallaan	2024 Jatkuva
	Lintudirektiivin lajien pesimäkanta, saukkokanta (jälkihavainnot)	Ks. Natura-alueen tilanarviointi (Nata)	Säilyy ennallaan / paranee	2024 Jatkuva
	Toiminnallisten yhteyksien osalta asiantuntija-arvio kaavoihin ja muuhun maankäytön suunnitteluun perustuen		Säilyy ennallaan tai paranee	2024 Jatkuva
Luontoarvoja suojataan kestäväällä käytöllä.	Virkistyskäytölle herkän lajin tai lajien kannan kehitys (huuhkaja, metso)	Huuhkaja: 3 reviiriä (6 paria) Metso: 3 soidinpaikkaa, selvitetään soivien kukkojen määrä	Säilyy ennallaan	2024 Jatkuva
	Suojeltavien lajien esiintymien määrä alueella	Ks. Natura-alueen tilanarviointi (Nata)	Säilyy ennallaan	2024 Jatkuva

NYKYTILAN KUVAUS

ARVOT JA UHAT

TAVOITTEEN ASETTELU

TOTEUTUS

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

SEURANTA

LÄHTEET

LIITTEET

<p>Kansallispuisto on hyvä naapuri ja kumppani.</p>	<p>Sidosryhmien asenteet kansallispuistoa kohtaan Arvio kansallispuiston hallinnon ja hoidon toimivuudesta (palautteet ja arviointi, Metsähallitus ja yhteistyöryhmä)</p>	<p>Kritiikkiä erityisesti liikenne- ja pysäköintijärjestelyistä, kalastuksen ja metsästyksen järjestelyistä, polkujen ja maaston kulumisesta ja puuttuvista palveluista</p>	<p>Ei negatiivisia palautteita</p>	<p>2024 Jatkuva</p>
<p>Luodaan uudenlaista kansallispuistokulttuuria.</p>	<p>Sama mittari kuin edellisellä päämäärällä</p>			

LÄHTEET				
Viittaus/ lomake	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisuvuosi
9AB	Ahola, J.	Sipoonkorpi – Pieni retkiopas	Karttakeskus	2011
6	Airaksinen, O. & Karttunen, K.	Natura 2000 –luontotyyppiopas. Ympäristöopas 46	Suomen ympäristökeskus	2001
8	Arkkitehtitoimisto Lehto Peltonen Valkama Oy. Ympäristötoimisto Oy	Sipoon kunnan kulttuuriympäristö- ja rakennusperintöselvitys.	Sipoon kunta 2006.	2006
1, 9AB	Helsingin kaupunki, Kaupunki- suunnitteluvirasto	Sipoonkorpi ja Östersundom – Suunnittelun lähtökohdat. Luon- nos	Helsingin kaupunki	2011
6, 9AB	Honkanen, J.	Sipoonkorpi – Luontoselvitys ja nykyinen virkistyskäyttö	Itä-Uudenmaan liitto	2006
9AB	Honkanen, J.	Ulkoilureittisuunnitelma ja luontoselvitys	Itä-Uudenmaan liitto	2007
6, 9AB, 12	Itä-Uudenmaan liitto	Sipoonkorpityöryhmä II - Loppuraportti	Itä-Uudenmaan liitto	2004
10	Juvonen, M. & Vainio, S.	Sipoonjoki – Sipoonjoen ja sen sivupurojen kalataloudellinen kartoitus ja kunnostusehdotukset	Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry	2008
6, 7	Kanerva, T.	Sipoonkorven Byabäcken-laakson perinnemaisemien ja peltojen hoitosuunnitelma	Metsähallitus	2003
4	Kielosto, S., Mäkilä, M. & Herola, E.	Keravan kartta-alueen maaperä. Maaperäkartojen selitykset	Geologian tutkimuskeskus	1997
6	Kolehmainen, K.	Sipoonkorven eteläosien hoito- ja ennallistamissuunnitelma	Metsähallitus	2011
12	Koskinen, J.	Suunnistustapahtumien vaikutukset maalinuston pesintöihin – Jukolan viestin tapaustutkimus	Metsähallitus	2012
6	Lehtojensuojelutyöryhmä a	Lehtojensuojelutyöryhmän mietintö. Komiteamietintö 1988:16	Ympäristöministeriö	1988
6	Lehtojensuojelutyöryhmä b	Valtakunnallinen lehtojensuojeluohjelma; kartat	Ympäristöministeriö	1988
6	Leikas, P.	Sipoonkorven Hindsbyn metsän ennallistamis- ja luonnonshoito- suunnitelma	Metsähallitus	2003
10	Lempinen, P.	Suomenlahden meritaimenkantojen suojele- ja käyttösuunnitelma	Uudenmaan TE-keskus, kalatalousyk- sikkö	2001
3	Mapita Oy	Sipoonkorven kansallispuiston kehittämiseen liittyvä PehmoGis- kysely, syksy 2012	Mapita Oy	2012
9AB	Metsähallitus	”Perinnepostia” luontopolun suunnitelma	Metsähallitus	2003
1, 2, 6, 9AB	Metsähallitus	Metsähallituksen selvitys Sipoonkorven kansallispuiston perus- tamisedellytyksistä	Metsähallitus	2010
8	Museoverkko	https://www.museoverkko.fi/ (rekisteriportaali)	Vantaa, Elinvoimaa EU-ohjelmista	2006
8	Museovirasto	RKY – Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäris- töt	Museovirasto	2009
12	Nordling, P.	En nationalparks inverkan på privatskogsbruket – Konflikthanter-	Helsingfors universitet, institutionen för	2013

		ing i Sibbo storskog	skogsvetenskaper	
8	Perttola, W.	Sipoonkorven luonnonsuojelun alueen arkeologinen inventointi 7.-11.5.2007	Helsingin yliopisto	2007
6	Pykälä, J. & Bonn, T.	Uudenmaan perinnemaisemat	Uudenmaan ympäristökeskus	2000
4	Salla, A.	Kallioperän ja maaperän arvokkaat luontokohteet alueella, joka liitetään Helsinkiin 2009 Sipoosta ja Vantaalta	Helsinki	2008
4	Salla, A.	Sipoonkorven kansallispuiston geologiset luontokohteet	Metsähallitus	2012
7	Savola, K.	Raportti Sipoonkorven eteläisen Natura 2000 -alueen kääpälajistosta	Metsähallitus	2006
7	Savola, K. & Niemi, M.E.	Lounais-Sipoonkorven kääpäselvitys 2007	Vantaan kaupungin ympäristökeskus	2008
10	Turja, M.	Byabäckenin nykytilan selvitys ja kunnostusehdotuksia	Hämeen ammattikorkeakoulu, opinnäytetyö	2000
9AB	Von Boehm, A.	Sipoonkorven kävijätutkimus 2009	Metsähallitus	2009
7	Von Bonsdorff, T.	Suursienikartoitukset Sipoossa ja Porvoossa 2010	Metsähallitus	2010
7	Von Bonsdorff, T.	Suursienikartoitus Sipoonkorven kansallispuistossa 2012	Metsähallitus	2012
6, 8	Ympäristöministeriö	Arvokkaat maisema-alueet: Maisema-aluetyöryhmän mietintö II	Ympäristöministeriö	1992

LIITTEET

Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto

Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta. *Liitetään julkaisuvaiheessa.*

Liite 3. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit

Liite 4. Luonnos suunnittelualueen tai sen osan järjestyssäännöksi

Liite 5. Lausuntokooste

Liite 6. Kuvaliite. *Liitetään julkaisuvaiheessa.*

Liite 7. Vahvistuskirje. *Liitetään julkaisuvaiheessa.*

Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto

Yksityiset suojelualueet, hoidon ja käytön suunnittelussa huomioitavat kielletyt tai rajoitetut toiminnot ja käyttömuodot																						
Tunnus	Nimi	Pinta-ala (ha)	Liikkumisrajoitus aika	Liikkumisrajoitusala (ha)	Metsätalous ja ojitus	Maa-ainesten otto	Rakennusten, teiden rak.	Ennallistaminen ja l-hoito	Ratsastus	Maastopyöräily	Koiravaljakkoajelu	Koirien irtipito	Suun. ja muu kilpailu ja harj.	Maastotapahtumat, järj. leirit	Leirtyminen	Metsästy	Hirven ajo	Kalastus	Polttopuun otto	Palvelurak. rakentaminen	Muu, mikä	Lisätieto
YSA014314	Hofvetin luonnonsuojelu- alue	3,1	-	-	☒	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐	☐	☒	x
YSA019901	Palokallion luonnonsuojelu- alue	43	-	-	☒	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	x
YSA201107	Storgårds naturskyddsom- råde	13,4	-	-	☒	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐	☐	☐	
YSA202174	Tuonenlehto	0,1	-	-	☒	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☒	☒	☒	☒	☐	☐	☐	☐	
LTA202351	Byträskin pähkinäpensas- lehto (luontotyyppialueraja- us)	1,38	-	-	☒	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Pinta-ala yhteensä (ha)		60,98	Rajoi- tusala (ha)	0																		
Lisätietoja																						

YSA014314 Hofvet: Kiellettyä on myös maan käyttö viljelykseen, puutavaran varastointi, tulenteko, vesien perkaaminen ja patoaminen. Kielloista saadaan poiketa Uudenmaan ympäristökeskuksen luvalla silloin, kun kyseessä on metsän hakkuu Uudenmaan ympäristökeskuksessa hyväksytyin hoitosuunnitelman toteuttamiseksi tai alueen käyttöä, suojelua ym. palvelevien luontopolkujen yms. rakentaminen vahvistetun hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti.

YSA019901 Palokallio: Kiellettyä on myös vesien perkaaminen ja patoaminen ja muut vesirakennushankkeet ja tulenteko. Metsästys, sähkölinjojen pitäminen, sähkölinjan alusten perhosniittyjen hoito ja siihen liittyvä perhosseuranta ja näytteenotto sekä ulkoilureitin rakentaminen on sallittu.

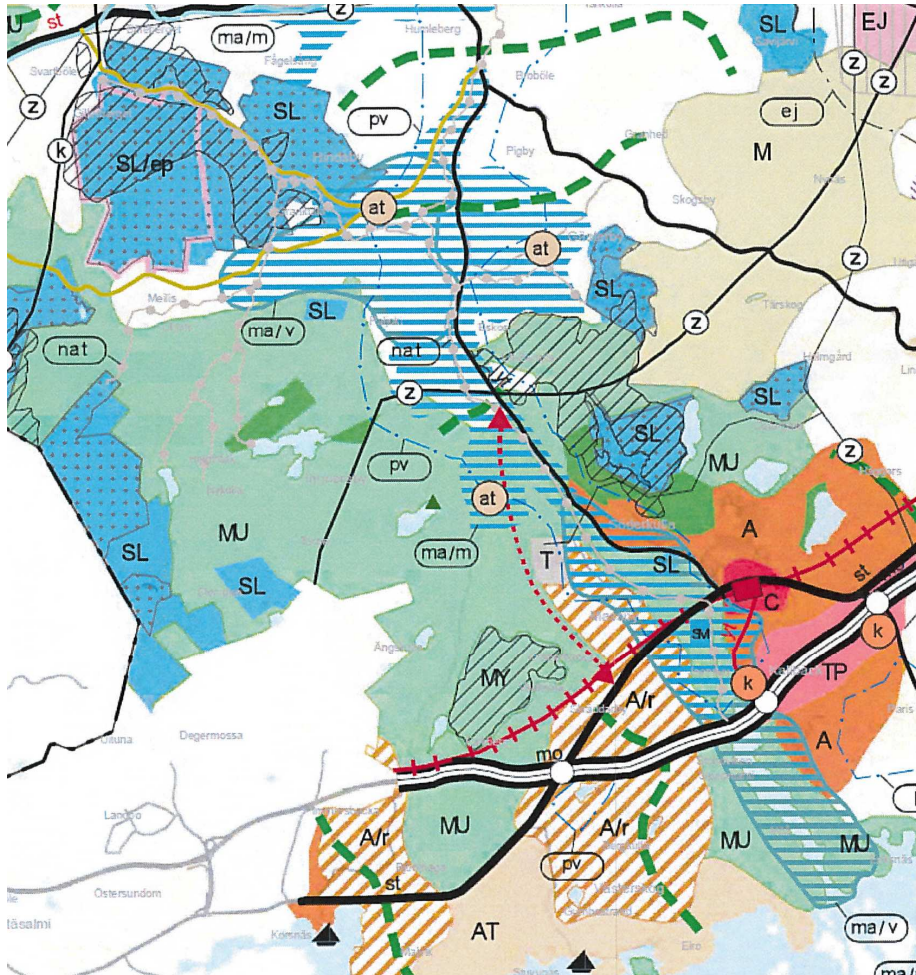
YSA201107 Storgårds naturskyddsområde: Kiellettyä on myös ojien perkaaminen ja patoaminen, maanviljely, karjan laidunnus ja tulenteko. Poluilla ratsastaminen ja alueen läpi kulkevan tien käyttäminen on sallittu.

YSA202174 Tuonenlehto: Kiellettyä on myös ojien perkaaminen, patoaminen ja muut vesirakennushankkeet ja tulenteko.

LTA202351 Byträskin pähkinäpensaslehto: kiellettyä on myös pähkinäpensaiden poistaminen, hävittäminen tai vahingoittaminen ja alueen vesitalouden muuttaminen.

Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta

Ote Itä-Uudenmaan maakuntakaavasta Sipoonkorven alueella ja siitä itään ja etelään.

Liite 3. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit

Suunnittelualueen lajistotiedot. Uhanalaisuus: E=Eryytisesti suojeltava, U=Muu uhanalaiseksi arvioitu, NT=Silmälläpidettävä, RT=Alueellisesti uhanalainen. Direktiivi: Lu II=Luontodirektiivin liitteen II laji, Lu IV=Luontodirektiivin liitteen IV laji, Li I =Lintudirektiivin liitteen I laji, Li muutt.=Lintudirektiivin laji, muuttolintu. Määrä ja yksikkö -kenttään merkitään esimerkiksi yksilö- tai pesimäparien määrä alueella. Lisätietoja -kentässä voidaan esittää tarvittaessa tietoja esim. havaintopaikoista tai -ajankohdasta. Mikäli lähde ei ole erikseen mainittu, lähteenä on Natura-tietolomake.

Lajiluettelo						
Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu					
Selite	Lomakkeella esitetään luettelo suunnittelualueella esiintyvistä uhanalaisiksi luokitelluista lajeista sekä luonto- ja lintudirektiivien lajeista. Kullekin suunnittelualueeseen kuuluvalla Natura-alueella sekä muille merkittävälle alueille (esim. Metsähallituksen suojelumetsät, jotka eivät kuulu Natura-verkostoon) täytetään oma lomakkeensa.					
Alue	Sipoonkorven kansallispuisto					
Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
sammal	hiuskoukkusammal	<i>Dichelyma capillaceum</i>	EN	dir		Kolehmainen 2011
sammal	haapariippusammal	<i>Neckera pennata</i>	VU		2 esiintymää	Hertta 2012
sammal	kantoraippusammal	<i>Anastrophyllum helle- rianum</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
sammal	metsälovisammal	<i>Lophozia longiflora</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
sammal	vuoripussisammal	<i>Marsupella sparsifolia</i>	NT			Honkanen 2006
sammal	turrisammal	<i>Oxystegus tenuirostris</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	keltarihmäkääpä	<i>Anomoloma albolutescens</i>	VU		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	poimukääpä	<i>Antrodia pulvinascens</i>	VU		3 esiintymää	Hertta 2012
kääväkäs	kuusensitkokääpä	<i>Antrodiella parasitica</i>	VU		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	mäyränkääpä	<i>Boletopsis leucomelaena</i>	VU		6 esiintymää	Hertta 2012
kääväkäs	lohikääpä	<i>Hapalopilus salmonicolor</i>	VU			Kolehmainen 2011
kääväkäs	talikääpä	<i>Physisporinus rivulosus</i>	VU			Honkanen 2006
kääväkäs	välkkyludekääpä	<i>Skeletocutis stellae</i>	VU		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	valkorihmakääpä	<i>Anomoloma myceliosum</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	käpääläkääpä	<i>Anomoporia bombycina</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	mesipillikääpä	<i>Antrodia mellita</i>	NT		2 esiintymää	Hertta 2012

kääväkäs	vuotikankääpä	<i>Antrodiella americana</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	sitruunakääpä	<i>Antrodiella citrinella</i>	NT			Hertta 2012
kääväkäs	kirjokerikääpä	<i>Ceriporia excelsa</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	punakerikääpä	<i>Ceriporia purpurea</i>	NT			Honkanen 2006
kääväkäs	peikonnahka	<i>Crustoderma dryinum</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	turkkiorakas	<i>Dentipellis fragilis</i>	NT			Honkanen 2006
kääväkäs	kaarnakääpä	<i>Diplomitoporus flavescens</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	rusokantokääpä	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT			Savola 2006
kääväkäs	karstakääpä	<i>Gelatoporia subvernispora</i>	NT			Savola 2006
kääväkäs	harjasorakas	<i>Gloiodon strigosus</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	huopakääpä	<i>Onnia tomentosa</i>	NT			Honkanen 2006
kääväkäs	korkkikerroskääpä	<i>Perenniporia subacida</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	viuhkokääpä	<i>Polyporus umbellatus</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	tippakääpä	<i>Postia guttulata</i>	NT			Savola 2006
kääväkäs	rustikka	<i>Protomerulius caryae</i>	NT		6 esiintymää	Hertta 2012
kääväkäs	maitosäämikka	<i>Scytinostroma galactinum</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
kääväkäs	lumokääpä	<i>Skeletocutis brevispora</i>	NT			Honkanen 2006
kääväkäs	korpiludekääpä	<i>Skeletocutis odora</i>	NT		2 esiintymää	Hertta 2012
kääväkäs	punakarakääpä	<i>Steccherinum collabens</i>	NT			Savola 2006
kääväkäs	koivunkynsikääpä	<i>Trichaptum pargamentum</i>	NT			Savola & Niemi 2008
helttasieni	sinimukula	<i>Chamonixia caespitosa</i>	EN			von Bonsdorff 2010
helttasieni	kuusiukonsieni	<i>Lepiota audreae coll.</i>	NT			Kolehmainen 2011
helttasieni	limettivahakas	<i>Hygrocybe citrinovirens</i>	EN			Honkanen 2006, von Bonsdorff 2012
helttasieni	tuhruvalhakka	<i>Porpoloma metapodium</i>	EN			von Bonsdorff 2010
helttasieni	limajalkavahakas	<i>Hygrocybe glutinipes</i>	VU		1 esiintymä	Hertta 2012
helttasieni	nupuvahakas	<i>Hygrocybe subpapillata</i>	VU			Honkanen 2006
helttasieni	savuvahakas	<i>Camarophyllopsis schulzeri</i>	NT			Honkanen 2006
helttasieni	posliiniseitikki	<i>Cortinarius cumatilis</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012, von Bonsdorff 2012
helttasieni	heterusokas	<i>Entoloma rubrobasis</i>	NT			Honkanen 2006
helttasieni	sillirisakas	<i>Inocybe hystrix</i>	NT			Honkanen 2006
helttasieni	oranssihiippo	<i>Mycena oregonensis</i>	NT			Honkanen 2006

helttasieni	salohelokka	<i>Pholiota subochracea</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
helttasieni	tuoksuhapero	<i>Russula grata</i>	NT			Kolehmainen 2011
kotelosieni	peikonmalja	<i>Ionomidotis irregularis</i>	CR			von Bonsdorff 2012
kotelosieni	himmeäloisikka	<i>Cordyceps capitata</i>	VU			Honkanen 2006
kotelosieni	punareunamaljakas	<i>Plectania melastoma</i>	VU			Honkanen 2006
kotelosieni	pähkinämaljakas	<i>Urnula craterium</i>	VU			Honkanen 2006
jäkälä	pihlajanläiskäjäkälä	<i>Phlyctis agelaea</i>	EN		1 esiintymä	Hertta 2012
jäkälä	jauheneulajäkälä	<i>Chaenotheca stemonea</i>	VU			Honkanen 2006
jäkälä	ruusujäkälä	<i>Arthonia ruana</i>	NT		3	Hertta 2012
jäkälä	sormikesijäkälä	<i>Leptogium teretiusculum</i>	NT		1	Hertta 2012
jäkälä	härmähuhmarjäkälä	<i>Sclerophora coniophaea</i>	NT			Honkanen 2006
putkilokasvi	ilmeläkurjenherne	<i>Astragalus glycyphyllos</i>	CR			Honkanen 2006
putkilokasvi	hirvenkello	<i>Campanula cervicaria</i>	VU			Hertta 2012
putkilokasvi	keltamatarata	<i>Galium verum</i>	VU			Kanerva 2003
putkilokasvi	ojakaali	<i>Lythrum portula</i>	VU			Hertta 2012
putkilokasvi	ketonoidanlukkan	<i>Botrychium lunaria</i>	NT			Pykälä & Bonn 2000
putkilokasvi	ketoneilikka	<i>Dianthus deltooides</i>	NT			Leikas 2003
matelija tai sammakkoeläin	vaskitsa	<i>Anguis fragilis</i>	NT			Honkanen 2006
matelija tai sammakkoeläin	rantakäärme	<i>Natrix natrix</i>	NT			Hatikka 2012, Kolehmainen 2011
matelija tai sammakkoeläin	viitasammakko	<i>Rana arvalis</i>		dir		Honkanen 2006
kovakuoriainen	halavasepikkä	<i>Hylocharis cruentatus</i>	EN		2 esiintymä	Karjalainen Seppo 2012
kovakuoriainen	kunttalantainen	<i>Aphodius niger</i>	VU		1 yksilöä	Hertta 2012
kovakuoriainen	vuoksenhyrrä	<i>Bembidion stephensii</i>	VU		1 yksilöä	Hertta 2012
kovakuoriainen	pikkuimikkäkärsäkäs	<i>Ceutorhynchus pallidicorn</i>	VU		2 yksilöä	Hertta 2012
kovakuoriainen	kaarnajäärä	<i>Nothorhina punctata</i>	NT		1 esiintymä	Karjalainen Seppo 2012
nilviäinen	piikkikotilo	<i>Acanthinula aculeata</i>	NT		1 esiintymä	Hertta 2012
nilviäinen	viherkiiltokotilo	<i>Aegopinella pura</i>	NT			Honkanen 2006
nilviäinen	poimusulkukotilo	<i>Macrogastra plicatula</i>	NT		3 esiintymää	Hertta 2012
perhonen	kirjotäpläkoi	<i>Ethmia quadrillemma</i>	VU		3 esiintymää	Hertta 2012
perhonen	ketokultasiipi	<i>Lycaena hippothoe</i>	NT			Honkanen 2006

perhonen	kirjoverkkoperhonen	<i>Euphydryas maturna</i>		dir		Hatikka 2012
sudenkorento	täplälampikorento	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>		dir		Hatikka 2012
sudenkorento	sirolampikorento	<i>Leucorrhinia albifrons</i>		dir		Hatikka 2012
sudenkorento	lummelampikorento	<i>Leucorrhinia caudalis</i>		dir		Hatikka 2012
nisäkäs	karhu	<i>Ursus arctos</i>	VU	dir		
nisäkäs	ilves	<i>Lynx lynx</i>	VU	dir		
nisäkäs	saukko	<i>Lutra lutra</i>	NT	dir		
nisäkäs	metsäjänis	<i>Lepus timidus</i>	NT			
kala	meritaimen	<i>Salmo trutta trutta</i>	CR			Turja 2000
lintu	kehrääjä	<i>Caprimulgus europaeus</i>		dir		
lintu	peltosirkku	<i>Emberiza hortulana</i>	EN	dir		
lintu	pikkusieppo	<i>Ficedula parva</i>		dir		
lintu	kaakkuri	<i>Gavia stellata</i>	NT	dir		
lintu	pikkulepinkäinen	<i>Lanius collurio</i>	RT	dir		
lintu	kangaskiuru	<i>Lullula arborea</i>	RT	dir		
lintu	mehiläishaukka	<i>Pernis apivorus</i>	VU	dir		
lintu	pohjantikka	<i>Picoides tridactylus</i>	RT	dir		
lintu	harmaapäätikka	<i>Picus canus</i>	RT	dir		
lintu	teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	NT	dir		
lintu	metso	<i>Tetrao urogallus</i>	NT	dir		
lintu	mustakurkku-uikku	<i>Podiceps auritus</i>	VU	dir		
lintu	pyy	<i>Bonasa bonasia</i>		dir		
lintu	kurki	<i>Grus grus</i>		dir		
lintu	ruisrääkkä	<i>Crex crex</i>		dir		
lintu	liro	<i>Tringa glareola</i>	RT	dir		
lintu	kalatiira	<i>Sterna hirundo</i>		dir		
lintu	huuhkaja	<i>Bubo bubo</i>	NT	dir		
lintu	varpuspöllö	<i>Glaucidium passerinum</i>		dir		
lintu	helmipöllö	<i>Aegolius funereus</i>	NT	dir		
lintu	viirupöllö	<i>Strix uralensis</i>		dir		
lintu	palokärki	<i>Dryocopus martius</i>		dir		

lintu	kuikka	<i>Gavia arctica</i>		dir		
lintu	käki	<i>Cuculus canorus</i>	RT			
lintu	tuulihaukka	<i>Falco tinnunculus</i>	RT			
lintu	isolepinkäinen	<i>Lanius excubitor</i>	RT			
lintu	naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	NT			
lintu	keltavästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	VU			
lintu	hiirihaukka	<i>Buteo buteo</i>	VU			
lintu	koskikara	<i>Cinclus cinclus</i>	VU			
lintu	sirittäjä	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT			
lintu	rantasipi	<i>Actitis hypoleuca</i>	NT			
lintu	käenpiika	<i>Jynx torquilla</i>	NT			
lintu	niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>	NT			
lintu	punavarpunen	<i>Carpodacus erythrinus</i>	NT			
	salassa pidettävä laji					
	salassa pidettävä laji					

Liite 4. Luonnos suunnittelualan tai sen osan järjestyssäännöksi

Kansallispuiston uusi järjestyssääntö annetaan myöhemmin, kun ympäristöministeriö on vahvistanut hoito- ja käyttösuunnitelman. Siinä vaiheessa järjestyssääntöluonnoksesta pyydetään erikseen lausunnot. Järjestyssääntö tulee voimaan Metsähallituksen päätöksellä. Päätös on valituskelpoinen, ja siihen voi hakea muutosta hallintolainkäyttölain (586/1996) mukaisesti.

Sipoonkorven kansallispuiston järjestyssääntö

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 18 ja 20 § nojalla Metsähallitus on xx.xx.xxxx antanut seuraavan Helsingin ja Vantaan kaupungeissa ja Sipoon kunnassa sijaitsevaa Sipoonkorven kansallispuistoa koskevan järjestyssäännön. Kansallispuisto on perustettu lailla (325/2011, voimaan 1.5.2011), ja sen rauhoitusmääräykset perustuvat luonnonsuojelulakiin (1096/1996). Järjestyssääntö koskee myös kansallispuistoon sen perustamisen jälkeen liitetyjä ja liitettäviä laajennusosia.

Kielletyt toimet

(Luonnonsuojelulaki 1096/1996 13 §, jätelaki 646/2011 72 §, muinaismuistolaki 195/1963 1 §, metsästyslaki 615/1993 53 §, järjestyslaki 612/2003 3 §)

Kansallispuistossa on kielletty:

- 1) eläinten tappaminen, pyydystäminen ja hätyyttäminen sekä niiden pesien ottaminen ja vahingoittaminen;
- 2) kasvien, sienien ja elävien ja kuolleiden kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen;
- 3) ojitus ja maa-ainesten ottaminen sekä muu maa- ja kallioperän vahingoittaminen;
- 4) roskaaminen;
- 5) kiinteiden muinaisjäännösten kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen sekä muu niihin kajoaminen;
- 6) koirien ja muiden kotieläinten pitäminen irrallaan. Koiran käyttö hirvenajossa ja järjestetyssä pelastuskoiratoiminnassa on kuitenkin sallittua;
- 7) muita ihmisiä häiritsevä toiminta;
- 8) muut toimenpiteet, jotka saattavat muuttaa alueen luonnontilaa tai vaikuttaa epäedullisesti sen kasvillisuuden tai elämistön säilymiseen.

Sallitut toimet

(Luonnonsuojelulaki 1096/1996 14 ja 18 §, pelastuslaki 379/2011 6 §)

Kansallispuistossa on sallittu:

- 1) liikkuminen jokamiehenoikeuksien mukaisesti. Ratsastus on kuitenkin sallittua vain kansallispuiston teillä ja erikseen osoitetuilla reiteillä;
- 2) marjojen ja hyötysienien poimiminen;
- 3) onkiminen ja pilkkiminen;

- 4) avotulen teko siihen osoitetuilla paikoilla käyttäen ainoastaan tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta. Retkikeittimen käyttö on sallittua muuallakin. Metsäpalovaroituksen aikana avotulen teko on kokonaan kielletty.

Metsähallituksen luvalla sallitut toimet

(Luonnonsuojelulaki 1096/1996 15 §)

Kansallispuistossa on Metsähallituksen luvalla sallittu:

- 1) tieteellisessä tai opetuksellisessa tarkoituksessa tapahtuva eläinten tappaminen ja pyydystäminen sekä eläinten pesien, kasvien, elävien ja kuolleiden kasvinosien ja kivennäisnäytteiden vähäinen ottaminen;
- 2) vierasperäisten sekä muutoin liian runsaslukuisiksi tulleiden tai vahingolliseksi käyneiden kasvi- ja eläinlajien yksilöiden lukumäärän vähentäminen;
- 3) alueelle kaatuneen riistaeläimen haltuunotto;
- 4) hirvenajo metsästyksen yhteydessä;
- 5) matkailun yritystoiminta, yleisötapahtumien tai maastokilpailujen järjestäminen ja muu niihin verrattava toiminta. Matkailuun liittyvää toimintaa voidaan harjoittaa kansallispuistossa kuitenkin ilman erillistä sopimusta tai suostumusta, mikäli toiminta perustuu kansallispuistossa sallittuihin jokamiehenoikeuksiin kuten patikointiin tai hiihtoon, eikä siinä käytetä Metsähallituksen huollettuja taukopaikkoja.

Muut määräykset

(Luonnonsuojelulaki 1096/1996 14 ja 60 §, metsästyslaki 615/1993 53 §)

Luonnonsuojelun alueen (kansallispuiston) valvojalla on oikeus ottaa haltuunsa metsästys-, keräily- tai muut välineet, joita on käytetty tai ilmeisesti aiotaan käyttää vastoin luonnonsuojelun alueella noudatettavia säännöksiä tai määräyksiä. Sama haltuunotto-oikeus koskee myös luonnonsuojelun alueelta luvattomasti pyydystettyjä eläimiä, luvattomasti otettuja kasveja sekä kaikkea muuta sellaista, mitä luonnonsuojelun alueelta on kielletty ottamasta tai siellä käyttämästä.

Liikkumista, tulentekeä, leiriytymistä ja maastokulkuneuvojen käyttöä koskevat rajoitukset eivät koske kansallispuiston valvonta- ja hoitotehtävissä liikkuvia eivätkä myöskään poliisi-, pelastuspalvelu- ja palontorjuntatehtävissä tai vastaavissa viranomaistehtävissä liikkuvia, eivätkä eläinsuojelun edellyttämiä välttämättömiä toimenpiteitä.

Metsähallitus voi myöntää luvan järjestettyyn pelastuskoirien harjoitustoimintaan kansallispuistossa sekä koirien irti pitämiseen harjoitusten yhteydessä.

Liite 5. Lausuntokooste

Täydennetään lausuntokierroksen jälkeen.

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASSA
YLEISTÄ		
NYKYTILAN KUVAUS		
UHKA-ANALYYSI		
TAVOITTEENASETTELU		
TOTEUTUS		
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI		
SEURANTA		

Liite 6. Kuvaliite.

Täydennetään julkaisuvaiheessa.

Liite 7. Vahvistuskirje

julkaisutoimittaja liittää vahvistuskirjeen valmiiseen julkaisuun

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

ISSN 1796-2943
ISBN 978-952-446- (pdf)

www.metsa.fi/hks